

Gebruik van beveiligingsmiddelen in 1997

Ing. J.A.G. Mulder

Gebruik van beveiligingsmiddelen in 1997

Gordels, kindersitjes en hoofddeunen in personenauto's en gordels in bestelauto's

R-97-32

Ing. J.A.G. Mulder

Leidschendam, 1997

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV

Documentbeschrijving

Rapportnummer:	R-97-32
Titel:	Gebruik van beveiligingsmiddelen in 1997
Ondertitel:	Gordels, kinderzitjes en hoofdsteunen in personenauto's en gordels in bestelauto's
Auteur(s):	Ing. J.A.G. Mulder
Onderzoeksmanager:	Mr. P. Wesemann
Projectnummer SWOV:	51.109
Projectcode opdrachtgever:	BPVL 97.907
Opdrachtgever:	De inhoud van dit rapport berust op gegevens die zijn verkregen in het kader van een project, dat is uitgevoerd in opdracht van de Hoofdafdeling Basisgegevens van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat.
Trefwoord(en):	Safety belt, use, seat (veh), vehicle occupant, driver, data acquisition, head rest, adjustment, child, car, delivery vehicle, Netherlands.
Projectinhoud:	Dit rapport beschrijft de resultaten van een onderzoek naar de landelijke ontwikkeling in het gebruik van beveiligingsmiddelen in personenauto's en bestelauto's. Het onderzoek maakt deel uit van een reeks die in 1968 is gestart. Aanvankelijk was het onderzoek alleen gericht op personenauto's en op het gebruik van gordels voorin. Sinds 1989 zijn daarbij ook de gordels achterin en de kinderzitjes betrokken. Wat de draagplicht van gordels achterin betreft is dit onderzoek tevens een derde nameting. In 1991 is een schriftelijke enquête onder de inzittenden van personenauto's aan het onderzoek toegevoegd. Sinds 1995 maakt ook het bepalen van de afstelling van hoofdsteunen deel uit van het onderzoek. Daarvan heeft nu een tweede grootschalige meting plaatsgevonden. Aan het onderzoek is in 1997 opnieuw een onderdeel toegevoegd: de aanwezigheid en het gebruik van gordels in bestelauto's.
Aantal pagina's:	42 p. + 98 p.
Prijs:	f 40,-
Uitgave:	SWOV, Leidschendam, 1997

Samenvatting

De SWOV verricht regelmatig onderzoek naar de aanwezigheid en het gebruik van autogordels in personenauto's. Aanvankelijk had dat alleen betrekking op de gordels voorin. In de loop der jaren het onderzoek uitgebreid tot de aanwezigheid en het gebruik van gordels achterin; dit met het oog op een op handen zijnde verplichting daartoe. Ook het gebruik van kinderzitjes werd tot onderdeel van het onderzoek gemaakt. In 1995 is onderzoek toegevoegd naar de afstelling van de hoofdsteun bij voorinzittenden van personenauto's.

Alle genoemde beveiligingsmiddelen zijn ook onderwerp van dit onderzoek, waaraan wederom een nieuw element is toegevoegd. Dit betreft het gebruik van de autogordel bij voorinzittenden van bestelauto's.

Al deze onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer van Rijkswaterstaat.

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen van het feitelijk en beweerd gedrag bij het gebruik van autogordels en kinderzitjes. Tevens wordt ingegaan op de afstelling van de hoofdsteun.

De gegevens voor het onderzoek werden in de eerste plaats verzameld door waarnemingen bij op met verkeerslichten geregelde kruispunten, en in de tweede plaats door een schriftelijke enquête onder een deel van de geobserveerde automobilisten en passagiers.

De belangrijkste resultaten van het onderzoek zijn dat sinds 1995:

- het draagpercentage van de gordel bij bestuurders en voorpassagiers van personenauto's niet sterk is veranderd;
- het gebruik van de gordel door de achterpassagiers aanzienlijk is toegenomen;
- het gebruik van kinderzitjes onveranderd groot is en mogelijk nog iets toegenomen;
- een verslechtering is opgetreden in de afstelling van de hoofdsteun.

Ook blijkt uit het onderzoek dat het gordelgebruik in bestelauto's, hoewel gordels hier in hoge mate aanwezig zijn, sterk achterblijft bij dat in personenauto's. Dat geldt zowel voor bestuurders als voor passagiers.

Wederom wordt aanbevolen om met een combinatie van voorlichting en toezicht het publiek ervan te doordringen dat het gebruik van de gordel de eigen veiligheid bevordert. Datzelfde is van toepassing op de afstelling van de hoofdsteun.

Summary

Use of safety devices in 1997

SWOV frequently conducts surveys on the presence and use of seat belts by drivers and passengers of passenger cars. Initially only seat belts on the front seats were subject of these studies. With the obligatory use of seat belts on the back seats in view, over the years the surveys were extended to that subject and also to children restraint systems. In 1995 the survey was also extended to the proper adjustment of head rests by drivers and front seat passengers.

All above mentioned restraint systems are subject of this study which incorporates also a new element: the presence and use of seat belts by drivers and front seat passengers of vans.

All of these studies were conducted on behalf of the Dutch Ministry of Transport. This report discusses the developments in actual and pretended behaviour in their use.

Data were gathered in actual traffic by observations at traffic lights on several types of roads on one hand and by setting up an inquiry into a part of the observed drivers and passengers.

The main conclusions of the survey are that since 1995:

- the use of seat belts by drivers and front seat passengers did not actually change;
- the use of seat belts by back seat passengers has raised considerably;
- the use of children restraint systems is still high and has even increased to a certain extent;
- the proper use of head rests is worsening.

The survey also shows that even the high presence of seat belts on the front seats of vans their use is backward to the use in passenger cars. This applies drivers and passengers as well.

It is recommended again to use a combination of information and enforcement campaigns to make the public realise that the proper use of seat belts is in favour of their own safety. This concerns the proper use of head rests as well.

Inhoud

<i>Voorwoord</i>	6
1. <i>Inleiding</i>	7
2. <i>Doel van het onderzoek</i>	8
3. <i>Methode van onderzoek</i>	9
3.1. Waarnemingen	9
3.2. Enquêtes	10
4. <i>Uitvoering van de waarnemingen</i>	11
4.1. Algemeen	11
4.2. Waarnemingsperiode en -tijden	11
4.3. Waarnemingsplaatsen	11
5. <i>Uitvoering van de enquêtes</i>	12
5.1. Inleiding	12
5.2. De steekproef	12
5.3. De vragenlijsten	12
6. <i>Gebruik van beveiligingsmiddelen</i>	14
6.1. Algemeen	14
6.2. Gebruik van de gordel	14
6.3. Afstelling van hoofdsteunen	22
7. <i>Resultaten van de schriftelijke enquête</i>	25
7.1. Algemeen	25
7.2. Responskenmerken	25
7.3. Bestuurder personenauto	25
7.4. Achterpassagiers	30
7.5. Inzittenden van bestelauto's	34
8. <i>Discussie, conclusies en aanbevelingen</i>	39
<i>Literatuur</i>	42
<i>Bijlage 1 t/m 13</i>	43

Voorwoord

Dit rapport beschrijft de resultaten van een onderzoek naar het gebruik van beveiligingsmiddelen in personenauto's en bestelauto's. Het onderzoek maakt deel uit van een reeks onderzoeken die in 1968 is gestart.

In verband met de vergelijkbaarheid zijn de tabellen in deze rapportage grotendeels op dezelfde wijze vormgegeven als in de vorige rapportage over de ontwikkelingen in het gebruik van beveiligingsmiddelen (Mulder, 1995).

De waarnemingen en de enquêtes werden in opdracht van de SWOV uitgevoerd door INSPECTRUM bureau voor inventarisatie en inspectie b.v., dat ook zorgde voor de verwerking van de waarnemings- en enquête-resultaten.

Het onderzoek is door de SWOV uitgevoerd in opdracht van de Hoofdafdeling Basisgegevens van de Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV/BG) van Rijkswaterstaat. De uitvoering vond plaats binnen het kader van het Onderzoek Jaar Programma 1997 van de SWOV. De projectbegeleiding bij AVV/BG was in handen van de heer A.H. Gruis.

1. Inleiding

De sinds 1968 vrijwel jaarlijks uitgevoerde observaties die de aanwezigheid en het gebruik van autogordels moesten vaststellen hadden tot en met 1988 betrekking op de voorzitplaatsen van personenauto's. Vanaf 1989 zijn deze observaties gecombineerd met waarnemingen van de aanwezigheid en het gebruik van autogordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen.

In 1991 is de steekproef uitgebreid en ook meer regionaal gespreid. Toen ook is aan het onderzoek het afnemen van schriftelijke enquêtes toegevoegd om inzicht te krijgen in beweerde gedragingen en motieven.

Op 1 april 1992 is de draagplicht van gordels op de achterzitplaatsen ingevoerd. Om het effect daarvan te evalueren is het onderzoek in 1992 herhaald op gelijke wijze als in 1991. Om de ontwikkeling te kunnen blijven volgen is in 1995 het onderzoek wederom op identieke wijze uitgevoerd, waarbij ook het effect werd vastgesteld van de invloed van een voorlichtingscampagne die in de laatste maanden van 1994 en de eerste maanden van 1995 was gehouden.

In 1995 is aan het onderzoek voorts een onderdeel toegevoegd dat inzicht gaf in de aanwezigheid en het (goede) gebruik van hoofdsteunen op de voorzitplaatsen van personenauto's.

Het onderzoek waarover hier wordt gerapporteerd is opnieuw een herhaling van het onderzoek uit 1995, zij het dat ook nu weer een nieuw onderdeel is toegevoegd: de aanwezigheid en het gebruik van de gordel in de bestelauto. Voor deze categorie voertuigen bestaat inmiddels ook al langere tijd de gordeldraagplicht voor zover er gordels aanwezig zijn.

Bovendien dient het onderzoek als een voormeting in de evaluatie van een waarschijnlijk in het najaar van 1997 te houden campagne gericht op het gebruik van beveiligingsmiddelen.

Met deze rapportage wordt een vrijwel volledig beeld geschetst van de aanwezigheid en het gebruik van de op dit moment gangbare beveiligingsmiddelen in personenauto's en, voor zover het gordels betreft, in bestelauto's.

In dit rapport worden de resultaten besproken van onderzoek naar de landelijke ontwikkeling in het gebruik van beveiligingsmiddelen. Uitspraken op basis van de naar provincie onderscheiden resultaten hebben soms een indicatief karakter. De relatief beperkte steekproefomvang per provincie laat een onderverdeling naar bepaalde kenmerken of naar een combinatie van die kenmerken dan niet toe.

2. Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek behelst vijf onderdelen:

1. Ten eerste wil dit onderzoek vaststellen wat de ontwikkeling is in het gebruik van gordels en kinderzitjes in personenauto's; in dat verband is het een voormeting in de evaluatie van een campagne die waarschijnlijk in het najaar van 1997 wordt uitgevoerd.
2. Ten tweede dient het onderzoek als een derde nameting naar het effect van de invoering van de draagplicht op de achterzitplaatsen.
3. In de derde plaats moet het onderzoek inzicht geven in de ontwikkeling bij de juiste afstelling van hoofdsteunen.
4. Ten vierde moet het onderzoek voor de eerste maal vaststellen hoe het is gesteld met het gebruik van gordels in bestelauto's.
5. In de vijfde plaats wordt met het onderzoek beoogd aanbevelingen te doen op basis van de verzamelde gegevens enerzijds en de bestaande kennis anderzijds.

3. Methode van onderzoek

3.1. Waarnemingen

De waarnemingen werden op twee manieren uitgevoerd: met behulp van de IMA-methode ('Inkijk') en de AMA-methode ('Afstand'). Per observatieplaats werden beide methoden gelijktijdig toegepast door verschillende enquêteurs.

De IMA-methode

De IMA-methode werd toegepast bij die personenauto's waarin minimaal één achterpassagier aanwezig was. Deze werden telkens geselecteerd uit de rij auto's die stilstonden voor rood licht.

De IMA-methode houdt in dat de enquêteur contact zoekt met de bestuurder en vraagt naar de aanwezigheid van autogordels of kinderzitjes op de achterzitplaatsen. Indien er gordels op de achterbank aanwezig zijn wordt gevraagd naar het type op de verschillende achterzitplaatsen. De enquêteur kijkt tevens of alle inzittenden de gordel dragen, vraagt naar de leeftijd van hen en noteert het geslacht. Ter bepaling van de ouderdom van de auto wordt het kenteken genoteerd.

Voor de gebruikte vragenlijst wordt verwezen naar *Bijlage 3*.

De AMA-methode

Bij de AMA-methode wordt geen direct contact met de bestuurder gezocht, maar wordt door de enquêteur tijdens het langslopen van de rij voor rood licht stilstaande personenauto's zoveel als mogelijk het gordelgebruik van de bestuurder en de eventueel naastzittende passagier vastgesteld. Tevens wordt het geslacht van bestuurder en deze eventuele passagier genoteerd. De AMA-methode leent zich niet voor de vaststelling van de aanwezigheid en het gebruik van gordels op de achterzitplaatsen, omdat het visuele contact daarvoor onvoldoende is. De gehanteerde vragenlijst is opgenomen als *Bijlage 4*.

Hoofdsteunen

De waarneming van de aanwezigheid en de afstelling van hoofdsteunen vond op soortgelijke wijze plaats als bij de AMA-methode: door langslopen van de rij auto's en het daarbij op ooghoogte brengen van de hoofdsteunen voorin. De waarnemingen werden uitgevoerd door de enquêteur die met de uitvoering van de IMA-methode was belast in die gevallen wanneer er zich in de rij auto's geen achterpassagier(s) bevonden. Dit is gedaan uit overwegingen van efficiency, omdat uit vorig onderzoek bekend was dat het aandeel auto's met een achterpassagier klein is (circa 7%).

Van de bestuurder en de eventueel naastzittende passagier werd behalve de afstelling van de hoofdsteen in de categorieën 'goed', 'twijfel' en 'fout' (zie *Bijlage 6*) ook het geslacht genoteerd.

Het type personenauto werd onderverdeeld in de categorieën 'klein', 'middel' en 'groot', waarbij de enquêteur werd geïnstrueerd de indeling te volgen volgens *Bijlage 7*.

De vragenlijst maakte onderdeel uit van de lijst die bij de IMA-methode werd gebruikt (*Bijlage 3*).

Bestelauto's

De waarneming van de aanwezigheid en het gebruik van autogordels door de voorinzittenden van bestelauto's vond plaats met behulp van de IMA-methode op gelijke wijze als bij personenauto's. Een afzonderlijke enquêteur was belast met deze waarnemingen. Bestelauto's werden uit de verkeersstroom geselecteerd aan de hand van het zogenaamde 'grijze' kenteken. Dit is voor de enquêteur te herkennen doordat de letter-cijfer combinatie van het kenteken begint met een B of een V. De vragenlijst is opgenomen als *Bijlage 5*.

3.2. **Enquêtes**

Bij aanwezigheid in personenauto's van achterpassagier(s) vanaf 12 jaar oud werd zowel aan de bestuurder van de betreffende personenauto als aan deze achterpassagier(s) een enquêteformulier uitgereikt met het verzoek dit per post te retourneren. Uiteraard vond dit uitsluitend plaats tijdens de uitvoering van de IMA-methode waarbij direct contact met de inzittenden mogelijk was.

Op gelijke wijze werden enquêteformulieren uitgereikt aan bestuurders en voorinzittenden van bestelauto's.

De enquêteformulieren voor bestuurders en passagiers zijn respectievelijk opgenomen als *Bijlagen 8, 9 en 10*.

4. Uitvoering van de waarnemingen

4.1. Algemeen

De waarnemingen vonden plaats op kruisingen van wegen die met verkeerslichten zijn geregeld, tijdens de roodlicht-fase.

De waarnemingen werden verricht door zes teams van drie enquêteurs elk, die per team per dag twee observatieplaatsen bezochten. Er werden alleen waarnemingen gedaan aan personenauto's en bestelauto's met een Nederlands kenteken.

4.2. Waarnemingsperiode en -tijden

De waarnemingen zijn uitgevoerd op vier aansluitende werk- en weekeinddagen en wel van donderdag 17 t/m zondag 20 april 1997. Deze periode stemt grotendeels overeen met die in 1995. De vorige reeksen waarnemingen werden onveranderlijk in de maand oktober van het betreffende jaar uitgevoerd, maar in 1995 is aangetoond dat er geen rekening hoeft te worden gehouden met een seizoenseffect.

De waarnemingstijden zijn weergegeven in onderstaand schema en zijn dezelfde als tijdens het onderzoek in 1995.

werkdagen		weekeinddagen	
van	tot	van	tot
07.00	09.00	09.00	10.30
09.15	11.15	10.45	12.15
verplaatsing		verplaatsing	
13.15	15.15	14.15	15.45
15.30	17.30	16.00	17.30
totaal 8 uren		totaal 6 uren	

4.3. Waarnemingsplaatsen

Overeenkomstig het onderzoek uit 1995 is het aantal waarnemingsplaatsen gesteld op 48: vier in iedere provincie. De toen gekozen plaatsen zijn zoveel mogelijk gehandhaafd. In een enkel geval bleek dat onmogelijk door reconstructie of werkzaamheden ter plaatse. In die gevallen is uitgeweken naar al eerder geselecteerde en vergelijkbare observatieplaatsen.

De plaatsen zijn te onderscheiden naar wegtype en ligging binnen of buiten de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom zijn dat autosnelweg en niet-autosnelweg. Binnen de bebouwde kom is onderscheid gemaakt tussen belangrijke verkeersstraten met een doorgaande functie en verkeersstraten in de stad. Elk type waarnemingsplaats kwam in iedere provincie éénmaal voor en zijn vermeld in *Bijlage 11*.

5. Uitvoering van de enquêtes

5.1. Inleiding

Nadat op 1 april 1992 de verplichting tot het dragen van autogordels op de achterzitplaatsen van personenauto's was ingevoerd, is in het najaar van 1992 een evaluatieonderzoek uitgevoerd. Behalve om (veranderingen in) het feitelijk gebruik vast te stellen, werd deze evaluatiestudie ook gebruikt om kennis te nemen van de opvattingen over het gebruik. Deze kennis werd verkregen door het uitzetten van een schriftelijke enquête onder de benaderde bestuurders en achterpassagiers. Dit onderzoek kan in feite worden beschouwd als een derde nameting. De enquêtevragen zijn dezelfde als die in 1995.

Een nieuw element is dat nu ook inzittenden van bestelauto's zijn geënuquêteerd. Daarvoor is een afzonderlijk enquêteformulier samengesteld.

5.2. De steekproef

Bij personenauto's is de enquête beperkt tot die gevallen waarin minimaal één achterpassagier aanwezig was. De bestuurders van die auto's kregen een enveloppe uitgereikt met daarin een vragenlijst, achtergrondinformatie en een retourenveloppe. Als de auto was voorzien van gordels achterin werd ook aan de achterpassagiers, mits deze ouder waren dan 12 jaar, een soortgelijke enveloppe overhandigd.

Bij bestelauto's werd aan alle inzittenden een soortgelijke enveloppe uitgereikt, onafhankelijk van het feit of in de auto al dan niet gordels aanwezig waren.

Het uitreiken ging altijd gepaard met het verzoek de vragenlijst zo spoedig mogelijk ingevuld terug te zenden.

5.3. De vragenlijsten

De vragenlijsten voor bestuurders en passagiers van personenauto's en inzittenden van bestelauto's verschilden op sommige punten van elkaar. Zij zijn opgenomen als *Bijlage 8, 9 en 10*.

Hieronder (in § 5.3.1 t/m 5.3.3) wordt kort weergegeven wat er per groep werd gevraagd.

5.3.1. Bestuurder

Aan bestuurders werden vragen over de volgende onderwerpen voorgelegd:

- Gordelgebruik binnen en buiten de bebouwde kom, bij soort rit en bij de laatste 10 ritten (vragen 1 t/m 6).
- Motieven voor al of geen gordelgebruik (vragen 7 en 8).
- Aanwezigheid van gordels op de achterbank, gebruik ervan en de behoefte om ze aan te schaffen (vragen 9 t/m 11).
- Draagplicht achterin (vraag 12).
- Belang van gordel dragen (vragen 13 t/m 16).
- Voorbeeldwerking van gebruik door de bestuurder (vragen 17 en 18).
- Veiligheidsaspecten (vragen 19 en 20).
- Voorlichting over gordels in het algemeen (vragen 21 en 22).

- Voorlichting over gordels, kindersitjes en hoofdsteunen in het laatste halfjaar, de aard daarvan en de invloed op het gedrag (vragen 23 t/m 30).
- Algemene vragen zoals leeftijd, geslacht, autogebruik, pakkans, andere veiligheidsvoorzieningen en veiligheid van het verkeer in het algemeen (vragen 31 t/m 45).

5.3.2. *Achterpassagier*

De vragen over de aanwezigheid van gordels op de achterbank, het gebruik ervan en de behoefte om ze aan te schaffen werden niet aan de achterpassagier gesteld. De overige vragen zijn identiek aan die welke aan de bestuurder werden gesteld, uiteraard aangepast aan de positie van achterpassagier.

5.3.3. *Inzittenden van bestelauto's*

Bij de inzittenden van bestelauto's werden geen vragen gesteld die verband hielden met het gordeldragen achterin. Wel werd gevraagd of men de auto bestuurde of meereed, of er gordels op de voorstoelen aanwezig waren en wat voor type gordels dat waren.

6. Gebruik van beveiligingsmiddelen

6.1. Algemeen

De meeste van de steekproeven die genomen zijn hebben een zodanige grootte, dat gevonden verschillen in het algemeen statistisch significant zijn. Voor die gevallen waarin er sprake is van te weinig waarnemingen wordt daarvan in de tekst melding gemaakt en wordt daarvan de betekenis aangegeven.

Bij de steekproefuitkomsten behoren nauwkeurigheidsmarges die, binnen een gekozen nauwkeurigheid (meestal 95%), bepalen tussen welke waarden de gevonden resultaten liggen. In de tekst zijn bij de gevonden resultaten geen marges vermeld. Deze kunnen met behulp van de tabel in *Bijlage 12* eenvoudig worden afgeleid.

Bij de vergelijking van gegevens uit verschillende jaren is ervan uitgegaan dat de omstandigheden waaronder de gegevens zijn verzameld zoveel mogelijk gelijk zijn. Dat geldt niet meer voor de periode in het jaar waarin de gegevens zijn vergaard. Tot en met 1992 was dat altijd het najaar en sinds 1995 is dat het voorjaar. Bij het onderzoek van 1995 is evenwel vastgesteld dat geen rekening hoeft worden gehouden met een seizoens-effect voor zover het voor- en najaar betreft.

In het hiernavolgende wordt eerst ingegaan op het gebruik van gordels door bestuurders, voor- en achterpassagiers en op het gebruik van kinderzitjes. Daarna wordt aandacht besteed aan de aanwezigheid van hoofdsteunen in personenauto's en het gebruik ervan.

Ten slotte wordt ingegaan op het gebruik van de autogordel door inzittenden van bestelauto's. Waar mogelijk en indien relevant worden de gegevens onderscheiden naar verschillende kenmerken zoals bebouwing, dag, tijdstip, enzovoort.

6.2. Gebruik van de gordel

6.2.1. *Bestuurders en voorpassagiers*

Naar bebouwing

Voor de draagpercentages binnen en buiten de bebouwde kom wordt verwezen naar de *Afbeeldingen 1 en 2* (zie *Bijlage 1*) en *Tabel 1* (zie *Bijlage 2*). De afbeeldingen geven de ontwikkeling weer van de draagpercentages van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's over de periode 1979 tot en met 1997.

Tot 1992 is binnen de bebouwde kom sprake geweest van een toename van het gordelgebruik. Deze toename heeft zich in 1995 bij bestuurders omgezet in een afname tot 64% en bij voorpassagiers tot een stabilisering tot 72%. Nu blijkt het draagpercentage bij bestuurders weer te zijn teruggekeerd op het niveau van 1992: 66%. Het draagpercentage van voorpassagiers heeft zich ongeveer gehandhaafd op het niveau van 1995: 71%.

Buiten de bebouwde kom was er voor zowel bestuurders als voorpassagiers al geruime tijd sprake van een redelijk stabiel niveau, waarbij het draagpercentage aan kleine veranderingen onderhevig was. In 1997 blijkt het

draagpercentage van bestuurders met 76% gehandhaafd op het niveau van 1995. Bij passagiers is er evenwel sprake van een daling met drie percentagepunten tot 77%.

Het draagpercentage van passagiers was zowel binnen als buiten de bebouwde kom altijd hoger dan dat van bestuurders. Buiten de bebouwde kom is daarin nu verandering gekomen en is het draagpercentage van voorpassagiers ongeveer gelijk aan dat van bestuurders. Binnen de bebouwde kom bedraagt het verschil in draagpercentage tussen passagiers en bestuurders nu vijf percentagepunten, wat echter drie punten minder is dan in 1995.

Naar type weg

Voor de draagpercentages verdeeld naar het type weg wordt verwezen naar *Tabel 2* (zie *Bijlage 2*).

Al jaren geldt dat in - het algemeen gesproken - het gordeldraagpercentage afneemt naarmate de weg van een lagere orde is. Dit is ook nu weer het geval. Bij bestuurders is dit een continue daling van 76% naar 63%; bij passagiers van 78% naar 66%.

Sinds 1992 is op autosnelwegen het gebruik van de gordel door de bestuurder voortdurend afgenomen: van 81% in 1992 via 78% in 1995 tot 76% nu. Ook op autowegen is het draagpercentage van bestuurders 76%; dit betekent dat er geen verandering is ten opzichte van 1995.

Zowel op wegen met gemengd verkeer als met lokaal verkeer is bij bestuurders een toename van het draagpercentage te zien. Deze toename bedraagt in beide gevallen twee percentagepunten tot respectievelijk 68% en 63%.

Met uitzondering van autowegen is het gebruik van de gordel door de voorpassagiers op alle typen wegen hoger dan dat van bestuurders.

Dit verschil varieert van zes percentagepunten op wegen met gemengd verkeer tot twee percentagepunten op autosnelwegen.

Vergeleken met 1995 is het draagpercentage van voorpassagiers alleen op wegen met gemengd verkeer onveranderd. Het bedraagt 74%. Op alle andere typen wegen is het gebruik van de gordel door voorpassagiers met twee percentagepunten gedaald; op wegen met lokaal verkeer zelfs met zes percentagepunten.

Naar dagsoort

Voor de draagpercentages verdeeld naar werkdag en weekeinddag wordt verwezen naar *Tabel 3* (zie *Bijlage 2*).

Bij bestuurders is in 1997 het draagpercentage op werkdagen 72%. Dit percentage is vergeleken met 1995 niet veranderd. Bij voorpassagiers daarentegen is het draagpercentage in 1997 weer met drie percentagepunten gedaald tot het niveau van 1992: 73%.

Op weekeinddagen is bij passagiers het draagpercentage ongewijzigd; het bedraagt 75%. Dit in tegenstelling tot de bestuurders waar ten opzichte van 1995 een stijging met twee percentagepunten optreedt tot 70% en daarmee weer het niveau van 1992 bereikt. Het draagpercentage van passagiers is onafhankelijk van de dagsoort altijd hoger dan dat van bestuurders.

Naar provincie en bebouwing

Voor de draagpercentages verdeeld naar de provincies en binnen of buiten de bebouwde kom wordt verwezen naar de *Afbeeldingen 3a, 3b, 4a en 4b* (zie *Bijlage 1*) en de *Tabellen 4 en 5* (zie *Bijlage 2*).

Bij het interpreteren van deze draagcijfers moet men zich realiseren dat het aantal waarnemingen per provincie enige honderden bedraagt en dat dien-
tengevolge de significantiemarge ongeveer vier percentagepunten is.
De uitkomsten dienen dan ook als indicatief te worden beschouwd.

Het landelijk draagpercentage van bestuurders binnen de bebouwde kom is 66% en zoals eerder gesteld twee percentagepunten gestegen vergeleken met 1995.

Vijf provincies hebben een hoger draagpercentage of evenaren dat. Friesland en Groningen hebben de hoogste draagpercentages, respectievelijk 79% en 75%. Dan volgen Utrecht met 73%, Zeeland met 71% en Drenthe met 66%. Met uitzondering van Drenthe waar sprake is van een daling, is het draagpercentage in deze provincies in vergelijking met 1995 toegenomen.

In de overige provincies is het percentage lager dan 66% het is daarmee gelijk gebleven ten opzichte van 1995, of iets toegenomen. De grootste toename deed zich met zeven percentagepunten voor in Gelderland en de grootste afname met vier percentagepunten in Flevoland. Het laagste draagpercentage wordt met 52% aangetroffen in Zuid-Holland.

Buiten de bebouwde kom is in zes provincies bij de bestuurders het draagpercentage hoger dan het onveranderde landelijk gemiddelde van 76% of wordt dit percentage geëvenaard. Groningen heeft met 87% het hoogste draagpercentage, daarna volgen Utrecht met 86%, Noord-Holland met 81%, Drenthe met 80%, Flevoland met 78% en Friesland met 76%. De grootste toename deed zich voor in Groningen met negen percentagepunten; de grootste afnames in Friesland en Noord-Brabant met zeven percentagepunten. De laagste draagpercentages laten Noord-Brabant en Zuid-Holland zien met respectievelijk 69% en 68%.

Het landelijk draagpercentage binnen de bebouwde kom bij voorpassagiers is 71%. Groningen, Friesland, Utrecht en Zeeland laten een hoger draagpercentage zien dat varieert van 76% tot 84%.

In Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Flevoland is sprake van een daling van het draagpercentage bij voorpassagiers en in Noord- en Zuid-Holland van een stijging. Flevoland heeft 52% het laagste draagpercentage; Groningen met 84% het hoogste.

Buiten de bebouwde kom, waar het landelijk percentage gordeldragende voorpassagiers 77% is, wordt dit percentage door zes provincies overschreden of geëvenaard. Noord-Holland, Groningen en Utrecht hebben de hoogste draagpercentages, respectievelijk 91%, 89% en 88%. Noord-Brabant heeft met 59% het laagste aandeel gordeldragende voorpassagiers. Aanzienlijke dalingen van het draagpercentage deden zich voor in Friesland, Drenthe, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg; een aanzienlijke stijging in Utrecht.

Gebruik voorpassagier naar gebruik bestuurder en bebouwing

Er is een duidelijke relatie tussen het gordelgebruik van de voorpassagier en dat van de bestuurder. Voor deze relatie wordt verwezen naar de *Afbeeldingen 5a en 5b* (zie *Bijlage 1*) en *Tabel 6* (zie *Bijlage 2*).

Buiten de bebouwde kom draagt 89% van de voorpassagiers de gordel als de bestuurder die ook draagt. Er is hierbij wel sprake van een afname ten

opzichte van 1995. Als de bestuurder de gordel niet draagt, draagt 65% van de voorpassagiers hem ook niet en ook dat betekent een verslechtering ten opzichte van 1995.

Binnen de bebouwde kom bedragen deze percentages respectievelijk 88% en 69%. Zowel als de bestuurder de gordel draagt als wanneer hij hem niet draagt is er sprake van een afname van het gebruik door voorpassagiers.

Gebruik voorpassagier naar gebruik bestuurder en type weg

Ook hier is een duidelijke relatie tussen het gordelgebruik van de bestuurder en dat van de voorpassagier, maar daarin is sinds 1995 wel verandering gekomen. Voor beter inzicht in deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 7* (zie *Bijlage 2*).

Als de bestuurder de gordel droeg, dan droeg in 1995 op alle wegtypen omstreeks 92% van de voorpassagiers ook de gordel. Voor vrijwel alle wegtypen is dat draagpercentage in 1997 minder geworden; soms tot zes percentagepunten. Als de bestuurder de gordel niet draagt, dan draagt op wegen buiten de bebouwde kom 66% van de voorpassagier hem ook niet en op wegen binnen de bebouwde kom is dat ongeveer 70%. Ook hier is sprake van een vermindering van de draagpercentages in vergelijking met 1995.

Naar geslacht en bebouwing

Voor de draagpercentages verdeeld naar bebouwing en het geslacht van de bestuurder wordt verwezen naar *Tabel 8* (zie *Bijlage 2*).

Het draagpercentage van vrouwelijke bestuurders blijft al gedurende een reeks van jaren zowel binnen als buiten de bebouwde kom altijd hoger dan bij mannen. Buiten de bebouwde kom is het verschil ten opzichte van 1995 met negen percentagepunten vrijwel onveranderd gebleven.

Binnen de bebouwde kom is bij vrouwen het gordelgebruik ten opzichte van 1995 gelijk gebleven. Bij mannen is er sprake van een lichte toename zodat het verschil nu niet meer elf percentagepunten bedraagt, maar slechts zeven.

Gebruik voorpassagier naar gebruik bestuurder en geslacht

Het geslacht van de bestuurder blijkt nog steeds geringe invloed op de draagpercentages van de voorpassagiers te hebben, onafhankelijk van het feit of de bestuurder de gordel wel of niet draagt. Hiervoor wordt verwezen naar *Tabel 9* (zie *Bijlage 2*). Het aantal vrouwelijke bestuurders en voorpassagiers dat geen gordel draagt is statistisch gezien gering. Uitspraken over het dragen zijn daarmee indicatief.

Als mannelijke bestuurders de gordel dragen, draagt 83% van de mannelijke en 91% van de vrouwelijke voorpassagiers hem ook. Dit is een daling ten opzichte van 1995. Datzelfde geldt als mannelijke bestuurders de gordel niet dragen. Dan draagt maar 20% van de mannelijke en 39% van de vrouwelijke passagiers de gordel.

Als vrouwelijke bestuurders de gordel dragen, draagt 84% van de mannelijke en 87% van de vrouwelijke voorpassagiers hem ook. Ook hier is sprake van een verschil met 1995. Er lijkt sprake van een verandering als vrouwelijke bestuurders de gordel niet dragen. Dan draagt 32% van de mannelijke en 27% van de vrouwelijke passagiers de gordel wel. Bij de mannen is dat een verbetering ten opzichte van 1995 en bij de vrouwen is er sprake van een verslechtering.

Samenvatting

De ontwikkeling van het draagpercentage van autogordels door bestuurders en voorpassagiers kan als volgt worden gekarakteriseerd:

- binnen de bebouwde kom is het gebruik bij bestuurders licht toegenomen tot 66%; bij voorpassagiers heeft het gebruik zich gestabiliseerd op 71%;
- buiten de bebouwde kom is het gebruik bij bestuurders gestabiliseerd op 76%; bij voorpassagiers is het afgenomen tot 77%;
- het gordelgebruik op wegen buiten de bebouwde kom scoort nog steeds beter dan daarbinnen; dat geldt zowel voor bestuurders als passagiers;
- zowel bij bestuurders als passagiers neemt het gordelgebruik af naarmate de weg van lagere orde is;
- het gebruik van de autogordel door bestuurders op autosnelwegen neemt voortdurend af; het is nu 76%;
- het gordelgebruik van bestuurders is op weekeinddagen licht toegenomen en dat van voorpassagiers is op werkdagen licht afgenomen;
- er zijn enige verschuivingen opgetreden in het gordelgebruik in de provincies;
- als de bestuurder een gordel draagt, draagt ook de ruime meerderheid van de mannelijke en vrouwelijke voorpassagiers hem, maar de draagpercentages zijn gemiddeld wel met ongeveer drie percentagepunten gedaald; op autowegen en wegen met lokaal verkeer is sprake van een grotere daling: zes percentagepunten;
- vrouwen gebruiken de gordel vaker dan mannen.

6.2.2. *Achterpassagiers*

Algemeen

Voor inzittenden van personenauto's geldt sinds 1 april 1992 een draagplicht als achterin de auto gordels aanwezig zijn. De aanwezigheidsverplichting gold al vanaf 1 januari 1990. Dit onderzoek is ongeveer vijf jaar na de invoering van de draagplicht uitgevoerd.

Aanwezigheid naar bebouwing, zitplaats en bouwjaar

Voor de verdeling van de aanwezigheid van beveiligingsmiddelen achterin wordt verwezen naar *Tabel 10* (zie *Bijlage 2*).

Het betreft hier totale aanwezigheid van beveiligingsmiddelen, dat wil zeggen gordels en kindersitjes. Buiten de bebouwde kom is het percentage aanwezigheid op de rechter achterzitplaats 67%, hetgeen een lichte afname is vergeleken met 1995. Voor de linker achterzitplaats is de aanwezigheid gestegen van 70% naar 76% en midden achter is het percentage met 41% gelijk gebleven. Binnen de bebouwde kom worden soortgelijke aanwezigheidspercentages aangetroffen.

Omdat de aanwezigheidsverplichting van gordels achterin inmiddels dateert van 1990 zou men verwachten dat met afnemende ouderdom van de auto het aanwezigheidspercentage gordels voortdurend zal toenemen.

Zowel binnen als buiten de bebouwde kom neemt volgens de verwachting het percentage aanwezige beveiligingsmiddelen toe naarmate de auto minder oud is. Men moet zich hier niet laten misleiden door de afwijkende percentages in de jaren 1995 en 1997 bij het meest recente bouwjaar. Omdat deze onderzoeken in het voorjaar zijn uitgevoerd en vorige onderzoeken altijd in het najaar, treft men hier afwijkende lagere aantallen aan die gevoeliger zijn voor incidentele foutieve waarneming door enquêteurs.

Aanwezigheid naar type beveiligingsmiddel en zitplaats

Voor deze verdeling wordt verwezen naar *Tabel 11* (zie *Bijlage 2*).

Het aantal diagonaal gordels dat achterin personenauto's is gemonteerd is dusdanig gering dat, voor zover zij nog zijn aangetroffen, de gegevens zijn gevoegd bij die van de driepuntsgordel.

De aanwezigheid van alle beveiligingsmiddelen op de zijzitplaatsen is de afgelopen jaren steeds toegenomen.

De middenachterplaats kent een lagere aanwezigheid en ook geen toename meer daarvan. Een verklaring hiervoor is dat kleine auto's in het algemeen geen plaats midden achter hebben.

Op de linker en rechter achterplaats wordt de beveiliging in 92% van de gevallen gevormd door een driepuntsgordel wat een stijging met vier percentagepunten betekent vergeleken met 1995. In 8% van de gevallen is die beveiliging een heupgordel. Dat percentage is in vergelijking met 1995 niet veranderd.

Op de plaats midden achter is de beveiliging meestal (73%) een heupgordel. Kinderzitjes komen met 14% het meeste voor op de rechter achterplaats. Gemak en veiligheid bij het instappen lijken nog steeds de meest voor de hand liggende redenen hiervoor.

Aanwezigheid en gebruik naar type beveiliging

Er is sprake van een toenemend gebruik van gordels achterin. Voor deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 12* (zie *Bijlage 2*).

Van 1989 t/m 1991 bedroeg het gebruikspercentage (gebruik bij aanwezigheid) gemiddeld 16%. Na de invoering van de draagplicht werd in 1992 een ruime verdubbeling van dit percentage tot 34% gevonden. In 1995 was het gebruikspercentage van gordels achterin met zeven percentagepunten gedaald tot 27%, maar nu is er weer een stijging met maar liefst veertien percentagepunten tot 41%.

Het totale gebruik van beveiligingsmiddelen is ten opzichte van 1995 met tien percentagepunten gestegen tot 48%. Het blijft daarmee nog steeds achter bij het gebruik van beveiligingsmiddelen door voorinzittenden.

Evenals in 1995 is het gebruikspercentage van het kinderzitje het hoogst. Nu is 95% gebruik gemeten wat weer iets meer is dan in 1995.

Aanwezigheid en gebruik naar gebruik bestuurder

Voor deze relatie wordt verwezen naar de *Afbeeldingen 6a, 6b, 7a en 7b* (zie *Bijlage 1*) en de *Tabellen 13.1. en 13.2* (zie *Bijlage 2*). Omdat er sprake is van kleine aantallen is het niet zinvol om steeds onderscheid te maken naar plaats op de achterbank.

Het gordelgebruik van de bestuurder blijkt zowel binnen als buiten de bebouwde kom van invloed op het gebruik van een aanwezig beveiligingsmiddel door de achterpassagiers. Daarbij is er onderscheiden naar bebouwing weinig verschil te zien, zodat om die reden wordt gekeken naar het totaal.

Worden alleen gordels beschouwd (*Tabel 13.2* in *Bijlage 2*) dan blijkt dat als de bestuurder de gordel draagt 46% van de achterpassagiers de gordel ook draagt. Dit percentage is een verdubbeling ten opzichte van 1995 en het is zelfs hoger dan het percentage dat kort na de invoering van de draagplicht werd geconstateerd. Als de bestuurder de gordel niet draagt is het gebruikspercentage van de achterpassagiers weliswaar maar 18%, maar dat is wel een verdrievoudiging vergeleken met 1995.

Wordt gekeken naar alle beveiligingsmiddelen (*Tabel 13.1 in Bijlage 2*), dan blijkt dat als de bestuurder de gordel draagt 53% van de achterpassagiers ook het aanwezige beveiligingsmiddel gebruikt. Ook dit betekent een verbetering ten opzichte van 1995 toen dat percentage 42% bedroeg. Als de bestuurder de gordel niet draagt maakt 28% van de achterpassagiers wel gebruik van een beveiligingsmiddel. Dit is tien percentagepunten meer dan in 1995. Dat dit percentage nog steeds hoger ligt dan bij het gebruik van de gordel alleen (zie *Tabel 13.2 in Bijlage 2*) wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het feit dat het gebruik van het kinderzitje minder sterk gerelateerd is aan het gordelgebruik van de bestuurder.

Aanwezigheid en gebruik naar gebruik bestuurder en voorpassagier
Wanneer bestuurder en voorpassagier beiden de gordel dragen gebruikt 55% van de achterpassagiers ook een beveiligingsmiddel. Dit is achttien percentagepunten meer dan in 1995. Voor deze relatie wordt verwezen naar *Tabel 14 (zie Bijlage 2)*.

Net zo als in 1992 en 1995 is er geen voor de hand liggende verklaring te geven voor het feit dat het draagpercentage achterin het grootst is bij een gordel dragende bestuurder en afwezigheid van een voorpassagier: 63%.

Samenvatting

De ontwikkeling van de aanwezigheid en het gebruik van gordels en kinderzitjes op de achterzitplaatsen van personenauto's is als volgt te karakteriseren:

- tegen de verwachting in lijkt de aanwezigheid van gordels achterin niet aanzienlijk toegenomen;
- de driepuntsgordel is het meest aangetroffen beveiligingsmiddel;
- het gebruikpercentage van de gordel achterin is sinds 1995 weer aanzienlijk toegenomen;
- het gebruikpercentage van het kinderzitje blijft onveranderd hoog;
- achterpassagiers gebruiken de gordel meer dan in 1995, ook als de bestuurder de gordel niet draagt.

6.2.3. *Inzittenden van bestelauto's*

Algemeen

In het nieuwe Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens van 1 november 1991 wordt wat de draagplicht betreft geen onderscheid meer gemaakt tussen personenauto's, bestelauto's en vrachtauto's. De plicht geldt op een enkele uitzondering na voor alle inzittenden van deze motorvoertuigen die de gordel moeten dragen in alle gevallen waarin die aanwezig zijn.

Hieronder wordt ingegaan op de draagpercentages van de inzittenden, onderscheiden naar een aantal kenmerken. Omdat dit de eerste maal is dat bestelauto's zijn onderzocht, is uiteraard geen vergelijking met andere jaren mogelijk. Waar daar aanleiding voor is worden de resultaten vergeleken met die van de inzittenden van personenauto's.

Type bestelauto en aanwezigheid van gordels

Voor de gegevens omtrent de aanwezigheid van gordels in bestelauto's wordt verwezen naar *Tabel 15 (zie Bijlage 2)*.

In totaal omvatte de steekproef 1.482 bestelauto's. Daarvan behoorden er 908 (61%) tot het van de personenwagen afgeleide type (het kleine type) en

461 (31%) tot het type bestelbus (het middelgrote type). Van 113 (8%) bestelauto's is het type onbekend.

In het overgrote deel van beide typen bevindt zich op de bestuurdersplaats een gordel. Bij het kleine type is dat bij 88% van de voertuigen en bij het middelgrote type bij 89%.

Het merendeel van de aanwezige gordels is van het type driepuntsgordel. Bij het kleine type voertuigen is dat 84% en bij het middelgrote type 88%.

Type bestelauto en gordelgebruik van de bestuurder

Voor deze gegevens wordt eveneens verwezen naar *Tabel 15* (zie *Bijlage 2*). Als een gordel aanwezig is wordt in totaal deze door 42% van de bestuurders gedragen. Bij de auto's van het kleine type is dat 38% en die van het middelgrote type 53%. Het gordelgebruik van bestuurders van bestelauto's blijkt dus belangrijk minder te zijn dan dat van bestuurders van personenauto's.

Naar bebouwing

Voor de draagpercentages wordt verwezen naar *Tabel 16* (zie *Bijlage 2*). Binnen de bebouwde kom wordt de gordel door 30% van de bestuurders gedragen en buiten de bebouwde kom door 44%. Deze percentages zijn aanmerkelijk lager dan die van bestuurders van personenauto's.

Dat geldt eveneens voor de voorinzittende passagiers. Voor de plaats rechts voorin zijn de overeenkomstige percentages 31% en 41% en voor de middenplaats 10% en 27%.

Waar bij personenauto's de voorpassagiers de gordel in het algemeen meer dragen dan de bestuurder is dat bij de bestelauto niet het geval.

Naar type weg

Voor deze percentages wordt verwezen naar *Tabel 17* (zie *Bijlage 2*). Ook hier zijn de draagpercentages aanmerkelijk lager dan bij personenauto's. Voor bestuurders zijn de percentages 44% op autosnelweg en autoweg, 29% op wegen met gemengd verkeer en 30% op wegen met lokaal verkeer. Voor passagiers rechts voorin zijn deze 44% op autosnelwegen, 38% op auto-wegen, 33% op wegen met gemengd verkeer en 27% op wegen met lokaal verkeer. Voor de plaats middenvoor zijn de overeenkomstige percentages 32%, 24%, 0% en 29%, maar deze percentages moeten vanwege de geringe aantallen met voorzichtigheid worden gehanteerd.

Net als bij personenauto's kan ook bij bestelauto's gezegd worden dat het draagpercentage in het algemeen afneemt naarmate de weg van lagere orde is. Dat geldt zowel voor bestuurders als passagiers.

Naar dagsoort

Voor deze draagpercentages wordt verwezen naar *Tabel 18* (zie *Bijlage 2*). Voor alle inzittenden geldt dat het draagpercentage op wekeinddagen hoger is dan op werkdagen. Van de bestuurders draagt op wekeinddagen 43% de gordel; passagiers rechts voor 46% en passagiers middenvoor 25%. Op werkdagen zijn deze percentages respectievelijk 35%, 30% en 22%.

Naar provincie en bebouwing

Hiervoor wordt verwezen naar de *Tabellen 19 en 20* (zie *Bijlage 2*).

Het is niet zinvol om voor bestuurders gedetailleerd te kijken naar verschillen in draagpercentages tussen de provincies in relatie tot de bebouwing. De absolute aantallen zijn hiervoor te gering. Wanneer wordt gekeken naar

het totaal dat landelijk gemiddeld 37% is dan lijken Friesland, Drenthe en Utrecht wat hoger te scoren en Noord- en Zuid-Holland wat lager. Alleen Limburg heeft een duidelijk afwijkend lager draagpercentage.

De aantallen passagiers zijn te gering om per provincie iets te zeggen over het gordelgebruik als totaal en per zitplaats. Wordt gesommeerd over alle inzittenden dan lijkt het erop dat in alle noordelijke provincies en in Overijssel, Gelderland en Utrecht het gordelgebruik in de bestelauto wat hoger is dan het landelijke gemiddelde en in alle overige provincies wat lager.

Naar geslacht en bebouwing

Voor de draagpercentages verdeeld naar geslacht en bebouwing wordt verwezen naar *Tabel 21* (zie *Bijlage 2*).

Het draagpercentage van vrouwelijke bestuurders ligt zowel binnen als buiten de bebouwde kom rond 55%. Zij liggen daarmee belangrijk hoger dan bij mannelijke bestuurders. Bij hen is het draagpercentage binnen de bebouwde kom 27% en daar buiten 43%.

Net zoals bij personenauto's dragen vrouwen de gordel dus meer dan mannen.

Verdere onderverdelingen

Het maken van de bij personenauto's gebruikelijke verdere onderverdelingen zoals relaties tussen gordelgebruik van bestuurders en passagiers enzovoort is bij de bestelauto's niet zinvol. De aantallen worden dan dusdanig klein dat daarop geen uitspraken kunnen worden gebaseerd. Voor de volledigheid zijn de betreffende tabellen wel in *Bijlage 2* opgenomen als *Tabellen 22 t/m 28*.

Samenvatting

De aanwezigheid en het gebruik van autogordels in bestelauto's kunnen als volgt worden gekenschetst:

- in een kleine 90% van de voertuigen is een gordel op de bestuurdersplaats aanwezig en het merendeel daarvan is van het type driepuntsgordel;
- het totale gebruik van de gordel door bestuurders is 42% en daarmee belangrijk minder dan bij bestuurders van personenauto's;
- binnen en buiten de bebouwde kom wordt zowel door bestuurders als passagiers de gordel minder gedragen dan bij personenauto's;
- het draagpercentage neemt af naarmate de weg van lagere orde is;
- het gordelgebruik op werkdagen is lager dan op weekeinddagen;
- vrouwen gebruiken de gordel meer dan mannen.

6.3. Afstelling van hoofdsteunen

6.3.1. Algemeen

De kwaliteit van de afstelling van de hoofdsteun is uitsluitend vastgesteld bij voorinzittenden van personenauto's. Net zoals in 1995 is onderscheid gemaakt naar geslacht omdat dit een relevant kenmerk kan zijn in verband met het verschil in lichaamslengte. Ook is onderscheid gemaakt naar grootte van de auto. Die kan in relatie tot de lichaamslengte medebepalend zijn voor de goede afstelling. Voor de voertuiggrootte zijn drie klassen

gehanteerd: klein (lengte tot 4 meter), middelgroot (tussen 4 meter en 4,5 meter) en groot (meer dan 4,5 meter). Als geheugensteun voor de enquêteurs is de indeling uit *Bijlage 6* gehanteerd.

De beoordeling vond plaats in drie categorieën: goede afstelling (hoofdsteen boven oorhoogte), twijfel over de afstelling (rond oorhoogte) en slechte afstelling (onder oorhoogte). Zie hiervoor ook de afbeelding in *Bijlage 5*.

6.3.2. *Kwaliteit van de afstelling*

Naar inzittende

Uit *Tabel 29* (zie *Bijlage 2*) blijkt dat bij 27% van de bestuurders de afstelhoogte van de hoofdsteen als goed kan worden gekenmerkt. Dat betekent een aanmerkelijke verslechtering vergeleken met 1995 toen dit percentage 39% was. Toen bleek dat percentage nauwelijks af te wijken van wat bij eerder onderzoek werd gevonden (Van Kampen, 1993). Een en ander betekent dat bij 73% van de bestuurders de afstelhoogte op zijn minst twijfelachtig kan worden genoemd. Het percentage twijfelgevallen is vergeleken met 1995 gedaald, zodat er inderdaad bij bestuurders sprake is van een toegenomen foute afstelling. Deze is nu 40% ten opzichte van 24% in 1995.

Bij de voorpassagiers is de afstelling in 39% van de gevallen goed en ook dat betekent een aanzienlijke daling vergeleken met 1995 toen dat percentage 61% was. Het aandeel twijfelgevallen is bij voorpassagiers weliswaar gestegen met negen percentagepunten tot 37%, maar ook hier is sprake van een gestegen aandeel foute afstelling; van 11% naar 24%. De afstelling van de hoofdsteen bij passagiers blijft beter dan die bij bestuurders.

Naar voertuiggrootte

Tabel 30 (zie *Bijlage 2*) laat onder meer het verband zien tussen de grootte van de auto en de afstelhoogte van de hoofdsteen bij bestuurders. Bij alle typen personenauto's is sprake van een aanzienlijke toename van het percentage foutieve afstelling; gemiddeld genomen van 25% tot 40%. Net als in 1995 is er sprake van een lichte afname van de foute afstelling bij toenemende grootte van de auto. Omgekeerd neemt het percentage goede afstelling toe als wordt gekeken naar het verschil tussen kleine en grote auto's, maar ook hier neemt het percentage goede afstelling af vergeleken met 1995: bij middelgrote auto's met vijftien percentagepunten, bij kleine met tien en bij grote met zeven punten. De totale goede afstelling bij bestuurders is vergeleken met 1995 met twaalf percentagepunten gedaald tot 27% in 1997.

Eenzelfde verband wordt in *Tabel 31* (zie *Bijlage 2*) getoond voor de voorpassagiers. Ook hier lijkt sprake van een lichte afname van de foutieve afstelling bij toenemende voertuiggrootte, maar is ook sprake van een aanzienlijke toename van het percentage fout afgestelde hoofdsteenen en omgekeerd van aanzienlijke afname van de goede afstelling. Deze varieert nu van 35% bij middelgrote auto's tot 39% bij kleine en 45% bij grote auto's. Het totale goede gebruik bij voorpassagiers is ten opzichte van 1995 met 22 percentagepunten gedaald tot 39% in 1997.

Naar voertuiggrootte en geslacht

Lichaamslengte kan verondersteld worden te correleren met geslacht en dat kan in combinatie met voertuiggrootte weer bepalend zijn voor een goede afstelling. Dit verband is ook weergegeven in de eerder genoemde *Tabel 30* (zie *Bijlage 2*).

Uit de tabel blijkt dat nog steeds zowel bij mannen als bij vrouwen de foutieve afstelling afneemt bij toenemende grootte van de auto. Het omgekeerde is ook bij vrouwen het geval, maar bij mannen blijkt dat alleen uit het verschil tussen kleine en grote auto's.

Ook blijkt dat de situatie voor vrouwen gunstiger is dan voor mannen. Van de vrouwen gebruikt 33% de hoofdsteun goed tegenover 25% van de mannen. Hierbij is wel sprake van aanzienlijke dalingen van het goede gebruik vergeleken met 1995. Het percentage mannelijke bestuurders met een goed afgestelde hoofdsteun is tien percentagepunten gedaald en het percentage vrouwelijke bestuurders met maar liefst negentien percentagepunten.

Samenvatting

De resultaten van dit deel van het onderzoek laten zien dat er ten opzichte van 1995 een verslechtering is opgetreden in de afstelling van de hoofdsteun. Dat geldt zowel voor bestuurders als voorpassagiers. Werd in het vorige onderzoek geconcludeerd dat de afstelling duidelijk verbetering behoeft, nu, bij dit onderzoek blijkt dat eens te meer het geval te zijn. Bij 27% van de bestuurders is sprake van een goede afstelling en bij de voorpassagiers is dat 39%. Voorts blijft er een onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke bestuurders. De combinatie man en kleine auto leidt tot hogere percentages foutieve afstelling dan bij vrouwen.

7. Resultaten van de schriftelijke enquête

7.1. Algemeen

In de schriftelijke enquêtes is gevraagd naar de opvattingen over het gebruik van de autogordel en naar de motieven voor dat gebruik. Voor de bestuurders en achterpassagiers van personenauto's zijn de enquêtes identiek aan die van 1995. De enquête onder de inzittenden van bestelauto's is nieuw en ook enigszins afwijkend van de hierboven genoemde enquêtes. In de onderstaande beschrijving geeft een percentage het aandeel weer van de betreffende inzittenden dat antwoord heeft gegeven. Voor zover mogelijk worden tussen haakjes daarbij ter vergelijking de percentages uit 1995 gegeven. Dat is uiteraard niet mogelijk bij de antwoorden van de inzittenden van bestelauto's.

In *Bijlage 13* zijn de volledige enquêteresultaten opgenomen met absolute aantallen en percentages die kunnen worden vergeleken met die van 1992 en 1995.

7.2. Responskenmerken

Tijdens het onderzoek is aan 795 bestuurders een enveloppe met enquêteformulier uitgereikt. Van deze bestuurders hebben er 358 gereageerd; een respons van 45%.

Aan achterpassagiers ouder dan twaalf jaar is in 290 gevallen een vragenlijst uitgereikt. Daarvan werden er 119 geretourneerd; een respons van 41,0%. In 1995 bedroegen deze percentages respectievelijk 48,5% en 43%.

Aan inzittenden van bestelauto's zijn in totaal 1.482 enquêteformulieren uitgereikt. Daarvan reageerden 452 inzittenden; een respons van 30%. Van de respondenten was 83% bestuurder en 16% passagier.

7.3. Bestuurder personenauto

7.3.1. Gebruik

Vraag 1. Van de respondenten geeft 84% (83) te kennen dat zij op wegen buiten de bebouwde kom altijd de autogordel dragen. Ook geeft 10% (11) aan dat zij dat in dat geval meestal doen terwijl 2% (1) dan nooit een gordel draagt. Deze percentages wijken niet noemenswaardig af van de resultaten uit 1995. Onverminderd blijft gelden dat het beweerde gedrag gunstiger is dan het feitelijk gedrag.

Vraag 2. Als in relatie tot het gebruik buiten de bebouwde kom wordt gevraagd naar het gebruik tijdens de laatste tien ritten zegt 71% (71) dit dan 'vrijwel altijd' (negen- of tienmaal) te hebben gedaan en 9% (12) zegt één- tot achtmaal. Vergeleken met 1995 lijkt het er op dat het omdoen van de gordel iets minder vanzelfsprekend is.

Vraag 3. Als wordt gereden op wegen binnen de bebouwde kom zegt 67% (64) van de respondenten dat zij dan 'altijd' de gordel omdoen. 'Meestal'

scoort 17% (20), terwijl 4% (4) aangeeft dan 'nooit' de gordel te dragen. Er lijkt sprake van een geringe verbetering. Het aandeel dat aangeeft 'altijd' de gordel te dragen is ten opzichte van 1995 gestegen en vertoont nu overeenkomst met het waargenomen gedrag.

Vraag 4. Op een identieke vraag als vraag 2, maar dan voor binnen de bebouwde kom, wordt door 63% (59) aangegeven dat dan 'vrijwel altijd' (negen- à tienmaal) de gordel wordt gedragen en door 20% (24) één- tot achtmaal). Het lijkt erop dat het omdoen van de gordel iets meer vanzelfsprekend is geworden.

Vraag 5. Bij korte ritten geeft men in 63% (63) van de gevallen aan altijd de gordel te gebruiken, in 17% (19) meestal en in 6% (6) nooit. Ten opzichte van 1995 is er nauwelijks sprake van verschil.

Vraag 6. Als er een lange rit wordt gemaakt zegt men in 92% (91) van de gevallen 'altijd' de gordel om te doen, in 4% (5) 'meestal' en in 2% (1) 'nooit'. Deze percentages zijn sinds 1992 nauwelijks veranderd.

7.3.2. *Motieven*

De vragen naar motieven om de gordel al of niet te gebruiken laten combinaties van antwoorden toe zoals vergeetachtigheid, ongemak, nut, gevaar, verplichting, gewoonte en andere redenen.

Vraag 7. Dat men het omdoen van de gordel vergeten is wordt in combinatie met andere antwoorden in 41% (43) van de gevallen aangegeven als motief waarom geen gordel wordt gedragen; 16% (18) vindt het ongemakkelijk; 9% (9) vindt het niet nodig en 3% (2) acht het gevaarlijk. Deze percentages verschillen niet noemenswaard van die in 1995. Opgemerkt wordt dat in 1992 het percentage bestuurders dat vergeetachtigheid aanvoert nog 54% was.

Vraag 8. Als de gordel wel wordt gedragen zegt 78% (80) dat onder meer veiliger te vinden. De wettelijke verplichting wordt door 53% (56) als motief aangevoerd en 60% (53) geeft de gewoonte aan. Angst voor een bekeuring leidt in 22% (19) van de gevallen tot het dragen van de gordel en tenslotte geeft 2% (2) aan dat zij de gordel dragen omdat anderen dat willen. Sinds 1992 wordt de gewoonte steeds meer aangegeven als reden om de gordel te dragen.

7.3.3. *Gordels op de achterbank*

Vraag 9. Van de respondenten zegt 82% (85) de beschikking te hebben over gordels op de achterbank en daarmee lijkt de aanwezigheid te stagneren. De feitelijke aanwezigheid in de totale steekproef bedraagt echter 59% (inclusief kinderzitjes 69%) en is daarmee aanmerkelijk lager. Het is niet ondenkbaar dat bestuurders die de beschikking hebben over gordels op de achterbank meer op de enquête hebben gereageerd.

Vraag 10. Als er gordels achterin aanwezig zijn wordt door 19% (26) van de bestuurders geantwoord dat die gordels dan 'altijd' worden gedragen, 25% (27) noemt 'meestal', 15% (16) 'soms' en 29% (22) zegt 'meestal niet'

of 'nooit'. Opvallend is dat het beweerd gebruik belangrijk is afgenomen. Dat stemt overeen met de afname van het feitelijk gebruik dat 27% (34%) bedraagt.

Vraag 11. Deze vraag wordt door 48% (55) niet beantwoord. Als er geen gordels op de achterbank aanwezig zijn zegt 34% (35) van de respondenten dat zij overwegen om die aan te schaffen. Van de anderen vindt 22% (15) het niet nodig en de overigen zeggen dat er nooit iemand achterin zit 29% (20), dat de auto wordt vervangen 9% (15) of dat zij geen eigenaar zijn 7% (5). Opmerkelijk is de stijging van het aandeel bestuurders dat van mening is dat gordels achterin niet nodig zijn.

7.3.4. *Draagplicht gordels op de achterbank*

Vraag 12. Gevraagd naar deze verplichting geeft 5% (7) te kennen dat deze niet bestaat. Ervan op de hoogte dat de verplichting alleen bestaat als er ook gordels achterin aanwezig zijn is 60 % (59). Dat het dragen altijd verplicht is vindt 29% (29) en 3% (3) is van mening dat de verplichting alleen voor kinderen geldt. Er is dus geen wijziging opgetreden in de opinies over het gordeldragen achterin.

7.3.5. *Belang van gordels*

Vraag 13. Het belang van het dragen van de autogordel op de voorstoelen wordt door 48% (57) van de bestuurders even groot geacht als het dragen achterin. Daar staat tegenover dat 47% (41) het dragen voorin belangrijker vindt dan het dragen achterin. Net als in 1995 zou men, en nu met misschien iets meer nadruk, kunnen veronderstellen dat het aspect dat het dragen van gordels door alle inzittenden ook voor allen voordelen biedt nog niet voldoende is benadrukt.

Vraag 14. Het dragen van gordels op de achterbank door kinderen wordt door 41% (42) belangrijker geacht dan het dragen door volwassenen. Net zo belangrijk voor kinderen als voor volwassenen vindt 57% (57). Het oordeel over dit aspect is niet veranderd.

Vraag 15. Het dragen van gordels op de voorstoelen door kinderen wordt door 67% (73) net zo belangrijk beoordeeld als op de achterbank; 30% (25) vindt het voor belangrijker dan achter.

Vraag 16. Het dragen van gordels door kinderen op de voorstoelen wordt in 77% (81) van de gevallen net zo belangrijk geacht als voor volwassenen; 20% (17) vindt het voor kinderen belangrijker dan voor volwassenen.

7.3.6. *Voorbeeldfunctie van bestuurders*

Vraag 17. Van de bestuurders vindt 74% (76) het belangrijk om de gordel om te doen en daarmee een voorbeeld te zijn voor de passagiers.

Vraag 18. Onderscheid tussen volwassenen en kinderen wordt daarbij in 59% (62) van de gevallen niet gemaakt. Deze vraag wordt in 22% (23) van de gevallen niet beantwoord.

7.3.7. *Veiligheid en kans op letsel*

Vraag 19. De kans dat een niet door een gordel of een kinderzitje beschermd kind bij een aanrijding naar voren schiet wordt door 76% (77) van de bestuurders groot geacht. Dat die kans redelijk is vindt 13% (17).

Vraag 20. Minder overtuigd hiervan is men als het gaat om volwassenen. Dan zegt 45% (48) dat die kans redelijk is en 29% (29) acht die kans groot.

7.3.8. *Voorlichting algemeen*

Vraag 21. Op deze vraag konden combinaties van antwoorden worden gegeven. Voorlichting over het gebruik voorin noemt 74% (74). Over het gebruik achterin heeft 43% (58) van de bestuurders wel eens vernomen en over het gebruik van kinderzitjes 40% (46).

Het aantal respondenten dat aangeeft nooit voorlichting over gordels te zien of te horen is 21% (17). Sinds 1992 is er sprake van een voortdurend dalend aandeel respondenten dat zegt te hebben kennis gemaakt met voorlichting over gordels achterin en over het gebruik van kinderzitjes.

Vraag 22. Televisie wordt in combinatie met andere media in 73% (75) van de gevallen genoemd als het medium waardoor voorlichting wordt gezien. Hierna komen weekbladen en tijdschriften met 22% (28), radio met 22% (18) en dagbladen met 18% (23) Via borden langs de weg zegt niemand te worden geïnformeerd; dit was in 1995 nog 17%.

7.3.9. *Recente voorlichting*

Vraag 23. Op de vraag of men het laatste half jaar iets gemerkt heeft over voorlichting over gordelgebruik antwoordt 63% (66) met 'ja' en 34% (32) met 'nee'.

Vraag 24. Televisie wordt in combinatie met andere media het meest genoemd: 53% (55). Daarna komen radio met 19% (14), weekbladen en tijdschriften met 14% (14) en dagbladen met 13% (9). Borden langs de weg worden door 45% (46) genoemd.

Vraag 25. Van de ondervraagden beantwoordt 36% (33) deze vraag niet. Gebruik van de gordel in het algemeen was volgens 47% (47) van de ondervraagden het onderwerp van de voorlichting. Slechts 1% (3) meent dat het ging om het juiste gebruik van de gordel. De combinatie wordt door 16% (17) genoemd.

Vraag 26. Op de vraag of de voorlichting ertoe geleid heeft dat men de gordel is gaan dragen wordt door 34% (30) niet geantwoord. Dat men de gordel al draagt zegt 54% (55). Van de overigen geeft 10% (13) aan dat de voorlichting niet tot dragen heeft geleid.

Vraag 27. De vraag of men de gordel anders is gaan dragen wordt door 59% (58) van de ondervraagden niet beantwoord. Anderen geven aan wel van gedrag veranderd te zijn: 22% (19) doet de gordel beter over de schouder, 9% (12) zorgt dat de gordel niet zit gedraaid en dat men de gordel laag over

het bekken en strakker moet dragen scoren respectievelijk 6% (5) en 4% (4).

Vraag 28. De leuze “autogordels vast en zeker” wordt in 51% (53) van de gevallen aangemerkt als de leuze die bij de voorlichting werd gebruikt. In werkelijkheid was dat in 1995 “in de gordels of in de kreukels”. Die slogan werd toen in 31% van de gevallen genoemd en daarnaast nog “autogordels altijd” met 29%; nu zijn dezelfde percentages respectievelijk 1% en 10%. Wel bestaande, maar in geheel ander verband gebruikte aanmoedigingen om de gordel te dragen, worden maar in 2% (8) van de gevallen genoemd.

Vraag 29. Over voorlichting over kinderzitjes zegt 78% (69) in het laatste half jaar niets te hebben gezien of gehoord en meent 19% (29) dat wel zo is.

Vraag 30. De vraag of er gedurende het laatste half jaar iets van voorlichting over hoofdsteunen is gemerkt wordt door 72% (13) van de ondervraagden bevestigend beantwoord. Niets gemerkt heeft 25% (86).

7.3.10. Overige kenmerken

Vragen 31 en 32 zijn controlevragen die in het kader van deze rapportage niet belangrijk zijn.

Vraag 33. Het merendeel (65%) (80) van de ondervraagden is 25 tot 50 jaar oud en 23% (13) is ouder dan 50 jaar.

Vraag 34. Mannen zijn het meest aangetroffen: 65% (68).

Vraag 35. De bestuurders hebben in 75% (85) van de gevallen kinderen.

Vraag 36. In 90% (93) van de gevallen rijdt men auto als bestuurder.

Vraag 37. De auto wordt het meest gebruikt voor woon/werk-verkeer: 36% (39). Daarna komen sociale contacten met 31% (30) en zakelijk rijden met 20% (25).

Vraag 38. Het rijden van meer dan 18.000 km per jaar gebeurt door 36% (42), terwijl 40% (39) aangeeft tussen 8.000 en 18.000 km per jaar te rijden. Minder dan 8.000 km per jaar rijdt 21% (17).

Vraag 39. De leeftijd van de auto is in 18% (13) van de gevallen een jaar of jonger. Maximaal vier jaar oud is 41% (49) en 54% (51) is ouder dan vijf jaar.

Vraag 40. De kans op betrapping voor het niet gebruiken van de gordel wordt door 59% (65) nihil geacht. De mogelijkheid dat men eenmaal per jaar wordt gecontroleerd wordt door 16% (17) genoemd en die van enkele malen per jaar door 22% (17). Het lijkt erop dat de kans op betrapping iets hoger wordt ingeschat dan in 1995.

Vraag 41. Een bekeuring voor het niet dragen is nog steeds geen frequente ervaring: 95% (95) zegt nooit te zijn bekeurd.

Vraag 42. Een airbag als verplichte aanvulling op de gordel wordt door 69% (69) positief gewaardeerd, zij het dat 33% (28) vindt dat deze voorziening niet meer dan f 500,- mag kosten.

Vraag 43. Een voorziening die bij het instappen de gordel automatisch omdoet wordt door 55% (59) wenselijk geacht.

Vraag 44. Met een verplichte voorziening in de vorm van een waarschuwingssignaal als de gordel niet is omgedaan wordt door 73% (71) ingestemd.

Vraag 45. Het verkeer wordt door 19% (19) onveilig tot zeer onveilig beoordeeld; 41% (44) noemt het tamelijk veilig en 37% (36) acht het verkeer veilig tot zeer veilig.

7.4. Achterpassagiers

7.4.1. Gebruik

Vraag 1. Van de respondenten geeft 35% (33) te kennen dat zij meerrijdend op wegen buiten de bebouwde kom altijd de autogordel dragen. Daarnaast geeft 12% (15) aan dat zij dat in dat geval meestal doen terwijl 33% (31) dan nooit een gordel draagt. Deze percentages wijken niet sterk af van de resultaten uit 1995 en nog steeds kan ook bij passagiers worden vastgesteld dat het beweerde gedrag gunstiger is dan het feitelijk gedrag.

Vraag 2. Als in relatie tot het gebruik buiten de bebouwde kom wordt gevraagd naar het gebruik tijdens de laatste 10 ritten zegt 33% (35) dit dan vrijwel altijd te hebben gedaan en 22% (26) meestal.

Vraag 3. Als wordt gereden op wegen binnen de bebouwde kom zegt 25% (23) van de responderende achterpassagiers dat zij dan 'altijd' de gordel omdoen. 'Meestal' scoort 17% (20) en 40% (39) geeft aan dan 'nooit' de gordel te dragen. De aandelen die aangeven altijd of nooit de gordel te dragen zijn ten opzichte van 1995 vrijwel gelijk gebleven.

Vraag 4. Op een identieke vraag als vraag 2, maar dan voor binnen de bebouwde kom, wordt door 26% (28) aangegeven dat dan 'vrijwel altijd' de gordel wordt gedragen en door 34% (29) 'meestal'.

Vraag 5. Bij korte ritten geeft men in 20% (21) van de gevallen aan 'altijd' de gordel te gebruiken, in 15% (17) 'meestal' en in 40% (41) 'nooit'. Ten opzichte van 1995 is er geen sprake van een verandering.

Vraag 6. Als er een lange rit wordt gemaakt zegt men in 38% (42) van de gevallen 'altijd' de gordel om te doen, in 11% (12) 'meestal' en in 31% (30) 'nooit'. Ook hier is er nauwelijks sprake van een verandering in vergelijking met 1995.

7.4.2. *Motieven*

De vragen naar motieven om de gordel al of niet te gebruiken laten, net zoals bij bestuurders, combinaties van antwoorden toe zoals vergeetachtigheid, ongemak, nut, gevaar, verplichting, gewoonte en andere redenen.

Vraag 7. Dat men vergeten is de gordel om te doen wordt in combinatie met andere antwoorden in 33% (39) van de gevallen aangegeven als motief waarom geen gordel wordt gedragen, 31% (41) vindt het ongemakkelijk, 16% (17) vindt het niet nodig en 3% (2) acht het gevaarlijk.

Vraag 8. Als de gordel wel wordt gedragen zegt 56% (59) dat onder meer veiliger te vinden. De angst voor een bekeuring leidt in 17% (15) van de gevallen tot het dragen van de gordel en 15% (21) geeft aan dat zij de gordel dragen omdat anderen dat willen. Ten slotte geeft 24% (26) aan dat gewoonte de reden is en slechts 3% (5) doet de gordel om omdat de bestuurder dat ook doet.

7.4.3. *Belang van gordels*

Vraag 9. Het belang van het dragen van de autogordel op de achterbank wordt door 48% (50) van de achterpassagiers even groot geacht als het dragen op de voorstoelen. Daar staat tegenover dat 49% (48) het dragen achterin minder belangrijker vindt dan het dragen voorin. Men zou ook hier weer kunnen veronderstellen dat het aspect dat het dragen van gordels door alle inzittenden ook voor hen allen voordelen biedt nog niet voldoende is doorgedrongen.

Vraag 10. Het dragen van gordels op de achterbank door kinderen wordt door 41% (43) belangrijker geacht dan het dragen door volwassenen. Net zo belangrijk voor kinderen als voor volwassenen vindt 56% (54). Het verschil in oordeel tussen achterpassagiers en bestuurders is in dit opzicht niet erg groot. Wel lijkt de mening dat de gordel voor kinderen belangrijker zou zijn nog meer post te vatten.

Vraag 11. Het dragen van gordels op de voorstoelen door kinderen wordt door 67% (69) net zo belangrijk beoordeeld als op de achterbank; 30% (30) vindt het voorin belangrijker dan achterin.

Vraag 12. Het dragen van gordels door kinderen op de voorstoelen wordt 77% (82) van de gevallen net zo belangrijk geacht als voor volwassenen; 19% (15) vindt het voor kinderen belangrijker dan voor volwassenen.

7.4.4. *Voorbeeldfunctie van passagiers*

Vraag 13. Van de passagiers vindt 61% (59) het belangrijk om de gordel om te doen en daarmee een voorbeeld te geven aan andere passagiers. Vrijwel de rest deelt die mening niet.

Vraag 14. Onderscheid tussen volwassenen en kinderen wordt daarbij in 48% (42) van de gevallen niet gemaakt. Deze vraag wordt in 30% (36) van

de gevallen niet beantwoord. Een voorbeeldfunctie lijkt passagiers minder aan te spreken dan bestuurders.

7.4.5. *Veiligheid en kans op letsel*

Vraag 15. De kans dat een niet door gordel of kinderzitje beschermd kind bij een aanrijding naar voren schiet wordt door 81% (75) van de ondervraagde achterpassagiers groot geacht. Dat die kans redelijk is vindt 8% (11). Slechts 2% (5) acht die kans heel klein.

Vraag 16. Evenals de bestuurders blijven de achterpassagiers minder overtuigd van de kans op letsel bij het niet gebruiken van de gordel als het gaat om volwassenen. Dan zegt 48% (47) dat die kans redelijk is en 26% (25) acht haar groot.

7.4.6. *Draagplicht gordels op de achterbank*

Vraag 17. Gevraagd naar deze verplichting geeft 6% (5) van de achterpassagiers te kennen dat deze verplichting niet bestaat. Ervan op de hoogte dat de verplichting alleen bestaat als er ook gordels achterin aanwezig zijn is 72% (69). Dat het dragen altijd verplicht is vindt 18% (23) en 1% (2) is van mening dat de verplichting alleen voor kinderen geldt.

7.4.7. *Voorlichting algemeen*

Vraag 18. Op deze vraag konden ook weer combinaties van antwoorden worden gegeven. Voorlichting over het gebruik voorin noemt 75% (74). Over het gebruik achterin heeft 52% (59) van de achterpassagiers wel eens vernomen en over het gebruik van kinderzitjes 40% (37). Slechts 15% (15) heeft nooit voorlichting gezien of gehoord.

Vraag 19. Televisie wordt in combinatie met andere media in 82% (78) van de gevallen genoemd als het medium waardoor voorlichting wordt gezien. Hierna komen radio met 25% (15), weekbladen en tijdschriften met 18% (21%) en dagbladen met 16% (15). Via borden langs de weg zegt niemand (14) te zijn geïnformeerd.

7.4.8. *Recente voorlichting*

Vraag 20. Op de vraag of men het laatste half jaar iets gemerkt heeft over voorlichting over gordelgebruik antwoordt 69% (72) met 'ja' en 29% (27) met 'nee'.

Vraag 21. Televisie wordt in combinatie met andere media het meest genoemd: 62% (65). Daarna komen radio met 19% (14), weekbladen en tijdschriften met 14% (14) en dagbladen met 13% (9). Borden langs de weg worden door 45% (46) genoemd. In het algemeen lijken achterpassagiers minder geïnformeerd dan bestuurders.

Vraag 22. Gebruik van de gordel in het algemeen was volgens 50% (53) van de ondervraagden het onderwerp van de recente voorlichting. Slechts 3% (5) meent dat het ging om het juiste gebruik van de gordel. De combinatie wordt door 18% (15) genoemd.

Vraag 23. Op de vraag of de recente voorlichting ertoe geleid heeft dat men de gordel is gaan dragen wordt door 50% (41) geantwoord dat men de gordel al draagt. Van de overigen geeft 19% (28) aan dat de voorlichting niet tot dragen heeft geleid.

Vraag 24. De vraag of men de gordel als gevolg van de recente voorlichting anders is gaan dragen wordt door driekwart van de ondervraagden niet beantwoord. Anderen geven aan wel van gedrag veranderd te zijn. Zij doen de gordel beter over de schouder: 13% (21).

Vraag 25. De leuze “autogordels vast en zeker” wordt in 51% (40) van de gevallen aangemerkt als de leuze die bij de voorlichting wordt gebruikt. De slogan “autogordels altijd” wordt door 11% (30) genoemd. De in 1995 gebruikte leuze “in de gordels of in de kreukels” wordt in 7% (41) van de gevallen genoemd en daarnaast nog “autogordels altijd” met 30%.

Vraag 26. Over voorlichting over kinderzitjes zegt 71% (86) in het laatste half jaar daarover niets te hebben gezien of gehoord. Dat daarvan wel sprake was meent 23% (12).

Vraag 27. De vraag of er gedurende het laatste half jaar iets van voorlichting over hoofdsteunen is gemerkt wordt door 76% (32) van de ondervraagden bevestigend beantwoord. Niet iets van gemerkt zegt 21% (67).

7.4.9. Overige kenmerken

Vragen 28 en 29 zijn controlevragen die in het kader van deze rapportage niet belangrijk zijn.

Vraag 30. Van de achterpassagiers is 45% (39) ouder dan 50 jaar; 21% (26) valt in de categorie 25-50 jaar en 24% (23) in de categorie 12-17 jaar.

Vraag 31. Vrouwen zijn het meest als achterpassagier aangetroffen: 71% (66).

Vraag 32. De achterpassagiers hebben in 44% (43) van de gevallen kinderen.

Vraag 33. In 30% (34) van de gevallen rijdt men auto als bestuurder, maar meestal rijdt men mee als passagier: 68% (65).

Vraag 34. Meestal rijdt men met de auto mee voor sociale contacten, het afleggen van bezoek en voor vrijetijdsbesteding: 76% (73).

Vraag 35. Het meerijden van meer dan 18.000 km per jaar gebeurt maar door 5% (8). Terwijl 34% (34) aangeeft tussen 8.000 en 18.000 km per jaar mee te rijden is dat voor 56% (56) van de achterpassagiers niet meer dan 8.000 km per jaar.

Vraag 36. In 62% (68) van de gevallen wordt minder dan de helft van het aantal afgelegde kilometers per jaar als achterpassagier meegereden.

Vraag 37. De leeftijd van de auto is in 11% (20) van de gevallen een jaar of jonger. Maximaal vier jaar oud is 34% (61) en 43% (38) is ouder dan vijf jaar.

Vraag 38. De kans op betrapping voor het niet gebruiken van de gordel voorin wordt door 49% (57) van de achterpassagiers nihil geacht. De mogelijkheid dat men daarvoor eenmaal per jaar wordt gecontroleerd wordt door 18% (21) genoemd en de mogelijkheid van enkele malen per jaar door 30% (21). Vergeleken met 1995 acht men de kans op betrapping toegenomen.

Vraag 39. De kans op betrapping voor het niet gebruiken van de gordel achterin wordt door 66% (75) van de achterpassagiers nihil geacht. De mogelijkheid van eenmaal per jaar wordt door 17% (12) genoemd en die van enkele malen per jaar door 14% (11). Vergeleken met 1995 acht men de kans op betrapping toegenomen.

Vraag 40. Een bekeuring voor het niet dragen is voor de achterpassagiers geen frequente ervaring: 97% (97) zegt nooit te zijn bekeurd.

Vraag 41. Ook meerrijdende als passagier voorin is de ervaring met bekeuringen gering. Slechts 1% (1) is ooit bekeurd voor het niet dragen van de gordel.

Vraag 42. Het verkeer wordt door 21% (21) van de achterpassagiers als onveilig tot zeer onveilig beoordeeld; 43% (45) noemt het tamelijk veilig en 33% (32) acht het verkeer veilig tot zeer veilig.

7.5. Inzittenden van bestelauto's

7.5.1. Algemeen

Omdat de enquête onder de inzittenden van bestelauto's voor de eerste maal plaatsvond, is er uiteraard geen vergelijking met eerdere jaren mogelijk. In de *vragen 1, 2 en 3* is een aantal algemene kenmerken gevraagd. Het aantal respondenten op de enquête bedroeg 452, waarvan 83% bestuurder was op het moment van de enquête.

Er responderden 76 passagiers. Dit aantal is te klein om de antwoorden op de enquêtevragen afzonderlijk voor passagiers te beschouwen. Daarom worden in het hiernavolgende de resultaten voor alle inzittenden tezamen beschouwd.

Van de inzittenden zegt 95% dat er in de bestelauto gordels op de voorstoelen aanwezig zijn. Van hen zegt weer 80% dat dat driepuntsgordels betreft. Dat er alleen sprake is van heupgordels zegt 4% en 14% noemt de aanwezigheid van de combinatie van beide typen.

7.5.2. Gebruik

Vraag 4. Van de respondenten geeft 60% te kennen dat zij op wegen buiten de bebouwde kom 'altijd' de autogordel dragen. Zestien procent geeft aan dat zij dat in dat geval 'meestal' doen terwijl 7% dan 'nooit' een gordel

draagt. Ook hier is het beweerd gedrag gunstiger dan het waargenomen gebruik.

Vraag 5. Als in relatie tot het gebruik buiten de bebouwde kom wordt gevraagd naar het gebruik tijdens de laatste tien ritten, zegt 54% dit dan vrijwel altijd (negen- of tienmaal) te hebben gedaan en 17% zegt één- tot achtmaal.

Vraag 6. Als wordt gereden op wegen binnen de bebouwde kom zegt 43% van de respondenten dat zij dan 'altijd' de gordel omdoen. 'Meestal' scoort 21%, terwijl 13% aangeeft dan 'nooit' de gordel te dragen.

Vraag 7. Op een identieke vraag als vraag 5, maar dan voor binnen de bebouwde kom, wordt door 41% aangegeven dat dan 'vrijwel altijd' (negen- à tienmaal) de gordel wordt gedragen en door 30% 'meestal' (één- tot achtmaal)

Vraag 8. Bij korte ritten geeft men in 42% van de gevallen aan 'altijd' de gordel te gebruiken, in 18% 'meestal' en in 15% 'nooit'.

Vraag 9. Bij een lange rit wordt gemaakt wordt er in 70% van de gevallen 'altijd' de gordel omgedaan, in 11% 'meestal' en in 6% 'nooit'.

7.5.3. *Motieven*

De vragen naar motieven om de gordel al of niet te gebruiken laten ook hier weer combinaties van antwoorden toe zoals vergeetachtigheid, ongemak, nut, gevaar, verplichting, gewoonte en andere redenen.

Vraag 10. Het te zijn vergeten wordt in combinatie met andere antwoorden in 43% van de gevallen aangegeven als motief waarom geen gordel wordt gedragen; 26% vindt het ongemakkelijk; 9% vindt het niet nodig en 6% acht het gevaarlijk.

Vraag 11. Als de gordel wel wordt gedragen zegt 62% dat onder meer veiliger te vinden. De wettelijke verplichting wordt door 45% als motief aangevoerd en 39% geeft de gewoonte aan. Angst voor een bekeuring leidt in 27% van de gevallen tot het dragen van de gordel en ten slotte geeft 6% aan dat zij de gordel dragen omdat anderen dat willen.

7.5.4. *Draagplicht gordels in bestelauto's*

Vraag 12. Gevraagd naar deze verplichting geeft 6% te kennen dat deze niet bestaat. Ervan op de hoogte dat de verplichting alleen bestaat als er ook gordels aanwezig zijn is 49%. Dat het dragen altijd verplicht is vindt 43% en niemand is van mening dat de verplichting alleen voor kinderen zou gelden.

7.5.5. *Belang van gordels*

Vraag 13. Het dragen van gordels op de voorbank door kinderen wordt door 25% belangrijker geacht dan het dragen door volwassenen. 'Net zo belangrijk voor kinderen als voor volwassenen' vindt 74%.

7.5.6. Voorbeeldfunctie van bestuurders

Vraag 14. Van de inzittenden vindt 74% het belangrijk om de gordel om te doen en daarmee een voorbeeld te zijn voor de passagiers.

Vraag 15. Onderscheid tussen volwassenen en kinderen wordt daarbij in 59% van de gevallen niet gemaakt. Deze vraag wordt in 20% van de gevallen niet beantwoord.

7.5.7. Voorlichting algemeen

Vraag 16. Op deze vraag konden combinaties van antwoorden worden gegeven. Voorlichting over het gebruik voorin noemt 68%. Over het gebruik achterin heeft 47% van de inzittenden wel eens vernomen en over het gebruik van kinderzitjes 39%. Het aantal respondenten dat aangeeft nooit voorlichting over gordels te zien of te horen bedraagt 22%.

Vraag 17. Televisie wordt in combinatie met andere media in 73% van de gevallen genoemd als het medium waardoor voorlichting wordt gezien. Hierna komen radio met 26%, dagbladen met 18% en weekbladen en tijdschriften met 14%.

7.5.8. Recente voorlichting

Vraag 18. Op de vraag of men het laatste half jaar iets gemerkt heeft over voorlichting over gordelgebruik, antwoordt 62% met ja en 36% met 'nee'.

Vraag 19. Televisie wordt door de ja-zeggers in combinatie met andere media het meest genoemd: 83%. Daarna komen posters en reclameborden met 61%, radio met 28%, dagbladen met 17% en weekbladen en tijdschriften met 13%.

Vraag 20. Gebruik van de gordel in het algemeen was volgens 74% van de ja-zeggers het onderwerp van de voorlichting. Van hen meent 6% dat het ging om het juiste gebruik van de gordel. De combinatie wordt door 23% genoemd.

Vraag 21. De vraag of de voorlichting ertoe geleid heeft dat men de gordel is gaan dragen wordt door 7% bevestigend beantwoord. Dat men de gordel al droeg zegt 69%.

Vraag 22. Op de vraag of men de gordel anders is gaan dragen geeft 77% van de ondervraagden aan van gedrag veranderd te zijn: 35% doet de gordel beter over de schouder, 21% zorgt dat de gordel niet zit gedraaid en dat men de gordel strakker moet dragen en laag over het bekken antwoorden respectievelijk 13% en 8%.

Vraag 23. De leuze "autogordels vast en zeker" wordt in 75% van de gevallen aangemerkt als de leuze die bij de voorlichting werd gebruikt, "autogordels altijd" wordt met 20% genoemd. De ooit gebruikte slogan "in de gordels of in de kreukels" wordt door 8% aangegeven.

Vraag 24. Over voorlichting over kinderzitjes zegt 77% in het laatste half jaar daarover niets te hebben gezien of gehoord en meent 20% dat wel zo is.

Vraag 25. De vraag of er gedurende het laatste half jaar iets van voorlichting over hoofdsteunen is gemerkt wordt door 73% van de ondervraagden bevestigend beantwoord. Niets gemerkt heeft 26%.

7.5.9. Overige kenmerken

Vragen 26 en 27 zijn controlevragen die in het kader van deze rapportage niet belangrijk zijn.

Vraag 28. Het merendeel (69%) van de ondervraagden is 25 tot 50 jaar oud, 16% is ouder dan 50 jaar en 11% is 18 tot 24 jaar.

Vraag 29. Mannen zijn onder de inzittenden het meest aangetroffen: 80%.

Vraag 30. De inzittenden hebben in 57% van de gevallen kinderen.

Vraag 31. In 92% van de gevallen rijdt men de bestelauto als bestuurder en in 5% als voorpassagier.

Vraag 32. De bestelauto wordt het meest gebruikt voor zakelijk verkeer: 57%. Daarna komen woon-werk verkeer met 27%, sociale contacten met 8%, boodschappen doen met 4% en vrije tijdsbesteding met 2%.

Vraag 33. Het rijden van meer dan 18.000 km per jaar gebeurt door 55%, terwijl 28% aangeeft tussen 8.000 en 18.000 km per jaar te rijden. Minder dan 8.000 km per jaar rijdt 14%.

Vraag 34. De leeftijd van de auto is in 15% van de gevallen een jaar of jonger. Maximaal vier jaar oud is 41% en 36% is ouder dan vijf jaar.

Vraag 35. De kans op betrapting voor het niet gebruiken van de gordel wordt door 52% nihil geacht. De mogelijkheid dat men eenmaal per jaar wordt gecontroleerd wordt door 17% genoemd en die van enkele malen per jaar door 29%.

Vraag 36. Een bekeuring voor het niet dragen van de gordel is geen frequente ervaring: 89% zegt nooit te zijn bekeurd.

Vraag 37. Een airbag als verplichte aanvulling op de gordel wordt door 39% positief gewaardeerd, zij het dat 28% vindt dat deze voorziening niet meer dan f 500,- mag kosten.

Vraag 38. Een voorziening die bij het instappen de gordel automatisch omdoet wordt door 55% wenselijk geacht.

Vraag 39. Met een verplichte voorziening in de vorm van een waarschuwingssignaal als de gordel niet is omgedaan wordt door 75% ingestemd.

Vraag 40. Het verkeer wordt door 16% als ‘onveilig tot zeer onveilig’ beoordeeld; 30% noemt het ‘tamelijk veilig’ en 52% acht het verkeer ‘veilig tot zeer veilig’.

8. Discussie, conclusies en aanbevelingen

Het draagpercentage van autogordels in personenauto's door bestuurders en voorpassagiers is vergeleken met 1995 niet sterk veranderd. Bij bestuurders ligt het rond de 70% en bij voorpassagiers rond de 75%.

Bij achterpassagiers van personenauto's is het gordelgebruik sinds 1995 weer toegenomen. Het draagpercentage is nu vastgesteld op 41%. Daarmee bevindt het zich op een niveau dat hoger ligt dan kort na invoering van de draagplicht in 1992.

Een nieuw element is dat nu ook inzicht is ontstaan in het gordelgebruik bij de bestelauto. Hoewel de aanwezigheid van gordels bij dit type voertuig aanzienlijk hoog mag worden genoemd, houdt het gebruik daarmee geen gelijke tred. Zowel bij bestuurders als voorpassagiers van deze voertuigen blijft het gebruik belangrijk achter bij dat van dezelfde inzittenden van personenauto's.

Geconcludeerd kan worden dat voor alle beschouwde typen voertuigen en hun passagiers de draagpercentages nog steeds voor verbetering vatbaar zijn. Die conclusie geldt zeker als in aanmerking wordt genomen dat als beleidsdoelstelling gestreefd wordt naar 90% (goed) gebruik. Dat betere draagcijfers te behalen zijn blijkt uit resultaten uit het buitenland. Op dit feit is al eerder ingegaan in een ander SWOV-rapport over beveiligingsmiddelen (SWOV, 1993).

In het onderzoek waarover hier is gerapporteerd is door visuele waarneming het feitelijke gordelgebruik van zowel bestuurders als (achter)passagiers van personenauto's vastgesteld. Daarnaast is, eveneens door visuele waarneming, voor het eerst op redelijk grote schaal het feitelijke gordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's vastgesteld. Bovendien is door middel van een enquête onder bestuurders en passagiers van personen- en bestelauto's hun mening achterhaald over een aantal aspecten dat met gordelgebruik te maken heeft.

Zoals vorige onderzoeken hebben aangetoond is na het verplicht stellen van het gebruik van de gordel voorin personenauto's aanvankelijk een flinke toename van het gebruik ontstaan. Dat gebruik heeft zich in de loop der jaren gestabiliseerd, maar kwam voor zowel bestuurders als voorpassagiers nooit hoger dan 80% buiten de bebouwde kom en 70% daarbinnen. Min of meer hetzelfde gold bij de verplichtstelling van de aanwezigheid en het gebruik van gordels achterin.

Op grond van de resultaten van dit onderzoek wordt vastgesteld dat in vergelijking met 1995 het totale gebruik van de autogordel door bestuurders van personenauto's met een percentagepunt is gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een geringe stijging van het gebruik binnen de bebouwde kom. Bij voorpassagiers daarentegen is het totale gebruik gedaald met twee percentagepunten. Dit wordt veroorzaakt door een daling van het gebruik buiten de bebouwde kom. Bij de achterpassagiers is er sprake van een duidelijke stijging van het gebruik van de gordel. Het is nu zelfs hoger dan kort na de invoering van de draagplicht.

Het draagpercentage van bestuurders van bestelauto's is voor het eerst vastgesteld en het totale gordelgebruik bedraagt 42%. Net zoals bij

personenauto's wordt de gordel binnen de bebouwde kom minder gedragen dan daar buiten. Dat geldt ook voor de voorpassagiers waarbij opvalt dat deze altijd de gordel minder dragen dan de bestuurder. Vergeleken met personenauto's wordt er bij bestelauto's slechter gebruik gemaakt van de gordel.

Er is geen belangrijke factor bekend die het gordelgebruik tussen de meting in 1995 en die in het voorjaar van 1997 heeft beïnvloed.

Dat blijkt ook niet sterk uit de resultaten van de schriftelijke enquête.

Weliswaar zegt zo'n tweederde van alle ondervraagden recent iets van voorlichting over beveiligingsmiddelen te hebben gehoord of gezien, maar slechts weinigen zeggen daardoor tot dragen te zijn gekomen.

Voorlichting alleen is niet voldoende om tot aanpassing van het gedrag te komen. Uit veel onderzoeken is duidelijk geworden dat daaraan ook toezicht moet worden toegevoegd. Dat toezicht wordt echter niet ondervonden zo blijkt ook uit de enquêteresultaten. De mogelijkheid dat men door de politie wordt gecontroleerd op het dragen van de gordel wordt nog steeds als gering gezien. Ook als wordt gevraagd of men ooit is bekeurd geeft hooguit 10% te kennen dat zoiets ooit is gebeurd. Deze feiten maken het aannemelijk dat er tussen 1995 en 1997 geen redenen zijn geweest die aanleiding waren om het gedrag aan te passen. Hoewel deze feiten ook gelden voor de achterpassagiers is daar wel sprake van een gedragsverandering. Een goede verklaring daarvoor is niet te geven.

Het gebruik van het kinderzitje blijft onveranderd hoog en is ten opzichte van 1995 weer iets gestegen. Het lijkt erop dat men steeds meer overtuigd blijft van het feit dat het noodzakelijk is om kinderen in de auto goed te beveiligen. Dat die overtuiging minder invloed heeft op het eigen gedrag mag dus terecht verbazing wekken.

Met de afstelling van de hoofdsteun is het zowel bij bestuurders als voorpassagiers slechter gesteld dan in 1995. Dat is verbazend omdat in de voorgaande periode wel degelijk voorlichting over het gebruik van de hoofdsteun is gegeven. Dat men die voorlichting ook heeft bemerkt blijkt uit de enquêteresultaten. Ongeveer driekwart van alle ondervraagden geeft te kennen met die voorlichting te hebben kennis gemaakt wat een spectaculaire toename is vergeleken met 1995.

Waarom dat niet tot een verbetering heeft geleid is moeilijk te verklaren. Het is niet ondenkbaar dat de afstel mogelijkheden van de hoofdsteun te beperkt zijn om in alle gevallen tot een goede afstelling te komen, maar dat verklaart weer niet waarom er nu sprake is van een verslechtering van het gebruik.

Aanbevelingen

Eerdere aanbevelingen die op grond van vorige onderzoeken zijn geformuleerd blijven nog steeds geldig als ze worden gelegd naast de conclusies van dit onderzoek.

In de eerste plaats zou meer aandacht moeten worden besteed aan het gebruik van de autogordel, waarbij ook het goede gebruik aan de orde zou moeten komen.

Speciale aandacht is gewenst voor de inzittenden van bestelauto's. Bij deze categorie voertuigen is nog aanzienlijke winst te behalen ook als men ze vergelijkt met de huidige situatie bij personenauto's.

Het is te overwegen om deze categorie afzonderlijk te benaderen gezien het speciale karakter.

Hoewel nog zeer onlangs speciale voorlichting is gericht geweest op het juiste gebruik van de hoofddeuk heeft dat kennelijk niet tot een duurzaam effect geleid. Te overwegen valt om na te gaan wat daarvan de redenen zijn geweest en op grond daarvan met een nieuwe actie het publiek te benaderen.

Hernieuwde aandacht van de politie voor het gebruik van beveiligingsmiddelen lijkt gewenst te meer omdat duidelijk is dat niet veel mensen ervan blijk geven dat dit veel aandacht van de politie heeft.

Combinatie van grotere aandacht van de politie met intensieve voorlichting aan het publiek, waarbij ook gedacht kan worden aan beïnvloeding via de sociale omgeving, zal bijdragen aan het behalen van een groter effect.

Verder kan worden overwogen om verzekeringsmaatschappijen ervoor te interesseren om de contacten met hun verzekerden te gebruiken om aan te geven welk belang aan het dragen van de gordel wordt gehecht ter voorkoming van letselschade of vermindering daarvan.

Literatuur

Oei, Hway-liem. (1993). *Beveiligingsmiddelen in personenauto's in 1991 en 1992*. R-93-5. SWOV, Leidschendam.

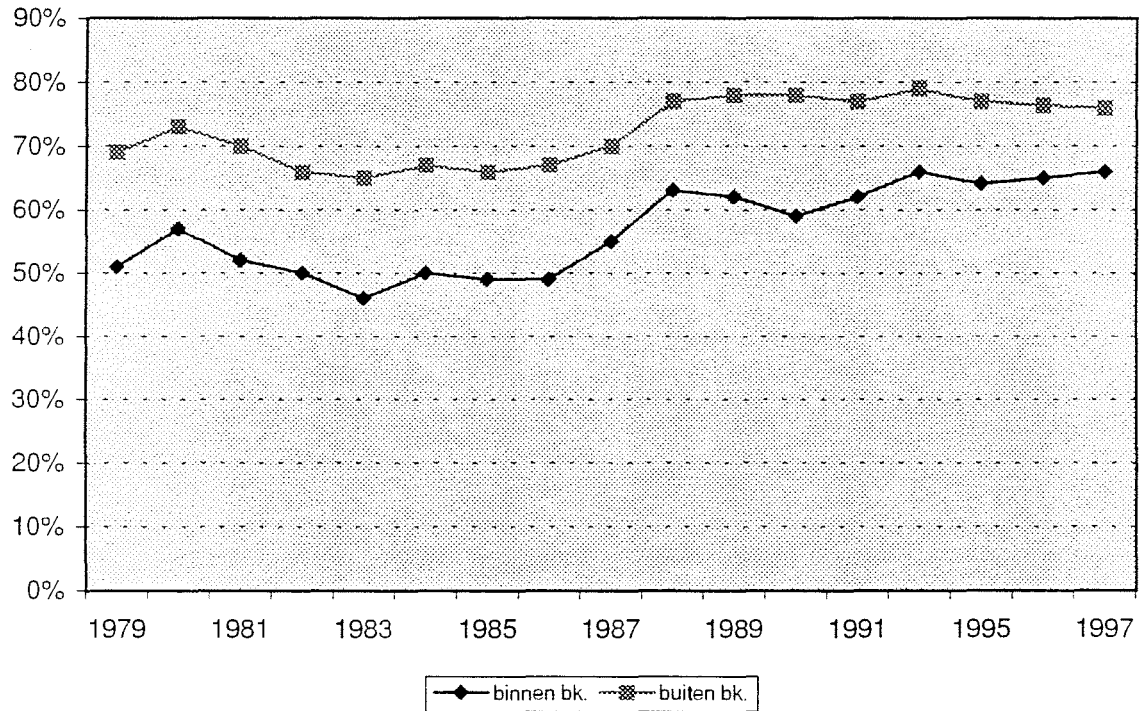
Mulder, J.A.G. (1995). *Beveiligingsmiddelen in personenauto's in 1995*. R-95-20. SWOV, Leidschendam.

Bijlage 1 t/m 13

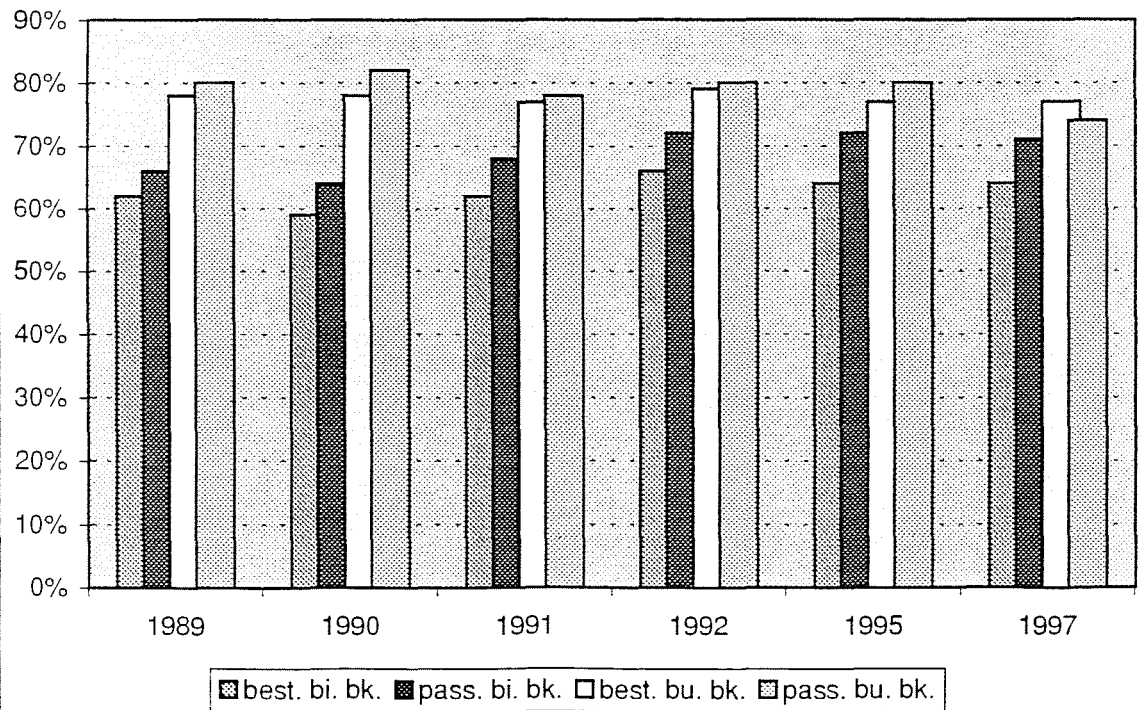
1. *Afbeeldingen 1 t/m 7b*
2. *Tabellen 1 t/m 31*
3. *Vragenlijst IMA 1997 (personenauto)*
4. *Vragenlijst AMA 1997 (personenauto)*
5. *Vragenlijst IMA 1997 (bestelauto)*
6. *Categorie-indeling afstelling hoofdsteun*
7. *Categorie-indeling personenauto's naar grootte*
8. *Autogordel-enquête personenauto (bestuurder)*
9. *Autogordel-enquête personenauto (achterpassagier)*
10. *Autogordel-enquête bestelauto*
11. *Meetprogramma enquête*
12. *Procentuele marges van steekproefuitkomsten*
13. *Enquêteresultaten 1992, 1995 en 1997*

1. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1997.*
2. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1997.*
- 3a. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
- 3b. *Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
- 4a. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
- 4b. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
- 5a. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
- 5b. *Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
- 6a. *Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.*
- 6b. *Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.*
- 7a. *Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.*
- 7b. *Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.*

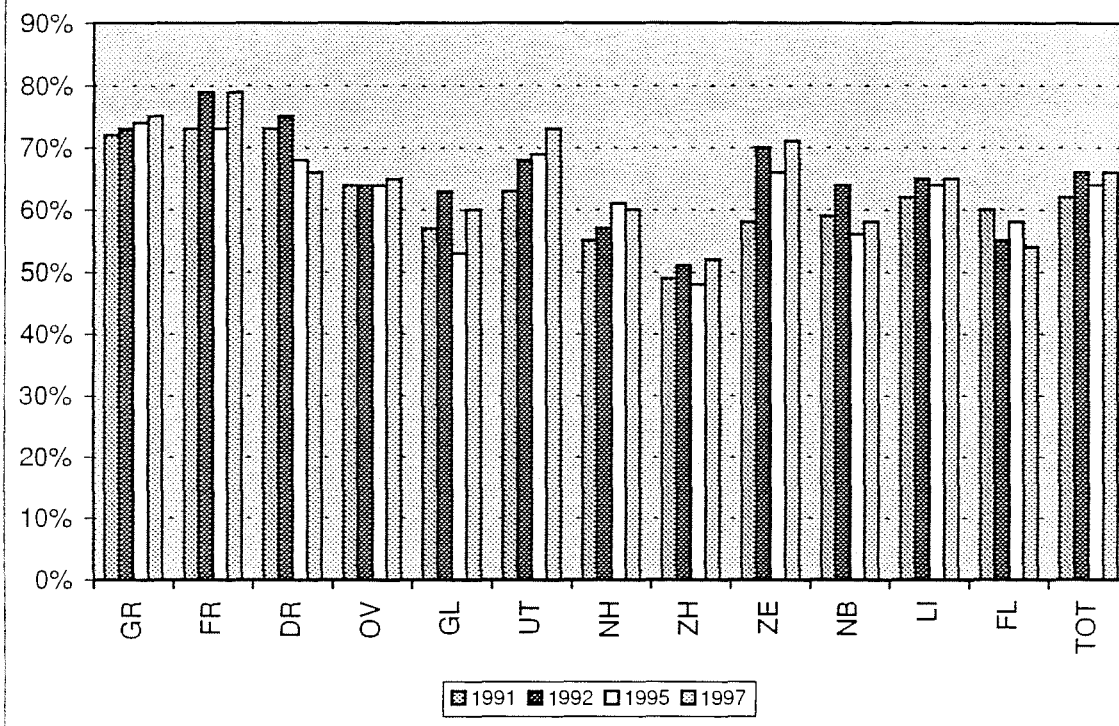
Grafiek 1. Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1997

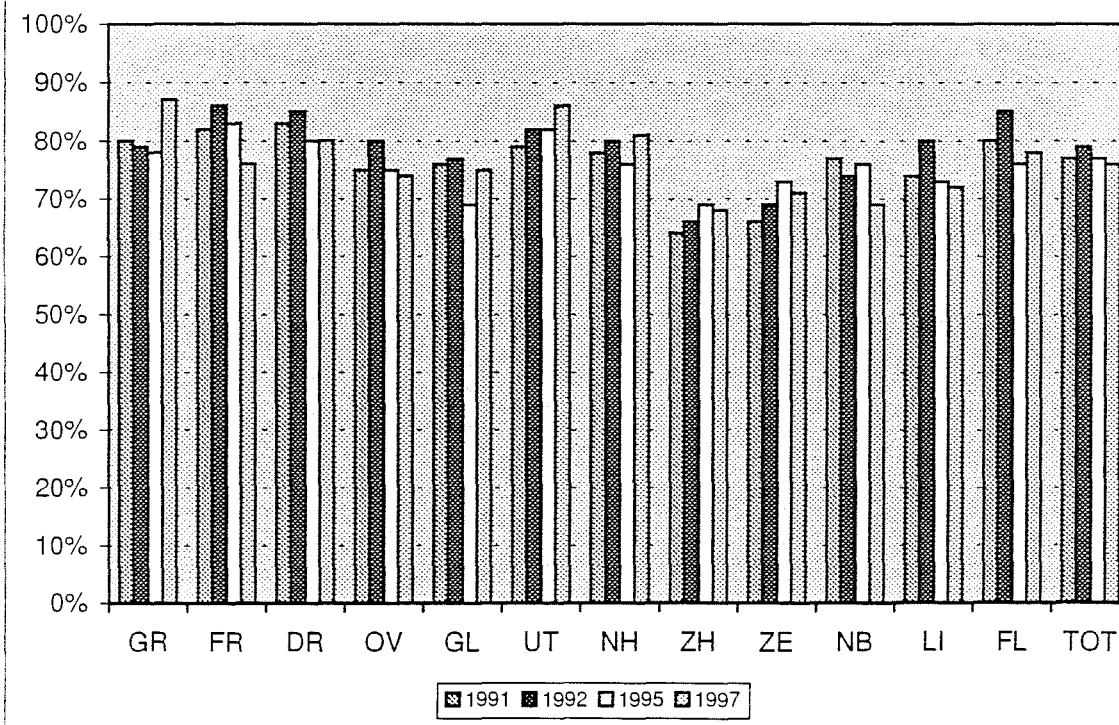
Grafiek 2. Percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1979 t/m 1997

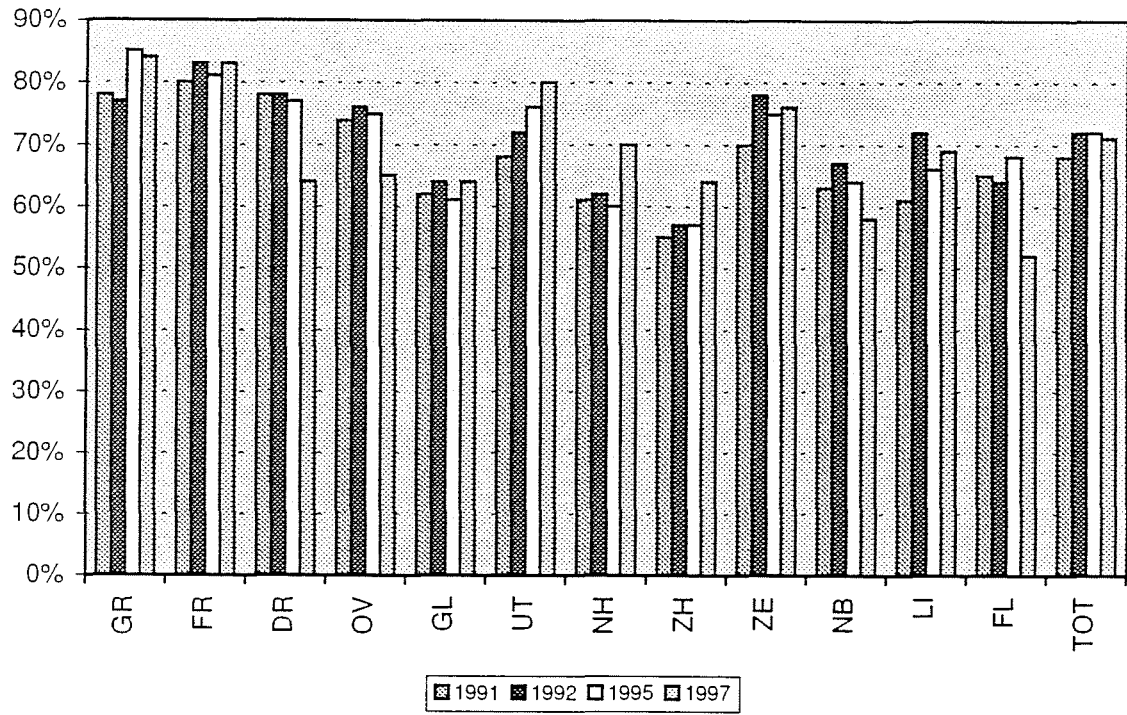
Grafiek 3a. Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1992 t/m 1997

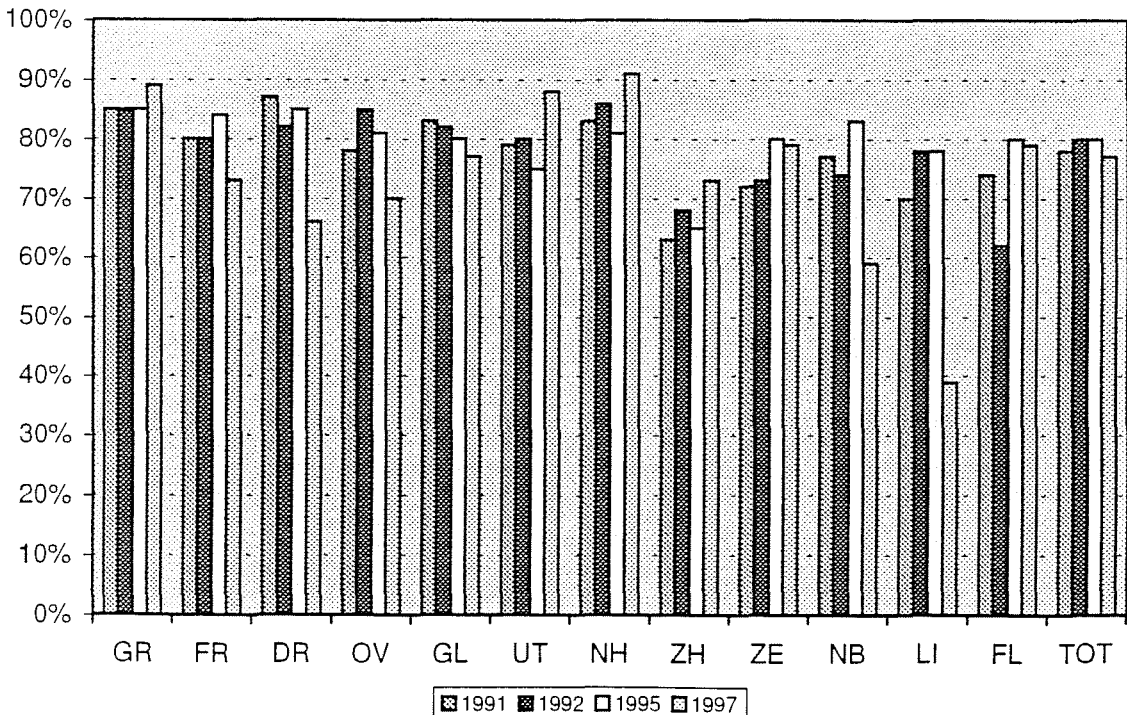
Grafiek 3b. Percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1992 t/m 1997

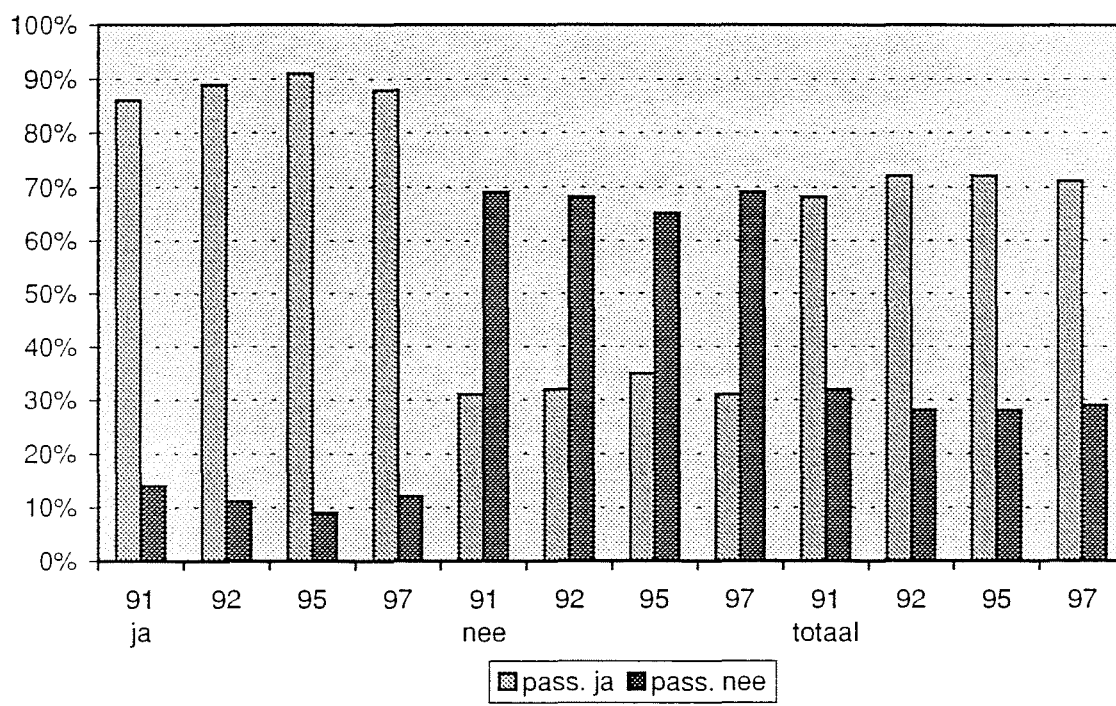
Grafiek 4a. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom naar provincie in 1991 t/m 1997

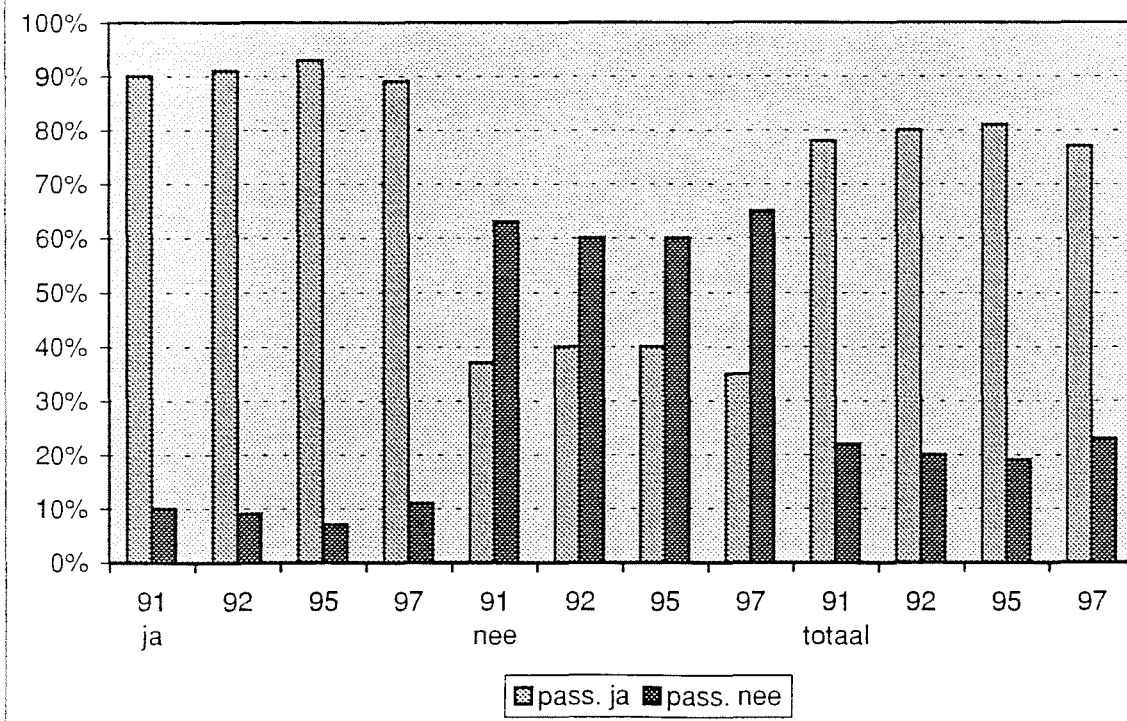
Grafiek 4b. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991 t/m 1997.

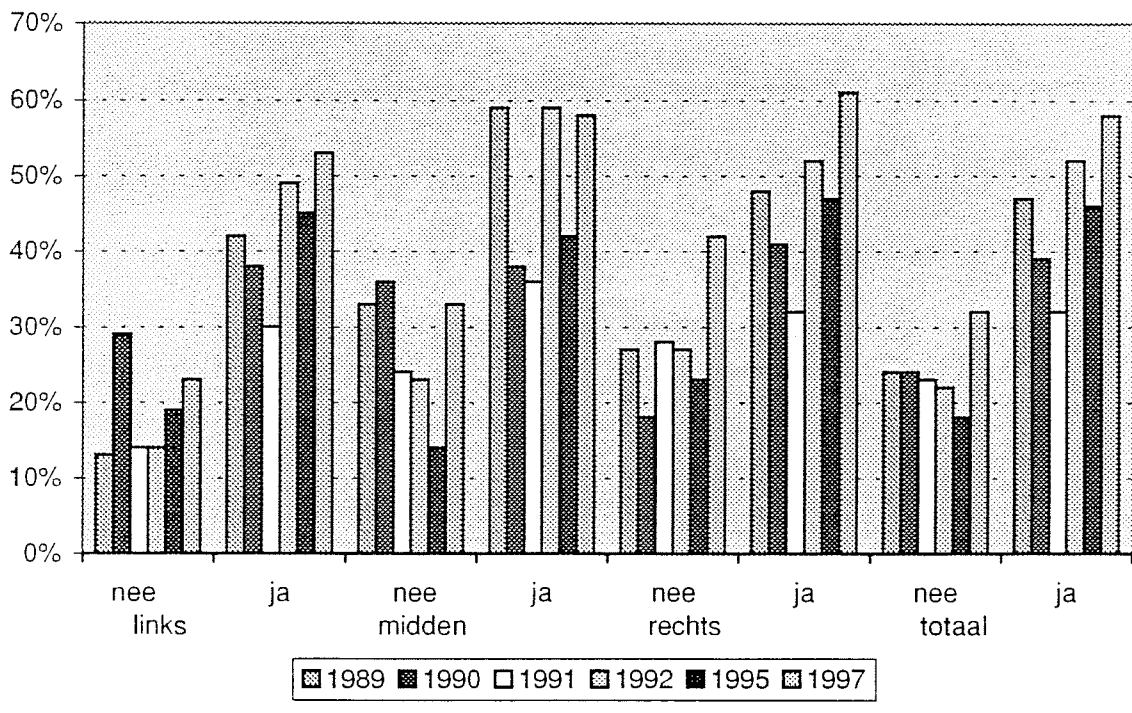
Grafiek 5a. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991 t/m 1997

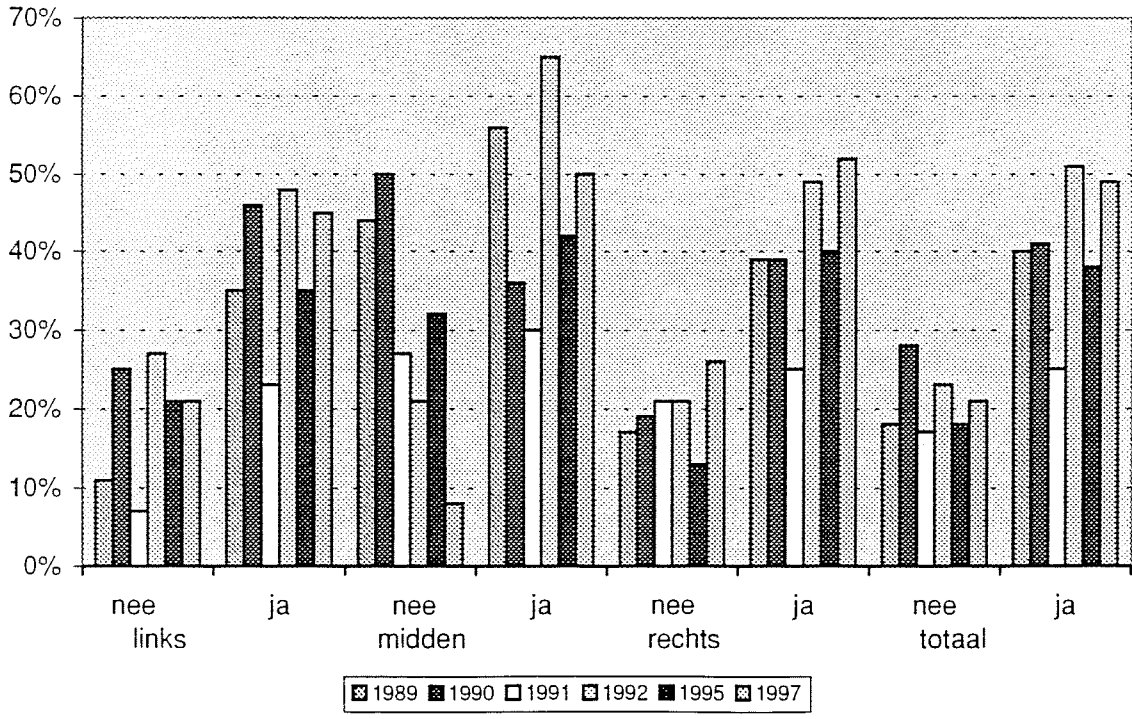
Grafiek 5b. Percentage autogordelgebruik van voorpassagiers in personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik van de bestuurder in 1991 t/m 1997.

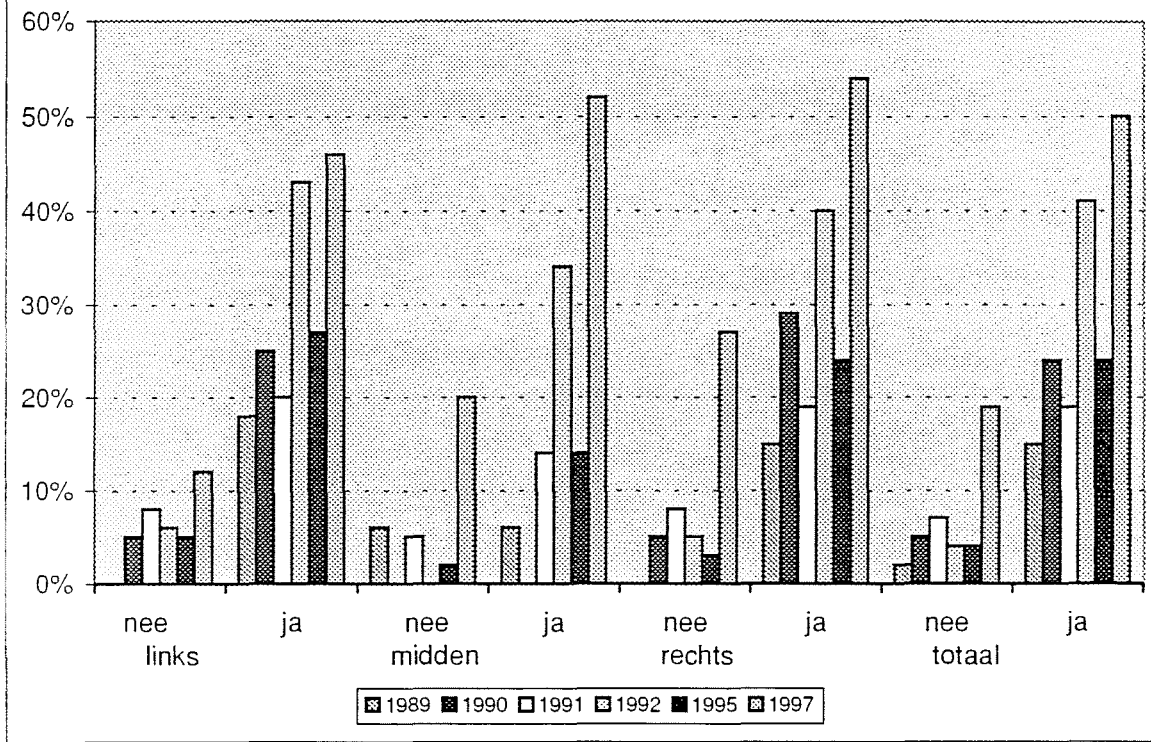
Grafiek 6a. Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1991 t/m 1997.

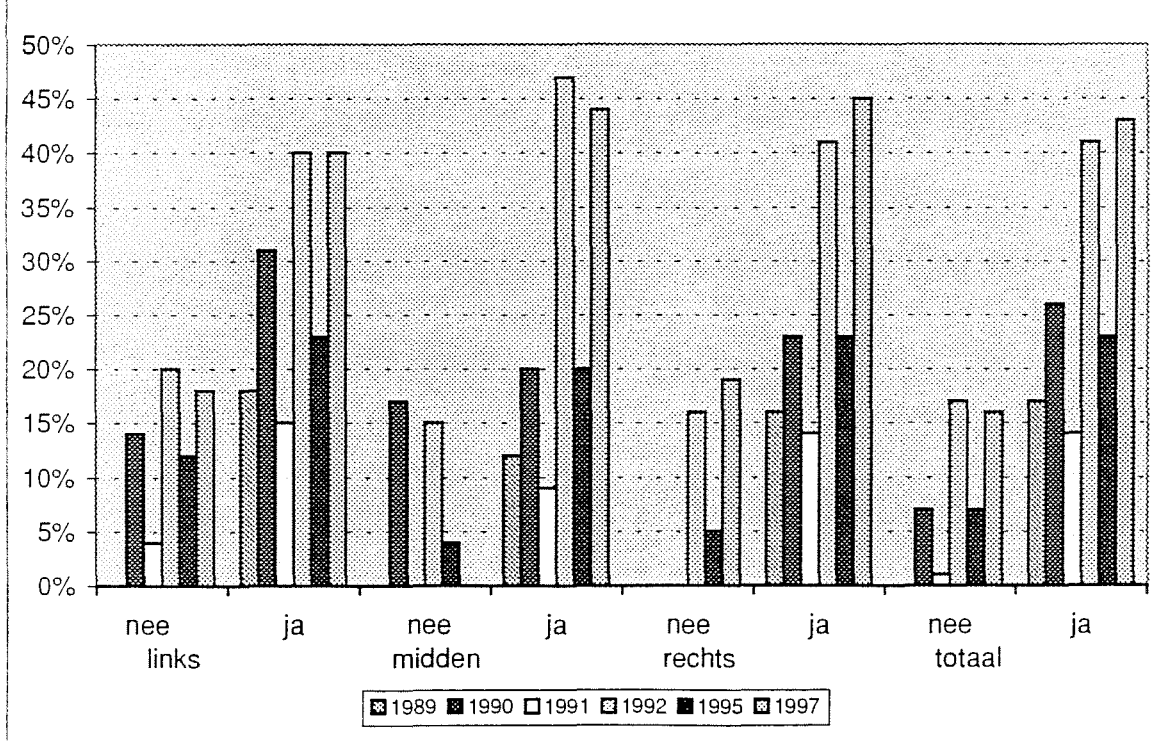
Grafiek 6b. Percentage gebruik beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.

Grafiek 7a. Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.

Grafiek 7b. Percentage gordelgebruik op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen buiten de bebouwde kom in relatie tot gordelgebruik bestuurder in 1989 t/m 1997.

Autogordelgebruik personenauto's

1. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1989 t/m 1997.*
2. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type weg in 1989 t/m 1997.*
3. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type dag in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
4. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
5. *Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
6. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
7. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
8. *Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar geslacht in 1989 t/m 1997.*
9. *Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers naar geslacht passagier in relatie tot het geslacht van de bestuurder in 1991, 1992, 1995 en 1997.*
10. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en de ouderdom van het voertuig in 1990 t/m 1997.*
11. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar plaats op de achterbank en naar type gordel in 1989 t/m 1997.*

12. *Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar type beveiligingsmiddel in 1989 t/m 1997.*
- 13.1. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1989 t/m 1997.*
- 13.2. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1989 t/m 1997.*
14. *Gebruik van de autogordel door bestuurders en voorpassagiers in relatie tot gebruik van een beveiligingsmiddel door passagiers op de achterbank in 1991, 1992, 1995 en 1997.*

Autogordelgebruik bestelauto's

15. *Aanwezigheid en gebruik van autogordels bij bestuurders van bestelauto's naar type voertuig en naar type gordel in 1997.*
16. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1997.*
17. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's naar type weg in 1997.*
18. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's naar type dag in 1997.*
19. *Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1997.*
20. *Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1997.*
21. *Autogordelgebruik van bestuurders van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar geslacht in 1997.*
22. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1997.*
23. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1997.*

24. *Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's naar geslacht passagier in relatie tot het geslacht van de bestuurder in 1997.*
25. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de voorbank en de ouderdom van het voertuig in 1997.*
26. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's naar plaats op de voorbank en naar type gordel in 1997.*
27. *Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's naar type beveiligingsmiddel in 1997.*
28. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1997.*

Hoofdsteungebruik

29. *Gebruik van de hoofdsteun naar voorinzittende in 1995 en 1997.*
30. *Afstelhoogte naar geslacht bestuurder en naar voertuiggrootte in 1995 en 1997.*
31. *Afstelhoogte bij passagiers naar voertuiggrootte in 1995 en 1997.*

Bebouwing	Bestuurders			Passagiers		
	N	gebr. gordel n	%	N	gebr. gordel n	%
Binnen						
1989	3671	2264	62%	1583	1052	66%
1990	3018	1766	59%	1229	788	64%
1991	10163	6270	62%	4328	2929	68%
1992	10802	7132	66%	4580	3279	72%
1995	9671	6167	64%	4155	2980	72%
1997	8449	5577	66%	3150	2233	71%
Buiten						
1989	3451	2676	78%	1615	1297	80%
1990	2694	2101	78%	1209	989	82%
1991	7924	6077	77%	3240	2538	78%
1992	8612	6775	79%	3545	2837	80%
1995	9317	7158	77%	3758	3024	80%
1997	8957	6818	76%	3430	2644	77%
Totaal						
1989	7122	4940	69%	3198	2349	73%
1990	5712	3867	68%	2438	1777	73%
1991	18087	12347	68%	7568	5467	72%
1992	19414	13907	72%	8125	6116	75%
1995	18988	13325	70%	7913	6004	76%
1997	17406	12395	71%	6580	4877	74%

Tabel 1. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in 1989 t/m 1997.

Type weg	bestuurders			passagiers		
	N	gebruik n	%	N	gebruik n	%
autosnelweg						
1989	1788	1449	81%			
1990	1553	1248	80%			
1991	3724	2890	78%	1452	1114	77%
1992	4699	3784	81%	1883	1514	80%
1995	4399	3448	78%	1767	1422	80%
1997	4892	3734	76%	1872	1462	78%
autoweg						
1989	1663	1227	74%			
1990	1141	853	75%			
1991	4200	3187	76%	1788	1424	80%
1992	3913	2991	76%	1662	1323	80%
1995	4918	3710	75%	1991	1602	80%
1997	4065	3084	76%	1558	1182	76%
gemengd verkeer						
1989	1840	1235	67%			
1990	1476	970	66%			
1991	5264	3378	64%	2458	1679	68%
1992	5625	3826	68%	2500	1817	73%
1995	5442	3606	66%	2396	1721	72%
1997	4840	3300	68%	1932	1425	74%
lokaal verkeer						
1989	1831	1029	56%			
1990	1542	796	52%			
1991	4899	2892	59%	1870	1250	67%
1992	5177	3306	64%	2080	1462	70%
1995	4229	2561	61%	1759	1259	72%
1997	3609	2277	63%	1218	808	66%
totaal						
1989	7122	4940	69%			
1990	5712	3867	68%			
1991	18087	12347	68%	7568	5467	72%
1992	19414	13907	72%	8125	6116	75%
1995	18988	13325	70%	7913	6004	76%
1997	17406	12395	71%	6580	4877	74%

Tabel 2. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type weg in 1989 t/m 1997.

Type dag	bestuurders			passagiers		
	N	gebruik n	%	N	gebruik n	%
Werkdag						
1991	10959	7598	69%	3209	2296	72%
1992	10930	7915	72%	2955	2167	73%
1995	10394	7489	72%	2755	2088	76%
1997	10415	7499	72%	2770	2015	73%
Weekenddag						
1991	7128	4749	67%	4359	3171	73%
1992	8484	5992	71%	5170	3949	76%
1995	8594	5836	68%	5158	3916	76%
1997	6991	4896	70%	3810	2862	75%
Totaal						
1991	18087	12347	68%	7568	5467	72%
1992	19414	13907	72%	8125	6116	75%
1995	18988	13325	70%	7913	6004	76%
1997	17406	12395	71%	6580	4877	74%

Tabel 3. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van personenauto's naar type dag in 1991, 1992, 1995 en 1997.

Provincie	N	1991 gebruik		N	1992 gebruik		N	1995 gebruik		N	1997 gebruik	
		n	%		n	%		n	%		n	%
Binnen b.k.												
Groningen	800	579	72%	832	611	73%	786	585	74%	613	462	75%
Friesland	815	597	73%	980	775	79%	1124	824	73%	1021	803	79%
Drenthe	779	566	73%	707	528	75%	852	580	68%	733	486	66%
Overijssel	776	498	64%	474	303	64%	580	371	64%	750	491	65%
Gelderland	890	511	57%	808	505	63%	568	301	53%	477	286	60%
Utrecht	666	417	63%	1630	1114	68%	1016	703	69%	416	302	73%
Noord-Holland	980	537	55%	1174	664	57%	630	384	61%	477	288	60%
Zuid-Holland	837	406	49%	794	401	51%	787	376	48%	922	476	52%
Zeeland	904	528	58%	1261	881	70%	1066	702	66%	1400	987	71%
Noord-Brabant	1133	665	59%	977	627	64%	920	511	56%	683	399	58%
Limburg	1167	718	62%	806	524	65%	906	578	64%	734	477	65%
Flevopolders	416	248	60%	359	199	55%	436	252	58%	223	120	54%
Totaal	10163	6270	62%	10802	7132	66%	9671	6167	64%	8449	5577	66%
Buiten b.k.												
Groningen	400	318	80%	529	418	79%	795	619	78%	856	745	87%
Friesland	1199	989	82%	1052	906	86%	1132	941	83%	1551	1175	76%
Drenthe	630	524	83%	759	643	85%	672	536	80%	790	635	80%
Overijssel	392	293	75%	526	419	80%	448	336	75%	480	357	74%
Gelderland	448	340	76%	380	291	77%	436	303	69%	352	263	75%
Utrecht	1133	895	79%	1362	1114	82%	1430	1175	82%	799	689	86%
Noord-Holland	637	498	78%	915	729	80%	1109	848	76%	433	350	81%
Zuid-Holland	906	582	64%	969	643	66%	1020	699	69%	1399	952	68%
Zeeland	337	224	66%	369	256	69%	340	248	73%	864	615	71%
Noord-Brabant	825	638	77%	888	654	74%	818	620	76%	541	373	69%
Limburg	583	429	74%	651	521	80%	625	459	73%	500	358	72%
Flevopolders	434	347	80%	212	181	85%	492	374	76%	392	306	78%
Totaal	7924	6077	77%	8612	6775	79%	9317	7158	77%	8957	6818	76%

Provincie	N	1991 gebruik		N	1992 gebruik		N	1995 gebruik		N	1997 gebruik	
		n	%		n	%		n	%		n	%
Totaal												
Groningen	1200	897	75%	1361	1029	76%	1581	1204	76%	1469	1207	82%
Friesland	2014	1586	79%	2032	1681	83%	2256	1765	78%	2572	1978	77%
Drenthe	1409	1090	77%	1466	1171	80%	1524	1116	73%	1523	1121	74%
Overijssel	1168	791	68%	1000	722	72%	1028	707	69%	1230	848	69%
Gelderland	1338	851	64%	1188	796	67%	1004	604	60%	829	549	66%
Utrecht	1799	1312	73%	2992	2228	74%	2446	1878	77%	1215	991	82%
Noord-Holland	1617	1035	64%	2089	1393	67%	1739	1232	71%	910	638	70%
Zuid-Holland	1743	988	57%	1763	1044	59%	1807	1075	59%	2321	1428	62%
Zeeland	1241	752	61%	1630	1137	70%	1406	950	68%	2264	1602	71%
Noord-Brabant	1958	1303	67%	1865	1281	69%	1738	1131	65%	1224	772	63%
Limburg	1750	1147	66%	1457	1045	72%	1531	1037	68%	1234	835	68%
Flevopolders	850	595	70%	571	380	67%	928	626	67%	615	426	69%
Totaal	18087	12347	68%	19414	13907	72%	18988	13325	70%	17406	12395	71%

Tabel 4. Aantallen en percentages autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.

Provincie	N	1991 gebruik		N	1992 gebruik		N	1995 gebruik		N	1997 gebruik	
		n	%		n	%		n	%		n	%
Binnen b.k.												
Groningen	258	200	78%	254	196	77%	248	210	85%	199	167	84%
Friesland	427	341	80%	581	483	83%	629	510	81%	530	440	83%
Drenthe	488	383	78%	411	322	78%	506	389	77%	351	225	64%
Overijssel	272	200	74%	119	90	76%	172	129	75%	187	121	65%
Gelderland	288	179	62%	236	152	64%	130	79	61%	152	97	64%
Utrecht	361	245	68%	927	667	72%	552	422	76%	209	168	80%
Noord-Holland	240	146	61%	304	187	62%	178	106	60%	109	76	70%
Zuid-Holland	424	233	55%	396	226	57%	347	197	57%	405	258	64%
Zeeland	253	176	70%	385	301	78%	285	214	75%	412	313	76%
Noord-Brabant	678	429	63%	520	347	67%	549	350	64%	249	145	58%
Limburg	463	282	61%	281	201	72%	355	236	66%	242	168	69%
Flevopolders	176	115	65%	166	107	64%	204	138	68%	105	56	52%
Totaal	4328	2929	68%	4580	3279	72%	4155	2980	72%	3150	2233	71%
Buiten b.k.												
Groningen	248	211	85%	345	294	85%	546	466	85%	520	461	89%
Friesland	394	314	80%	298	237	80%	320	270	84%	481	349	73%
Drenthe	188	163	87%	223	182	82%	164	139	85%	230	151	66%
Overijssel	290	226	78%	404	342	85%	326	265	81%	288	201	70%
Gelderland	341	283	83%	297	244	82%	307	246	80%	267	205	77%
Utrecht	232	184	79%	295	237	80%	279	208	75%	160	140	88%
Noord-Holland	432	358	83%	606	521	86%	731	591	81%	266	241	91%
Zuid-Holland	212	134	63%	216	146	68%	234	153	65%	308	226	73%
Zeeland	245	177	72%	255	186	73%	216	173	80%	516	406	79%
Noord-Brabant	328	252	77%	348	257	74%	304	251	83%	195	115	59%
Limburg	179	125	70%	200	155	78%	190	149	78%	83	57	69%
Flevopolders	151	111	74%	58	36	62%	141	113	80%	115	92	79%
Totaal	3240	2538	78%	3545	2837	80%	3758	3024	80%	3430	2644	77%

Provincie	N	1991 gebruik		N	1992 gebruik		N	1995 gebruik		N	1997 gebruik	
		n	%		n	%		n	%		n	%
Totaal												
Groningen	506	411	81%	599	490	82%	794	676	85%	719	628	87%
Friesland	821	655	80%	879	720	82%	949	780	82%	1011	789	78%
Drenthe	676	546	81%	634	504	79%	670	528	79%	581	376	65%
Overijssel	562	426	76%	523	432	83%	498	394	79%	475	322	68%
Gelderland	629	462	73%	533	396	74%	437	325	74%	419	302	72%
Utrecht	593	429	72%	1222	904	74%	831	630	76%	369	308	83%
Noord-Holland	672	504	75%	910	708	78%	909	697	77%	375	317	85%
Zuid-Holland	636	367	58%	612	372	61%	581	350	60%	713	484	68%
Zeeland	498	353	71%	640	487	76%	501	387	77%	928	719	77%
Noord-Brabant	1006	681	68%	868	604	70%	853	601	70%	444	260	59%
Limburg	642	407	63%	481	356	74%	545	385	71%	325	225	69%
Flevopolders	327	226	69%	224	143	64%	345	251	73%	221	147	67%
Totaal	7568	5467	72%	8125	6116	75%	7913	6004	76%	6580	4877	74%

Tabel 5. Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie in 1991, 1992, 1995 en 1997.

bestuurder	Gebruik gordel passagier voorbank					
	ja	%	nee	%	totaal	
binnen b.k.						
ja	1991	2471	86%	387	14%	2858
	1992	2824	89%	348	11%	3172
	1995	2487	91%	259	9%	2746
	1997	1940	88%	261	12%	2201
nee	1991	458	31%	1012	69%	1470
	1992	455	32%	953	68%	1408
	1995	491	35%	905	65%	1396
	1997	293	31%	656	69%	949
totaal	1991	2929	68%	1399	32%	4328
	1992	3279	72%	1301	28%	4580
	1995	2978	72%	1164	28%	4142
	1997	2233	71%	917	29%	3150
buiten b.k.						
ja	1991	2274	90%	248	10%	2522
	1992	2538	91%	259	9%	2797
	1995	2661	93%	194	7%	2855
	1997	2392	89%	309	11%	2701
nee	1991	264	37%	454	63%	718
	1992	299	40%	449	60%	748
	1995	358	40%	531	60%	889
	1997	252	35%	477	65%	729
totaal	1991	2538	78%	702	22%	3240
	1992	2837	80%	708	20%	3545
	1995	3019	81%	725	19%	3744
	1997	2644	77%	786	23%	3430
totaal						
ja	1991	4745	88%	635	12%	5380
	1992	5362	90%	607	10%	5969
	1995	5148	92%	453	8%	5601
	1997	4332	88%	570	12%	4902
nee	1991	722	33%	1466	67%	2188
	1992	754	35%	1402	65%	2156
	1995	849	37%	1436	63%	2285
	1997	545	32%	1133	68%	1678
totaal	1991	5467	72%	2101	28%	7568
	1992	6116	75%	2009	25%	8125
	1995	5997	76%	1889	24%	7886
	1997	4877	74%	1703	26%	6580

Tabel 6. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder in 1991, 1992, 1995 en 1997.*

Gebruik bestuurder		gebruik voorpassagier				totaal
		ja	%	nee	%	
autosnelweg						
ja	1991	992	90%	112	10%	1104
	1992	1357	91%	129	9%	1486
	1995	1256	93%	90	7%	1346
	1997	1326	90%	144	10%	1470
nee	1991	122	35%	226	65%	348
	1992	157	40%	240	60%	397
	1995	164	40%	251	60%	415
	1997	136	34%	266	66%	402
tot.	1991	1114	77%	338	23%	1452
	1992	1514	80%	369	20%	1883
	1995	1420	81%	341	19%	1761
	1997	1462	78%	410	22%	1872
niet A.S.W.						
ja	1991	1282	90%	136	10%	1418
	1992	1181	90%	130	10%	1311
	1995	1405	93%	104	7%	1509
	1997	1066	87%	165	14%	1231
nee	1991	142	38%	228	62%	370
	1992	142	40%	209	60%	351
	1995	194	41%	280	59%	474
	1997	116	35%	211	65%	327
tot.	1991	1424	80%	364	20%	1788
	1992	1323	80%	339	20%	1662
	1995	1599	81%	384	19%	1983
	1997	1182	76%	376	24%	1558
Doorg.verk.str.						
ja	1991	1427	86%	223	14%	1650
	1992	1545	90%	168	10%	1713
	1995	1441	91%	150	9%	1591
	1997	1246	90%	140	10%	1386
nee	1991	252	31%	556	69%	808
	1992	272	35%	515	65%	787
	1995	277	35%	525	65%	802
	1997	179	33%	367	67%	546
tot.	1991	1679	68%	779	32%	2458
	1992	1817	73%	683	27%	2500
	1995	1718	72%	675	28%	2393
	1997	1425	74%	507	26%	1932
Verkeersstraat						
ja	1991	1044	86%	164	14%	1208
	1992	1279	88%	180	12%	1459
	1995	1045	91%	109	9%	1154
	1997	694	85%	121	15%	815
nee	1991	206	31%	456	69%	662
	1992	183	29%	438	71%	621
	1995	214	36%	380	64%	594
	1997	114	28%	289	72%	403
tot.	1991	1250	67%	620	33%	1870
	1992	1462	70%	618	30%	2080
	1995	1259	72%	489	28%	1748
	1997	808	66%	410	34%	1218

Tabel 7.1. Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1991, 1992, 1995 en 1997.

Gebruik bestuurder		gebruik voorpassagier				totaal
		ja	%	nee	%	
Totaal						
ja	1991	4745	88%	635	12%	5380
	1992	5362	90%	607	10%	5969
	1995	5147	92%	453	8%	5600
	1997	4332	88%	570	12%	4902
nee	1991	722	33%	1466	67%	2188
	1992	754	35%	1402	65%	2156
	1995	849	37%	1436	63%	2285
	1997	545	32%	1133	68%	1678
tot.	1991	5467	72%	2101	28%	7568
	1992	6116	75%	2009	25%	8125
	1995	5996	76%	1889	24%	7885
	1997	4877	74%	1703	26%	6580

Tabel 7.2. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van personenauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1991, 1992, 1995 en 1997.*

bestuurder		mannen		vrouwen		totaal	
		N	% gebr.	N	% gebr.	N	% gebr.
Binnen b.k.							
	1989	2900	61%	771	64%	3671	62%
	1990	2357	56%	661	66%	3018	59%
	1991	7527	59%	2636	69%	10163	62%
	1992	8129	64%	2673	72%	10802	66%
	1995	7116	61%	2542	72%	9658	64%
	1997	5831	64%	2618	71%	8449	66%
Buiten b.k.							
	1989	2776	76%	675	85%	3451	78%
	1990	2114	76%	580	84%	2694	78%
	1991	6263	75%	1661	83%	7924	77%
	1992	6730	77%	1882	85%	8612	79%
	1995	7198	75%	2102	83%	9300	77%
	1997	6748	74%	2209	83%	8957	76%
Totaal							
	1989	5676	68%	1446	74%	7122	69%
	1990	4471	65%	1241	74%	5712	68%
	1991	13790	66%	4297	74%	18087	68%
	1992	14859	70%	4555	77%	19414	72%
	1995	14314	68%	4644	77%	18958	70%
	1997	12579	69%	4827	77%	17406	71%

Tabel 8. *Autogordelgebruik van bestuurders van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar geslacht in 1989 t/m 1997.*

Gebruik bestuurder		Gebruik voorpassagiers					
		mannen		vrouwen		totaal	
		ja	%	ja	%	ja	%
Mannen							
ja	1991	861	84%	2938	90%	3799	89%
	1992	976	86%	3372	92%	4348	91%
	1995	831	87%	3281	94%	4112	93%
	1997	715	83%	2646	91%	3361	89%
nee	1991	132	24%	485	37%	617	33%
	1992	142	25%	503	39%	645	35%
	1995	166	29%	562	41%	728	37%
	1997	87	20%	373	39%	460	33%
totaal	1991	993	63%	3423	75%	4416	72%
	1992	1118	66%	3875	78%	4993	75%
	1995	997	65%	3843	79%	4840	76%
	1997	802	61%	3019	78%	3821	74%
Vrouwen							
ja	1991	369	84%	577	88%	946	86%
	1992	405	86%	609	88%	1014	87%
	1995	424	84%	598	91%	1022	88%
	1997	379	84%	574	87%	953	86%
nee	1991	34	28%	71	35%	105	33%
	1992	37	32%	72	38%	109	36%
	1995	30	23%	85	43%	115	35%
	1997	31	32%	48	27%	79	29%
totaal	1991	403	72%	648	76%	1051	74%
	1992	442	75%	681	77%	1123	76%
	1995	454	72%	683	80%	1137	76%
	1997	410	75%	622	75%	1032	75%
Totaal							
ja	1991	1230	84%	3515	90%	4745	88%
	1992	1381	86%	3981	91%	5362	90%
	1995	1255	86%	3879	94%	5134	92%
	1997	1094	83%	3220	90%	4314	88%
nee	1991	166	25%	556	37%	722	33%
	1992	179	27%	575	39%	754	35%
	1995	196	28%	647	41%	843	37%
	1997	118	22%	421	37%	539	32%
totaal	1991	1396	65%	4071	75%	5467	72%
	1992	1560	69%	4556	78%	6116	75%
	1995	1451	67%	4526	79%	5977	76%
	1997	1212	65%	3641	78%	4853	74%

Tabel 9. Aantal en percentage autogordelgebruik voorpassagiers naar geslacht passagier in relatie tot geslacht van de bestuurder in 1991, 1992, 1995 en 1997.

Bebouwing		Ouderdom voertuig							totaal	
		1	2	3	4	5	6	7		>=8
Binnen b.k										
aantal voert.	1990	275	364	274	333	347	237	221	967	3018
	1991	73	97	98	79	104	121	86	291	949
	1992	61	80	81	68	61	77	79	307	814
	1995	10	73	76	71	82	76	51	324	763
	1997	11	43	44	34	21	45	43	254	495
grd/vrt. links	1990	92%	59%	28%	34%	29%	26%	28%	17%	35%
	1991	93%	92%	66%	35%	33%	39%	24%	28%	46%
	1992	93%	91%	89%	69%	57%	44%	28%	28%	52%
	1995	100%	92%	87%	90%	93%	88%	69%	42%	68%
	1997	82%	81%	91%	83%	100%	87%	86%	69%	77%
grd/vrt midden	1990	65%	41%	19%	21%	13%	12%	14%	8%	21%
	1991	75%	67%	51%	33%	28%	27%	22%	18%	35%
	1992	72%	64%	67%	41%	31%	27%	14%	18%	35%
	1995	70%	62%	63%	55%	55%	58%	35%	19%	40%
	1997	45%	33%	36%	29%	48%	44%	47%	36%	38%
grd/vrt rechts	1990	93%	58%	28%	34%	30%	22%	24%	16%	34%
	1991	93%	92%	68%	41%	33%	40%	28%	30%	47%
	1992	93%	95%	94%	71%	51%	43%	34%	32%	55%
	1995	100%	90%	91%	92%	91%	86%	65%	42%	68%
	1997	73%	79%	70%	77%	76%	82%	79%	64%	70%
Buiten b.k.										
aantal voert.	1990	321	423	313	299	282	244	174	638	2694
	1991	80	76	73	47	86	89	70	178	699
	1992	65	76	64	68	49	64	52	185	623
	1995	12	86	79	77	65	60	63	269	711
	1997	13	49	31	31	33	28	32	225	442
grd/vrt. links	1990	93%	63%	36%	29%	25%	20%	22%	19%	39%
	1991	88%	91%	67%	36%	30%	36%	17%	23%	45%
	1992	98%	99%	92%	82%	49%	28%	31%	22%	57%
	1995	75%	81%	87%	84%	86%	88%	68%	51%	70%
	1997	62%	90%	71%	77%	85%	82%	81%	71%	76%
grd/vrt midden	1990	69%	46%	27%	16%	16%	9%	16%	8%	26%
	1991	68%	71%	45%	17%	19%	26%	10%	17%	32%
	1992	75%	74%	63%	53%	24%	14%	27%	17%	40%
	1995	33%	43%	52%	53%	49%	57%	41%	28%	41%
	1997	38%	49%	48%	45%	45%	50%	47%	35%	41%
grd/vrt rechts	1990	92%	63%	35%	27%	26%	19%	22%	19%	38%
	1991	89%	92%	70%	49%	33%	39%	14%	26%	48%
	1992	100%	100%	94%	82%	47%	33%	33%	24%	58%
	1995	67%	92%	89%	86%	86%	90%	70%	54%	73%
	1997	62%	76%	74%	74%	70%	79%	78%	60%	67%

Tabel 10. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en de ouderdom voertuig in 1990 t/m 1997.

Bebouwing		Ouderdom voertuig								totaal
		1	2	3	4	5	6	7	>= 8	
Totaal										
aantal voert.	1990	596	787	587	632	629	481	395	1605	5712
	1991	153	173	171	126	190	210	156	469	1648
	1992	126	156	145	136	110	141	131	492	1437
	1995	22	159	155	148	147	136	114	593	1474
	1997	24	92	75	65	54	73	75	479	937
grd/vrt. links	1990	93%	61%	32%	32%	27%	23%	26%	18%	37%
	1991	92%	80%	57%	27%	27%	30%	15%	17%	38%
	1992	96%	95%	90%	76%	54%	37%	29%	26%	54%
	1995	86%	86%	87%	87%	90%	88%	68%	46%	69%
	1997	71%	86%	83%	82%	83%	85%	84%	70%	77%
grd/vrt midden	1990	68%	44%	23%	19%	14%	11%	15%	8%	23%
	1991	35%	31%	19%	6%	8%	11%	4%	6%	14%
	1992	74%	69%	65%	47%	28%	21%	19%	18%	37%
	1995	50%	52%	57%	54%	52%	57%	39%	23%	40%
	1997	42%	41%	41%	35%	46%	47%	47%	36%	39%
grd/vrt rechts	1990	92%	61%	32%	31%	28%	21%	23%	17%	36%
	1991	46%	40%	30%	18%	15%	17%	6%	10%	20%
	1992	97%	97%	94%	76%	49%	38%	34%	29%	56%
	1995	82%	91%	90%	89%	89%	88%	68%	47%	71%
	1997	67%	77%	72%	75%	72%	81%	79%	62%	69%

Tabel 10. *Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de achterbank en de ouderdom voertuig in 1990 t/m 1997.*

Plaats op achterbank		Type beveiligingsmiddel				totaal	voert.	bev.m. %
		heup	driep.	kinderz.	onb.			
links	1989	377	1459	110	15	1961	7122	28%
	1990	258	1734	102	0	2094	5712	37%
	1991	94	579	67	9	749	1648	45%
	1992	87	620	72	0	779	1437	54%
	1995	87	808	105	22	1022	1474	69%
	1997	50	608	60	0	718	937	77%
	midden	1989	975	50	100	18	1143	7122
1990		1220	27	79	0	1326	5712	23%
1991		460	14	72	7	553	1648	34%
1992		439	18	74	0	531	1437	37%
1995		446	28	53	69	596	1474	40%
1997		249	94	24	0	367	937	39%
rechts		1989	362	1450	190	15	2017	7122
	1990	253	1697	105	0	2055	5712	36%
	1991	80	570	121	13	784	1648	48%
	1992	85	590	133	0	808	1437	56%
	1995	83	778	155	25	1041	1474	71%
	1997	43	510	91	0	644	937	69%
	Percentages beveiligingsmiddelen (autogordels en kinderzitjes)							
links	1989	19%	74%	6%	1%	100%		
	1990	12%	83%	5%	0%	100%		
	1991	13%	77%	9%	1%	100%		
	1992	11%	80%	9%	0%	100%		
	1995	9%	79%	10%	2%	100%		
	1997	7%	85%	8%	0%	100%		
	midden	1989	85%	4%	9%	2%	100%	
1990		92%	2%	6%	0%	100%		
1991		83%	3%	13%	1%	100%		
1992		83%	3%	14%	0%	100%		
1995		75%	5%	9%	12%	100%		
1997		68%	26%	7%	0%	100%		
rechts		1989	18%	72%	9%	1%	100%	
	1990	12%	83%	5%	0%	100%		
	1991	10%	73%	15%	2%	100%		
	1992	11%	73%	16%	0%	100%		
	1995	8%	75%	15%	2%	100%		
	1997	7%	79%	14%	0%	100%		
	Percentages autogordels							
links	1989	20%	79%	1%	100%			
	1990	13%	87%	0%	100%			
	1991	14%	85%	1%	100%			
	1992	12%	88%	0%	100%			
	1995	9%	88%	2%	100%			
	1997	8%	92%	0%	100%			
	midden	1989	93%	5%	2%	100%		
1990		98%	2%	0%	100%			
1991		96%	3%	1%	100%			
1992		96%	4%	0%	100%			
1995		82%	5%	13%	100%			
1997		73%	27%	0%	100%			
rechts		1989	20%	79%	1%	100%		
	1990	13%	87%	0%	100%			
	1991	12%	86%	2%	100%			
	1992	13%	87%	0%	100%			
	1995	9%	88%	3%	100%			
	1997	8%	92%	0%	100%			

Tabel 11. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's naar plaats achterbank en naar type gordel in 1989 t/m 1997.

	Beveiligingsmiddel				Totaal
	heup	3-punts	tot. gordel	kind-zit	
aanwezig					
1989	131	318	449	182	631
1990	112	308	420	125	545
1991	268	685	1010	229	1239
1992	231	638	1044	268	1312
1995	255	1158	1413	284	1697
1997	140	921	1061	168	1229
gebruik					
1989	34	38	72	168	240
1990	27	54	81	115	196
1991	33	97	130	200	330
1992	87	269	356	239	595
1995	66	314	380	268	648
1997	75	355	430	160	590
gebruik/aanwezig					
1989	26%	12%	16%	92%	38%
1990	24%	18%	19%	92%	36%
1991	12%	13%	13%	87%	27%
1992	38%	36%	34%	89%	45%
1995	26%	27%	27%	94%	38%
1997	54%	39%	41%	95%	48%
gebruik/passagiers					
1989					13%
1990					14%
1991					14%
1992					26%
1995					28%
1997					41%

Tabel 12. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personen-auto's naar type beveiligingsmiddel, in 1989 t/m 1997.

Gordelgebruik bestuurder		Achterpassagiers						Totaal N %gebr.		
		Links		Midden		Rechts				
		N	%gebr.	N	%gebr.	N	%gebr.			
Binnen	1989	83	42%	29	59%	92	48%	204	47%	
	b.k.	1990	74	38%	24	38%	81	41%	179	39%
	ja	1991	169	30%	96	36%	243	32%	508	32%
		1992	190	49%	68	59%	270	52%	528	52%
		1995	286	45%	64	42%	283	47%	633	46%
	nee	1997	201	53%	60	58%	224	61%	485	58%
		1989	23	13%	18	33%	33	27%	74	24%
		1990	28	29%	11	36%	45	18%	84	24%
		1991	58	14%	54	24%	99	28%	211	23%
	tot.	1992	58	14%	30	23%	89	27%	177	22%
		1995	84	19%	58	14%	30	23%	172	18%
		1997	69	23%	24	33%	62	42%	155	32%
		1989	106	36%	47	49%	125	42%	278	41%
		1990	102	35%	35	37%	126	33%	263	34%
		1991	227	26%	150	32%	342	31%	719	29%
Buiten	1992	248	41%	98	48%	359	46%	705	44%	
	1995	370	39%	122	29%	313	45%	805	40%	
	1997	270	46%	84	51%	286	57%	640	51%	
	b.k.	1989	113	35%	39	56%	135	39%	287	40%
		1990	93	46%	33	36%	109	39%	235	41%
		1991	158	23%	73	30%	229	25%	460	25%
	ja	1992	185	48%	77	65%	251	49%	513	51%
		1995	295	35%	95	42%	331	40%	721	38%
		1997	207	45%	60	50%	228	52%	495	49%
		1989	28	11%	9	44%	29	17%	66	18%
	nee	1990	16	25%	12	50%	26	19%	54	28%
		1991	29	7%	11	27%	47	21%	87	17%
		1992	33	27%	14	21%	47	21%	94	23%
		1995	73	21%	19	32%	91	13%	183	18%
		1997	43	21%	12	8%	39	26%	94	21%
1989		141	30%	48	54%	164	35%	353	36%	
tot.	1990	109	43%	45	40%	135	35%	289	39%	
	1991	187	21%	84	30%	276	24%	547	24%	
	1992	218	44%	91	58%	298	44%	607	46%	
	1995	368	32%	114	40%	422	35%	904	34%	
	1997	250	41%	72	43%	267	48%	584	44%	
	1989	196	38%	68	57%	227	43%	491	43%	
Totaal	1990	167	43%	57	37%	190	39%	414	40%	
	1991	327	27%	169	34%	472	28%	968	29%	
	1992	375	49%	145	62%	521	50%	1041	51%	
	1995	581	40%	159	42%	614	43%	1354	42%	
	1997	408	49%	120	54%	452	56%	980	53%	
	nee	1989	51	12%	27	37%	62	23%	140	21%
		1990	44	27%	23	43%	71	18%	138	25%
		1991	87	11%	65	25%	146	26%	298	21%
		1992	91	19%	44	23%	136	25%	271	23%
		1995	157	20%	77	18%	121	16%	355	18%
	tot.	1997	112	22%	36	25%	101	36%	249	28%
		1989	247	32%	95	52%	289	38%	631	38%
		1990	211	39%	80	39%	261	34%	552	37%
		1991	414	24%	234	31%	618	28%	1266	27%
		1992	466	43%	189	53%	657	45%	1312	45%
1995		738	36%	236	34%	735	39%	1709	37%	
1997	520	43%	156	47%	553	53%	1229	48%		

Tabel 13.1. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van beveiligingsmiddelen op de achterzitplaatsen van personenauto's binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder, in 1989 t/m 1997.*

Gordelgebruik bestuurder		Achterpassagiers								
		Links		Midden		Rechts		Totaal		
		N	%	N	%	N	%	N	%	
Binnen	1989	49	18%	17	6%	54	15%	120	15%	
	b.k.	1990	59	25%	14	0%	66	29%	139	24%
	ja	1991	138	20%	63	14%	199	19%	400	19%
		1992	156	43%	41	34%	204	40%	401	41%
		1995	310	27%	81	14%	301	24%	692	24%
		1997	174	46%	50	52%	183	54%	407	50%
	nee	1989	15	0%	17	6%	21	0%	53	2%
		1990	20	5%	7	0%	37	5%	64	5%
		1991	53	8%	41	5%	75	8%	169	7%
		1992	53	6%	22	0%	66	5%	141	4%
		1995	117	5%	44	2%	123	3%	284	4%
		1997	60	12%	20	20%	49	27%	129	19%
	tot.	1989	64	14%	34	6%	75	11%	173	11%
		1990	79	20%	21	0%	103	20%	203	18%
		1991	191	17%	104	11%	274	16%	569	15%
	1992	209	33%	63	22%	270	31%	542	31%	
	1995	427	21%	125	10%	424	18%	284	4%	
	1997	234	37%	70	43%	232	48%	536	43%	
Buiten	1989	82	18%	25	12%	92	16%	199	17%	
	b.k.	1990	71	31%	25	20%	87	23%	183	26%
	ja	1991	140	15%	55	9%	201	14%	396	14%
		1992	159	40%	45	47%	212	41%	416	41%
		1995	347	23%	104	20%	348	23%	799	23%
		1997	191	40%	54	44%	195	45%	440	43%
	nee	1989	23	0%	6	0%	21	0%	50	0%
		1990	14	14%	6	17%	21	0%	41	7%
		1991	28	4%	8	0%	36	0%	72	1%
		1992	30	20%	13	15%	43	16%	86	17%
		1995	85	12%	27	4%	108	5%	220	7%
		1997	40	18%	9	0%	36	19%	85	16%
	tot.	1989	105	14%	31	10%	113	13%	249	13%
		1990	85	28%	31	19%	108	19%	224	22%
		1991	168	13%	63	8%	237	12%	468	12%
	1992	189	37%	58	40%	255	37%	502	37%	
	1995	432	21%	131	17%	456	19%	1019	20%	
	1997	231	36%	63	38%	231	41%	525	38%	
Totaal	1989	131	18%	42	10%	146	16%	319	16%	
	ja	1990	130	28%	39	13%	153	25%	322	25%
		1991	278	18%	118	12%	400	17%	796	16%
		1992	315	42%	86	41%	416	41%	817	41%
		1995	657	25%	185	17%	649	24%	799	23%
		1997	365	43%	104	48%	378	49%	847	46%
	nee	1989	38	0%	23	4%	42	0%	103	1%
		1990	34	9%	13	8%	58	3%	105	6%
		1991	81	6%	49	4%	111	5%	241	5%
		1992	83	11%	35	6%	109	9%	227	9%
		1995	202	8%	71	3%	231	4%	504	5%
		1997	100	14%	29	14%	85	24%	214	18%
	tot.	1989	169	14%	65	8%	188	12%	422	12%
		1990	164	24%	52	12%	211	19%	427	20%
		1991	359	15%	167	10%	511	14%	1037	14%
	1992	398	35%	121	31%	525	34%	1044	34%	
	1995	859	21%	256	13%	880	19%	1303	16%	
	1997	465	37%	133	41%	463	44%	1061	41%	

Tabel 13.2. *Aanwezigheid van passagiers en gebruik van autogordels (dus exclusief kinderzitjes) op de achterzitplaatsen van personenauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder, in 1989 t/m 1995.*

Gordelgebruik			links		midden		rechts		Totaal	
best	pass		aanw	%	aanw	%	aanw	%	aanw	%
ja	ja	1991	244	26%	107	35%	345	26%	696	27%
		1992	287	47%	95	58%	390	47%	772	48%
		1995	426	39%	119	39%	458	40%	1003	39%
		1997	305	50%	91	59%	348	59%	744	56%
	nee	1991	32	9%	20	5%	42	10%	94	9%
		1992	16	38%	11	64%	28	43%	55	45%
		1995	29	14%	7	0%	32	28%	68	19%
		1997	50	22%	10	40%	45	22%	105	24%
	geen	1991	51	43%	42	45%	85	49%	178	47%
		1992	72	56%	39	72%	103	65%	214	63%
		1995	105	57%	28	68%	108	67%	241	63%
		1997	53	68%	19	37%	59	66%	131	63%
	tot.	1991	327	27%	169	34%	472	28%	968	29%
		1992	375	49%	145	62%	521	50%	1041	51%
		1995	560	41%	154	42%	598	44%	1312	42%
		1997	408	49%	120	54%	452	56%	980	53%
nee	ja	1991	23	13%	20	20%	43	23%	86	20%
		1992	27	22%	14	29%	42	24%	83	24%
		1995	50	26%	12	25%	58	16%	120	21%
		1997	24	46%	5	20%	24	46%	53	43%
	nee	1991	42	2%	24	17%	69	20%	135	14%
		1992	44	14%	23	26%	63	27%	130	22%
		1995	77	14%	27	26%	86	12%	190	15%
		1997	73	10%	22	27%	63	29%	158	20%
	geen	1991	22	27%	21	38%	34	41%	77	36%
		1992	20	25%	7	0%	31	23%	58	21%
		1995	26	27%	11	27%	33	39%	70	33%
		1997	15	47%	5	20%	24	50%	38	42%
	tot.	1991	158	14%	102	25%	251	26%	511	22%
		1992	91	19%	44	23%	136	25%	271	23%
		1995	153	20%	50	26%	177	18%	380	20%
		1997	112	22%	36	25%	101	36%	249	28%
totaal	ja	1991	267	25%	127	32%	388	25%	782	26%
		1992	314	45%	109	54%	432	45%	855	46%
		1995	476	37%	131	37%	516	37%	1123	37%
		1997	329	50%	96	57%	372	58%	797	55%
	nee	1991	74	5%	44	11%	111	16%	229	12%
		1992	60	20%	34	38%	91	32%	185	29%
		1995	106	14%	34	21%	118	16%	258	16%
		1997	123	15%	32	31%	108	26%	263	21%
	geen	1991	73	38%	63	43%	119	47%	255	44%
		1992	92	49%	46	61%	134	55%	272	54%
		1995	131	51%	39	56%	141	60%	311	56%
		1997	68	63%	28	32%	73	63%	169	58%
	tot.	1991	485	23%	271	31%	723	28%	1479	27%
		1992	466	43%	189	53%	657	45%	1312	45%
		1995	713	36%	204	38%	775	38%	1692	37%
		1997	520	43%	156	47%	553	53%	1229	48%

Tabel 14. Gebruik van autogordel door bestuurders en voorpassagiers in relatie tot gebruik van een beveiligingsmiddel door passagiers op de achterbank, in 1991, 1992, 1995 en 1997.

Type voertuig	Gebruik bestuurder	Type gordel bestuurder				Totaal
		geen	heup	3-pu	onb.	
onbekend	n.v.t.	31	.	.	.	31
	ja	.	.	22	1	23
	nee	.	.	49	10	59
	totaal	31	.	71	11	113
klein	n.v.t.	106	.	.	.	106
	ja	.	1	303	1	305
	nee	.	2	456	39	497
	totaal	106	3	759	40	908
middel	n.v.t.	49	.	.	.	49
	ja	.	.	219	.	219
	nee	.	.	188	5	193
	totaal	49	.	407	5	461
Totaal	n.v.t.	186	.	.	.	186
	ja	.	1	544	2	547
	nee	.	2	693	54	749
	totaal	186	3	1237	56	1482

Tabel 15. Aanwezigheid en gebruik autogordels bij bestuurders van bestelauto's naar type voertuig en naar type gordel, in 1997.

Bebouwing	Tot.gebr.	Bestuurders		Passagiers			rechts		
		n	%	Tot.geb	n	%	Tot.gebr	n	%
Binnen 1997	701	207	30%	21	2	10%	208	64	31%
Buiten 1997	781	340	44%	62	17	27%	283	116	41%
Totaal 1997	1482	547	37%	83	19	23%	491	180	37%

Tabel 16. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom, in 1997.

Type weg	Bestuurders			Passagiers midden			rechts		
	tot.	gebruik n	%	tot.	gebruik n	%	tot.	gebruik n	%
autosnelweg 1997	349	151	43%	28	9	32%	129	57	44%
autoweg 1997	432	189	44%	34	8	24%	154	59	38%
gemengd verkeer 1997	370	109	29%	14	0	0%	120	40	33%
lokaal verkeer 1997	331	98	30%	7	2	29%	88	24	27%
totaal 1997	1482	547	37%	83	19	23%	491	180	37%

Tabel 17. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's naar type weg, in 1997.

Type dag	Bestuurders			Passagiers midden			rechts		
	tot.	gebruik n	%	tot.	gebruik n	%	tot.	gebruik n	%
Werkdag 1997	1080	375	35%	63	14	22%	284	85	30%
Weekenddag 1997	402	172	43%	20	5	25%	207	95	46%
Totaal 1997	1482	547	37%	83	19	23%	491	180	37%

Tabel 18. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders en voorpassagiers van bestelauto's naar type dag, in 1997.

Provincie	1997		%
	totaal	gebruik n	
Binnen b.k.			
Groningen	45	18	40%
Friesland	17	6	35%
Drenthe	35	14	40%
Overijssel	42	12	29%
Gelderland	56	23	41%
Utrecht	19	9	47%
Noord-Holland	104	26	25%
Zuid-Holland	118	31	26%
Zeeland	125	32	26%
Noord-Brabant	65	17	26%
Limburg	64	12	19%
Flevopolders	11	7	64%
Totaal	701	207	30%
Buiten b.k.			
Groningen	10	3	30%
Friesland	103	58	56%
Drenthe	80	47	59%
Overijssel	22	16	73%
Gelderland	17	10	59%
Utrecht	72	39	54%
Noord-Holland	32	18	56%
Zuid-Holland	140	42	30%
Zeeland	81	42	52%
Noord-Brabant	72	28	39%
Limburg	75	8	11%
Flevopolders	77	29	38%
Totaal	781	340	44%
Totaal			
Groningen	55	21	38%
Friesland	120	64	53%
Drenthe	115	61	53%
Overijssel	64	28	44%
Gelderland	73	33	45%
Utrecht	91	48	53%
Noord-Holland	136	44	32%
Zuid-Holland	258	73	28%
Zeeland	206	74	36%
Noord-Brabant	137	45	33%
Limburg	139	20	14%
Flevopolders	88	36	41%
Totaal	1482	547	37%

Tabel 19. Aantal en percentage autogordelgebruik van bestuurders van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie, in 1997.

Provincie	1997					
	midden			rechts		
	tot.	gebruik	%	tot.	gebruik	%
	n	n		n	n	
Binnen b.k.						
Groningen	0	0		11	4	36%
Friesland	0	0		7	3	43%
Drenthe	1	0	0%	16	7	44%
Overijssel	4	0	0%	10	2	20%
Gelderland	0	0		13	6	46%
Utrecht	0	0		5	5	100%
Noord-Holland	0	0		30	10	33%
Zuid-Holland	2	0	0%	49	12	24%
Zeeland	8	1	13%	30	7	23%
Noord-Brabant	2	0	0%	19	5	26%
Limburg	3	1	33%	14	3	21%
Flevopolders	1	0	0%	4	0	0%
Totaal	21	2	10%	208	64	31%
Buiten b.k.						
Groningen	0	0		8	5	63%
Friesland	2	0	0%	37	12	32%
Drenthe	18	5	28%	32	10	31%
Overijssel	3	2	67%	18	15	83%
Gelderland	0	0		15	9	60%
Utrecht	8	6	75%	15	4	27%
Noord-Holland	2	0	0%	17	9	53%
Zuid-Holland	12	0	0%	23	8	35%
Zeeland	7	2	29%	53	25	47%
Noord-Brabant	2	2	100%	25	12	48%
Limburg	6	0	0%	16	1	6%
Flevopolders	2	0	0%	24	6	25%
Totaal	62	17	27%	283	116	41%
Totaal						
Groningen	0	0		19	9	47%
Friesland	2	0	0%	44	15	34%
Drenthe	19	5	26%	48	17	35%
Overijssel	7	2	29%	28	17	61%
Gelderland	0	0		28	15	54%
Utrecht	8	6	75%	20	9	45%
Noord-Holland	2	0	0%	47	19	40%
Zuid-Holland	14	0	0%	72	20	28%
Zeeland	15	3	20%	83	32	39%
Noord-Brabant	4	2	50%	44	17	39%
Limburg	9	1	11%	30	4	13%
Flevopolders	3	0	0%	28	6	21%
Totaal	83	19	23%	491	180	37%

Tabel 20. Aantal en percentage autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar provincie, in 1997.

bestuurder		mannen			vrouwen			totaal		
		N	gebr.	%	N	gebr.	%	N	gebr.	%
Binnen b.k.	1997	644	176	27%	57	31	54%	701	207	30%
Buiten b.k.	1997	717	305	43%	64	35	55%	781	340	44%
Totaal	1997	1361	481	33%	121	66	55%	1482	547	37%

Tabel 21. *Autogordelgebruik van bestuurders van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar geslacht, in 1997.*

Gebruik bestuurder		Gebruik gordel passagiers voorbank					
		midden			rechts		
		tot.	ja	%	tot.	ja	%
binnen b.k.							
ja	1997	207	5	20%	66	47	71%
nee	1997	440	14	7%	128	16	13%
totaal	1997	701	21	10%	208	64	31%
buiten b.k.							
ja	1997	340	29	59%	143	97	68%
nee	1997	309	26	0%	104	16	15%
totaal	1997	781	62	27%	283	116	41%
totaal							
ja	1997	547	34	53%	209	144	69%
nee	1997	749	40	3%	232	32	14%
totaal	1997	1482	83	23%	491	180	37%

Tabel 22. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder, in 1997.*

Gebruik bestuurder		Gebruik gordel passagiers voorbank					
		midden			rechts		
		totaal	ja	%	totaal	ja	%
autosnelweg							
ja	1997	12	9	75%	68	50	74%
nee	1997	10	0	0%	45	6	13%
tot.	1997	22	9	41%	113	56	50%
niet A.S.W.							
ja	1997	17	8	47%	75	47	63%
nee	1997	16	0	0%	59	10	17%
tot.	1997	33	8	24%	134	57	43%
Doorg.verk.str.							
ja	1997	3	0	0%	38	28	74%
nee	1997	11	0	0%	74	11	15%
tot.	1997	14	0	0%	112	39	35%
Verkeersstraat							
ja	1997	2	1	50%	28	19	68%
nee	1997	3	1	33%	54	5	9%
tot.	1997	5	2	40%	82	24	29%
Totaal							
ja	1997	34	18	53%	209	144	69%
nee	1997	40	1	3%	232	32	14%
tot.	1997	74	19	26%	441	176	40%

Tabel 23. *Autogordelgebruik van voorpassagiers van bestelauto's in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder naar type weg in 1997.*

		Gebruik voorpassagiers midden						rechts											
		mannen		vrouwen		totaal		mannen		vrouwen		totaal		totaal		vrouwen		totaal	
		ja	%	ja	%	ja	%	ja	%	ja	%	ja	%	ja	%	ja	%	ja	%
Mannen																			
ja	1997	10	59%	6	100%	16	70%	52	63%	78	84%	130	74%	62	63%	84	85%	146	74%
nee	1997	0	0%	1	8%	1	3%	13	9%	18	25%	31	15%	13	8%	19	22%	32	13%
tot	1997	10	27%	7	39%	17	31%	65	30%	96	58%	161	42%	75	29%	103	56%	178	40%
Vrouwen																			
ja	1997	0	0%	2	50%	2	40%	6	60%	8	73%	14	67%	6	55%	10	67%	16	62%
nee	1997	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	17%	1	10%	0	0%	1	17%	1	9%
tot	1997	0	0%	2	50%	2	33%	6	43%	9	53%	15	48%	6	38%	11	52%	17	46%
Totaal																			
ja	1997	10	56%	8	80%	18	64%	58	63%	86	83%	144	73%	68	62%	94	82%	162	72%
nee	1997	0	0%	1	8%	1	3%	13	9%	19	24%	32	15%	13	8%	20	22%	33	13%
tot	1997	10	26%	9	41%	19	31%	71	30%	105	57%	176	42%	81	30%	114	56%	195	41%

Tabel 24. Aantal en percentage autogordelgebruik voorpassagiers naar geslacht passagier in relatie tot geslacht van de bestuurder, in 1997.

Bebouwing	Ouderdom voertuig								tot.	
	1	2	3	4	5	6	7	>= 8		
Binnen b.k.										
aantal voert. 1997	7	155	83	86	49	90	34	197	701	
grd/vrt. midden 1997	0%	19%	13%	19%	22%	19%	15%	22%	19%	
grd/vrt. rechts 1997	57%	42%	46%	42%	41%	43%	41%	42%	43%	
Buiten b.k.										
aantal voert. 1997	8	171	88	115	48	96	32	223	781	
grd/vrt. midden 1997	13%	27%	11%	18%	6%	16%	16%	19%	18%	
grd/vrt. rechts 1997	25%	53%	40%	42%	42%	38%	59%	39%	43%	
Totaal										
aantal voert. 1997	15	326	171	201	97	186	66	420	1482	
grd/vrt. midden 1997	7%	23%	12%	18%	14%	17%	15%	20%	19%	
grd/vrt. rechts 1997	40%	48%	43%	42%	41%	40%	50%	40%	43%	

Tabel 25. Aanwezigheid van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's op wegen binnen en buiten de bebouwde kom naar plaats op de voorbank en de ouderdom voertuig, in 1997.

Plaats op voorbank		Type beveiligingsmiddel					bev.m. totaal	bev.m. voert.	%
		heup	driep.	kinderz.	onb.				
midden	1997	55	117	2	101	275	1482	18%	
rechts	1997	3	611	2	21	637	1482	43%	
Percentages beveiligingsmiddelen (autogordels en kinderzitjes)									
midden	1997	20%	43%	1%	37%	100%			
rechts	1997	0%	96%	0%	4%	100%			

Tabel 26. Aanwezigheid beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's naar plaats voorbank en naar type gordel, in 1997.

	Beveiligingsmiddel				
	heup	3-punts	tot.gordel	kind-zit	Tot.
aanwezig					
1997	14	448	462	4	466
gebruik					
1997	8	188	196	3	199
gebruik/aanwezig					
1997	57%	42%	42%	75%	43%
gebruik/passagiers					
1997					35%

Tabel 27. Aanwezigheid en gebruik van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's naar type beveiligingsmiddel, in 1997.

Gordelgebruik bestuurder		Passagiers				Totaal	
		Midden	Rechts			N	% gebr.
		N	% gebr.	N	% gebr.	N	% gebr.
Binnen b.k.							
ja	1997	4	25%	63	75%	67	72%
nee	1997	11	9%	121	13%	132	13%
tot.	1997	15	15%	184	34%	199	33%
Buiten b.k.							
ja	1997	25	68%	135	72%	160	71%
nee	1997	23	0%	99	16%	122	13%
tot.	1997	48	35%	234	49%	282	47%
Totaal							
ja	1997	29	62%	198	73%	227	71%
nee	1997	34	3%	220	15%	254	13%
tot.	1997	63	30%	418	42%	481	41%

Tabel 28. Aanwezigheid van passagiers en gebruik van beveiligingsmiddelen op de voorzitplaatsen van bestelauto's binnen en buiten de bebouwde kom in relatie tot het gordelgebruik van de bestuurder, in 1997.

		Afstelhoogte			
		Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Bestuurder	1995	24%	37%	39%	10387
	1997	40%	33%	27%	6647
passagier	1995	11%	28%	61%	3633
	1997	24%	37%	39%	2319

Tabel 29. *Gebruik van de hoofdstem naar voorinzittende in 1995 en 1997.*

			Afstelhoogte			
			Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Klein	man	1995	32%	38%	31%	1491
		1997	48%	28%	24%	886
	vrouw	1995	16%	40%	48%	1084
		1997	35%	33%	32%	765
totaal		1995	25%	37%	38%	2580
		1997	42%	30%	28%	1659
Middel	man	1995	26%	39%	35%	3862
		1997	44%	36%	21%	2152
	vrouw	1995	12%	33%	55%	1031
		1997	30%	37%	34%	784
totaal		1995	23%	38%	39%	4902
		1997	40%	36%	24%	2953
Groot	man	1995	26%	38%	36%	2432
		1997	40%	28%	31%	1535
	vrouw	1995	11%	32%	57%	407
		1997	29%	34%	37%	404
totaal		1995	24%	37%	39%	2845
		1997	38%	30%	32%	1951
Totaal	man	1995	27%	39%	35%	7785
		1997	43%	32%	25%	4630
	vrouw	1995	14%	34%	52%	2522
		1997	32%	35%	33%	1972
totaal		1995	24%	37%	39%	10387
		1997	40%	33%	27%	6647

Tabel 30. *Afstelhoogte naar geslacht bestuurder en naar voertuig grootte, in 1995 en 1997.*

Type voertuig		Afstelhoogte			
		Fout	Twijfel	Goed	Totaal
Klein	1995	16%	27%	56%	822
	1997	30%	31%	39%	481
Middel	1995	11%	30%	60%	1835
	1997	23%	42%	35%	1146
Groot	1995	8%	26%	66%	945
	1997	22%	33%	45%	663
Totaal	1995	11%	28%	61%	3633
	1997	24%	37%	39%	2319

Tabel 31. *Afstelhoogte bij passagiers naar voertuiggrootte, in 1995 en 1997.*

Bijlage 3

Vragenlijst IMA 1997 (personenauto)

SWOV Onderzoek "IMA" 1997 personenauto's (inkijk)

Datum:

1	2
4	5
6	

 Methode

3
1

Prov/weg:

--	--	--	--

 Tijd:

7	8	9	10

Weersgesteldheid:

11

(droog=1, neerslag=2, mist=3)

Indien geen gordel, wel passagiers: leeftijd invullen
 Indien wel gordels, geen passagiers: type gordel invullen

kolom 19, 22 en 25		kolom 14,18,20,23 en 26	
Type		Leeftijd	
diagonaal	= 1	0-4 jr	= 1
heup	= 2	5-11 jr	= 2
3-punts	= 3	12-17 jr	= 3
kinderzitje	= 4	18-24 jr	= 4
onbekend	= 9	25-50 jr	= 5
		> 50 jr	= 6

kolom 21,24 en 27	
Gebruik:	
ja	= 1
nee	= 2
ntz	= 3

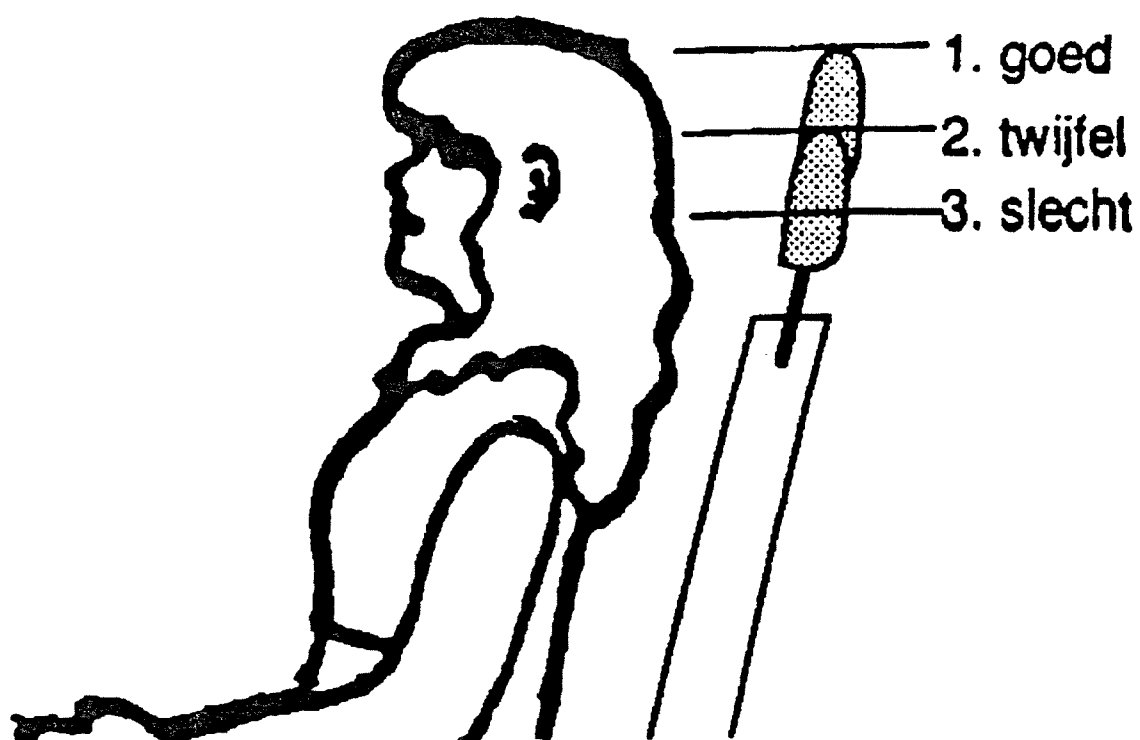
A (Gordelenquête)

Bestuurder			(naastzittende) passagier			passagiers achterbank			Kenteken								
gordel gebruik		geslacht	gordel gebruik		geslacht	achter links	achter midden	achter rechts									
ja	nee	man vrouw leeftijd	ja	nee	man vrouw leeftijd	type gordel	leeftijd	gebruik	type gordel	leeftijd	gebruik	type gordel	leeftijd	gebruik			
niet te zien			niet te zien														
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	33
1	2	3	1	2	1	1	2	3	1	2							
1	2	3	1	2	1	1	2	3	1	2							
1	2	3	1	2	1	1	2	3	1	2							
1	2	3	1	2	1	1	2	3	1	2							
1	2	3	1	2	1	1	2	3	1	2							

C (Hoofdsteunen)

BESTUURDER			(naastzittende) PASSAGIER			TYPE VOERTUIG							
afstelling			geslacht		afstelling			geslacht					
goed	twijfel	fout	man	vrouw	goed	twijfel	fout	man	vrouw	klein	middel	groot	opm
12			13		14			15		16			
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	
1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	1	2	3	

Enquête onderbroken (tijd en reden!)

AUTOTYPE NAAR MERK EN GROOTTE

BIJVOORBEELD:

<u>KLEIN</u>	<u>MIDDEL</u>	<u>GROOT</u>
TOT 4,00 Mtr	4,00-4,50 Mtr	> 4,50 Mtr
AUSTIN MINI	ALFA ROMEO 33	ALFA ROMEO 164
CITROËN AX	ALFA ROMEO 155	BMW 500/700 SERIE
FIAT UNO	BMW 300 SERIE	FORD SCORPIO
FORD FIËSTA	CITROËN BX/XANTIA	HONDA ACCORD
MAZDA 121	FIAT TEMPERA	MAZDA 626
MITSUBISHI COLT	FORD ESCORT	MERCEDES BENZ
NISSAN SUNNY	LADA SAMARA	MITSUBISHI GALANT
PEUGEOT 105/205	PEUGEOT 306/404	PEUGEOT 505/605
OPEL CORSA	OPEL ASTRA/VECTRA	TOYOTA CARINA E
RENAULT TWINGO/5	RENAULT 19	VOLKSWAGEN PASSAT
VOLKSWAGEN POLO	VOLKSWAGEN GOLF	VOLVO 200/800/900
	VOLVO 300/400	VERDER ALLE AMERIKANEN

STICHTING WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK VERKEERSVEILIGHEID SWOV

AUTOGORDELENQUÊTE 1997 BESTUURDER (in te vullen door degene die de auto op het moment van de enquête bestuurde)

U bent vandaag bij een verkeerslicht geënquêteerd over de autogordel. De tijd was te kort om uw mening over autogordels te vragen.

In deze vragenlijst kunt u uw opvattingen aangeven door het rondje achter de vraag zwart te maken of aan te kruisen (⊗). Het invullen kost u ongeveer 5 minuten.

Vraag 1. Wanneer u op een weg **buiten** de bebouwde kom rijdt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 2. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten? keer

Vraag 3. Wanneer u op een weg **binnen** de bebouwde kom rijdt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 4. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten? keer

Vraag 5. Wanneer u een **korte** rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 6. Wanneer u een **lange** rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 7. Wanneer u **geen** gordel om heeft, is dat dan omdat u:

- dat bent vergeten?
- het ongemakkelijk vindt?
- het niet nodig vindt?
- het gevaarlijk vindt?
- daarvoor een andere reden heeft?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 8. Wanneer u de gordel wel om heeft, is dat dan omdat:

- het wettelijk verplicht is?
- het veiliger is?
- u bang bent voor een bekeuring?
- anderen willen dat u dat doet?
- het uw gewoonte is?
- u daarvoor een andere reden heeft?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 9. Zijn er in de auto waarmee u reed gordels op de achterbank bevestigd?

- ja
- nee

Vraag 10. Als er in uw auto gordels op de achterbank aanwezig zijn, worden die dan door de passagiers gedragen, ongeacht of dit volwassenen of kinderen zijn:

- altijd?
- meestal?
- soms?
- meestal niet?
- nooit?

Vraag 11. Als er in uw auto geen gordels op de achterbank aanwezig zijn overweegt u dan om die aan te schaffen?

- ja
- nee, er zit bijna nooit iemand achterin
- nee, de auto is niet van mij
- nee, de auto wordt binnenkort vervangen
- nee, dat vind ik niet nodig

Vraag 12. Is er een verplichting tot het dragen van autogordels op de achterbank?

- ja
- ja, alleen voorzover zij aanwezig zijn
- ja, maar alleen voor kinderen
- nee

Vraag 13. Vindt u voor uzelf het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan op de achterbank?
- net zo belangrijk als op de achterbank?
- minder belangrijk dan op de achterbank?

Vraag 14. Vindt u het dragen van gordels op de achterbank door kinderen:

- belangrijker dan voor volwassenen?
- net zo belangrijk als voor volwassenen?
- minder belangrijk dan voor volwassenen?

Vraag 15. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan op de achterbank?
- net zo belangrijk als op de achterbank?
- minder belangrijk dan op de achterbank?

Vraag 16. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan voor volwassenen?
- net zo belangrijk als voor volwassenen?
- minder belangrijk dan voor volwassenen?

Vraag 17. Vindt u het als bestuurder belangrijk om uw gordel om te doen om een voorbeeld te geven aan de passagiers?

- ja
- nee
- indien nee ga door met vraag 19

Vraag 18. Maakt het voor u daarbij verschil of het kinderen of volwassenen betreft?

- ja, als het kinderen betreft
- nee

Vraag 19. Gordels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat bij een ongeval of botsing de inzittenden van de auto op hun plaats blijven en zodoende minder kans hebben op letsel. Hoe groot acht u de kans dat een kind dat zonder de bescherming van een gordel of kinderzitje op de achterbank zit als gevolg van een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt?

- onmogelijk
- heel klein
- redelijk
- groot
- weet ik niet

Vraag 20. Hoe groot acht u diezelfde kans wanneer er een volwassene op de achterbank zit zonder de bescherming van een gordel?

- onmogelijk
- heel klein
- redelijk
- groot
- weet ik niet

Vraag 21. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

- ja, over het gebruik van gordels voorin
- ja, over het gebruik van gordels achterin
- ja, over het gebruik van kinderzitjes
- U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen
- nee

Vraag 22. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

- radio
- televisie
- dagbladen
- weekbladen en andere tijdschriften
- andere wijze, zoals:

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 23. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over gordelgebruik?

- ja
- nee
- indien nee ga door met vraag 29

Vraag 24. Zo ja, hoe?

- televisie
- radio
- dagblad
- weekblad of ander tijdschrift
- huis aan huis blad
- posters of reclameborden

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 25. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op

- gebruik van de gordel in het algemeen O
- het juiste gebruik van de gordel O
- beide O

Vraag 26. Bent u door deze voorlichting de gordel gaan dragen?

- ja O
- nee O
- ik droeg de gordel al O

Vraag 27. Bent u de gordel anders gaan dragen?

- strakker O
- niet gedraaid O
- goed over de schouder O
- laag over het bekken O

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 28. Welk van de volgende leuzen werd bij de voorlichting gebruikt?

- autogordels vast en zeker O
- ook kinderen vragen veiligheid O
- autogordels altijd O
- in de gordels of in de kreukels O
- autogordel vast, man! O
- gordeldragen wordt beloond O

Vraag 29. Hebt u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over kinderzitjes?

- ja O
- nee O

Vraag 30. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over hoofdsteunen?

- ja O
- nee O

Ten slotte nog een aantal algemene vragen

Vraag 31. In welke gemeente bent u geënquêteerd?

gemeente

Vraag 32. Is die gemeente ook uw woonplaats?

- ja O
- nee O

Vraag 33. Wat is uw leeftijd?jaar

Vraag 34. Wat is uw geslacht?

- man O
- vrouw O

Vraag 35. Heeft u kinderen?

- ja O
- nee O

Vraag 36. Rijdt u het meest auto als:

bestuurder? 0
 voorpassagier? 0
 achterpassagier? 0

Vraag 37. Waarvoor gebruikt u de auto het meest?

zakelijk verkeer 0
 woon-werk verkeer 0
 sociale contacten, bezoek e.d 0
 boodschappen doen 0
 vrije tijdsbesteding 0

Vraag 38. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

minder dan 8000 km 0
 tussen 8000 en 18000 km 0
 meer dan 18000 km 0

Vraag 39. Wat is het bouwjaar van uw auto? 19...

Vraag 40. Hoe groot acht u de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel?

eenmaal per jaar 0
 enkele malen per jaar 0
 (bijna) nooit 0

Vraag 41. Bent u ooit bekeurd voor het niet dragen van de gordel?

ja 0
 nee 0

Vraag 42. Ondanks de gordel kan soms bij een frontale botsing het hoofd van de bestuurder met het stuur in aanraking komen. Bent u ervoor dat daarom ter aanvulling van de gordel een "air bag" verplicht wordt gesteld?

nee 0
 ja, maar dat mag niet meer dan f 500,- kosten 0
 ja 0

Vraag 43. Zou u het een goede voorziening vinden als bij het instappen de gordel automatisch wordt omgedaan?

ja 0
 nee 0

Vraag 44. Bent u voor een verplichte voorziening aan de auto waardoor een waarschuwingssignaal klinkt als de gordel niet is omgedaan?

ja 0
 nee 0

Vraag 45. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

zeer onveilig 1
 onveilig 2
 3
 veilig 4
 zeer veilig 5

Wij danken u zeer dat u de moeite hebt willen nemen voor het invullen van deze enquête. U kunt het ingevulde formulier in de antwoordenvolpe zonder postzegel terugsturen. Zoals u in de begeleidende brief heeft kunnen lezen komt een van de inzenders in aanmerking voor een beloning. Aangezien de enquête anoniem is vragen wij u niet naar uw naam of adres. Als u wilt meedingen noteer dan hieronder uw telefoonnummer.

Kengetal abonneenummer

STICHTING WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK VERKEERSVEILIGHEID SWOV

AUTOGORDELENQUÊTE 1997 ACHTERPASSAGIER (in te vullen door de achterpassagier ouder dan 12 jaar)

U bent vandaag bij een verkeerslicht geënquêteerd over de autogordel. De tijd was te kort om uw mening over autogordels te vragen. In deze vragenlijst kunt u uw opvattingen aangeven door het rondje achter de betreffende vraag zwart te maken of aan te kruisen (⊗). Het invullen kost u ongeveer 5 minuten.

Vraag 1. Wanneer u als passagier meerijdt op een weg **buiten** de bebouwde kom, gebruikt u de gordel op de achterbank dan:

altijd?.....0
 meestal?.....0
 soms?.....0
 meestal niet?.....0
 nooit?.....0

Vraag 2. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten?.....keer

Vraag 3. Wanneer u als passagier meerijdt op een weg **binnen** de bebouwde kom, gebruikt u de gordel op de achterbank dan:

altijd?.....0
 meestal?.....0
 soms?.....0
 meestal niet?.....0
 nooit?.....0

Vraag 4. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten?.....keer

Vraag 5. Wanneer u meerijdt met een **korte** rit, gebruikt u de gordel op de achterbank dan:

altijd?.....0
 meestal?.....0
 soms?.....0
 meestal niet?.....0
 nooit?.....0

Vraag 6. Wanneer u meerijdt met een **lange** rit, gebruikt u de gordel op de achterbank dan:

altijd?.....0
 meestal?.....0
 soms?.....0
 meestal niet?.....0
 nooit?.....0

Vraag 7. Wanneer u geen gordel om heeft, is dat dan omdat u:

- dat bent vergeten?.....0
- het ongemakkelijk vindt?.....0
- het niet nodig vindt?.....0
- het gevaarlijk vindt?.....0
- daarvoor een andere reden heeft?.....0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 8. Wanneer u de gordel wel om heeft, is dat dan omdat:

- het veiliger is?.....0
- u bang bent voor een bekeuring?.....0
- de bestuurder de gordel ook draagt.....0
- anderen willen dat u dat doet?.....0
- het uw gewoonte is?.....0
- u daarvoor een andere reden heeft?.....0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 9. Vindt u voor uzelf het dragen van gordels op de achterbank:

- belangrijker dan op de voorbank?.....0
- net zo belangrijk als op de voorbank?.....0
- minder belangrijk dan op de voorbank?.....0

Vraag 10. Vindt u het dragen van gordels op de achterbank door kinderen:

- belangrijker dan voor volwassenen?.....0
- net zo belangrijk als voor volwassenen?.....0
- minder belangrijk dan voor volwassenen?.....0

Vraag 11. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan op de achterbank?.....0
- net zo belangrijk als op de achterbank?.....0
- minder belangrijk dan op de achterbank?.....0

Vraag 12. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan voor volwassenen?.....0
- net zo belangrijk als voor volwassenen?.....0
- minder belangrijk dan voor volwassenen?.....0

Vraag 13. Vindt u het als passagier belangrijk om uw gordel om te doen om een voorbeeld te geven aan andere passagiers?

- ja.....0
 - nee.....0
- indien nee, ga door met vraag 15

Vraag 14. Maakt het daarbij verschil of het kinderen of volwassenen betreft?

- ja, als het kinderen betreft.....0
- nee.....0

Vraag 15. Gordels zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat bij een ongeval of botsing de inzittenden van de auto op hun plaats blijven en zodoende minder kans hebben op letsel. Hoe groot acht u de kans dat een kind dat zonder de bescherming van een gordel of kinderzitje op de achterbank zit als gevolg van een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt?

onmogelijk.....0
heel klein.....0
redelijk.....0
groot.....0
weet ik niet.....0

Vraag 16. Hoe groot acht u diezelfde kans wanneer er een volwassene op de achterbank zit zonder de bescherming van een gordel?

onmogelijk.....0
heel klein.....0
redelijk.....0
groot.....0
weet ik niet.....0

Vraag 17. Is er een verplichting tot het dragen van gordels op de achterbank?

ja.....0
ja, alleen voorzover zij aanwezig zijn.....0
ja, maar alleen voor kinderen.....0
nee.....0

Vraag 18. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

ja, over het gebruik van gordels voorin.....0
ja, over het gebruik van gordels achterin.....0
ja, over het gebruik van kinderzitjes.....0
U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.
nee.....0

Vraag 19. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

radio.....0
televisie.....0
dagbladen.....0
weekbladen en andere tijdschriften.....0
andere wijze, zoals:.....

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 20. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over gordelgebruik?

ja.....0
nee.....0
indien nee ga door met vraag 26

Vraag 21. Zo ja, hoe?

televisie.....0
radio.....0
dagblad.....0
weekblad of ander tijdschrift.....0
huis aan huis blad.....0
posters of reclameborden.....0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 22. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op:

gebruik van de gordel in het algemeen.....0
het juiste gebruik van de gordel.....0
beide.....0

Vraag 23. Bent u door deze voorlichting de gordel gaan dragen?

ja.....0
nee.....0
ik droeg de gordel al.....0

Vraag 24. Bent u de gordel anders gaan dragen?

strakker.....0
niet gedraaid.....0
goed over de schouder.....0
laag over het bekken.....0

Vraag 25. Welk van de volgende leuzen werd bij de voorlichting gebruikt?

autogordels vast en zeker.....0
ook kinderen vragen veiligheid.....0
autogordels altijd.....0
in de gordels of in de kreukels.....0
autogordel vast, man.....0
gordel dragen wordt beloond.....0

Vraag 26. Hebt u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over kinderzitjes?

ja.....0
nee.....0

Vraag 27. Hebt u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over hoofdsteunen?

ja.....0
nee.....0

Tenslotte nog een aantal algemene vragen

Vraag 28. In welke gemeente bent u geënquêteerd?

gemeente.....

Vraag 29. Is die gemeente ook uw woonplaats?

ja.....0
nee.....0

Vraag 30. Wat is uw leeftijd?

....jaar

Vraag 31. Wat is uw geslacht?

man..0
vrouw.....0

Vraag 32. Heeft u kinderen?

ja.....0
nee.....0

Vraag 33. Rijdt u het meest in een auto als:

bestuurder?.....0
voorpassagier?.....0
achterpassagier?.....0

Vraag 34. Als u meerijdt in een auto is dat dan meestal voor:

zakelijk verkeer?.....0
woon-werk verkeer?.....0
sociale contacten, bezoek e.d.?.....0
boodschappen doen?.....0
vrije tijdsbesteding?.....0

Vraag 35. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar als passagier mee?

minder dan 8000 km.....0
tussen 8000 en 18000 km.....0
meer dan 18000 km.....0

Vraag 36. Hoeveel daarvan als achterpassagier?

minder dan de helft.....0
meer dan de helft.....0

Vraag 37. Wat is het bouwjaar van de auto waarin u meereed? 19..

Vraag 38. Hoe groot acht u de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel vóórin?

eenmaal per jaar.....0
enkele malen per jaar.....0
(bijna) nooit.....0

Vraag 39. Hoe groot acht de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel achterin?

eenmaal per jaar.....0
enkele malen per jaar.....0
(bijna) nooit.....0

Vraag 40. Bent u ooit als passagier bekeurd voor het niet dragen van de gordel achterin?

ja.....0
nee.....0

Vraag 41. Bent u ooit als passagier bekeurd voor het niet-dragen van de gordel voorin?

ja.....0
nee.....0

Vraag 42. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

zeer onveilig	1
onveilig	2
	3
veilig	4
zeer veilig	5

Wij danken u zeer dat u de moeite hebt willen nemen voor het invullen van deze enquête. U kunt het ingevulde formulier in de antwoordenvolpette zonder postzegel terugsturen. Zoals u in de begeleidende brief heeft kunnen lezen komt een van de inzenders in aanmerking voor een beloning. Aangezien de enquête anoniem is vragen wij u niet naar uw naam of adres. Als u wilt meedingen noteer dan hieronder uw telefoonnummer.

Kengetal abonneennummer

Bijlage 10

Autogordel-enquête bestelauto

STICHTING WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK VERKEERSVEILIGHEID SWOV
AUTOGORDELENQUÊTE 1997

U bent vandaag bij een verkeerslicht geënquêteerd over de autogordel. De tijd was te kort om uw mening over autogordels te vragen.

In deze vragenlijst kunt u uw opvattingen aangeven door het rondje achter de vraag zwart te maken of aan te kruisen (⊗). Het invullen kost u ongeveer 5 minuten.

Vraag 1. Was u op het moment van de enquête bestuurder of passagier?

- bestuurder 0
passagier 0

Vraag 2. Zijn er in de auto waarin u (mee)reed gordels op de voorstoelen bevestigd?

- ja 0
nee 0
indien geen gordels aanwezig, ga door met vraag 12.

Vraag 3. Wat voor type gordels zijn dat?

- heupgordels 0
driepuntsgordels 0
heup- en driepuntsgordels 0

Vraag 4. Wanneer u op een weg **buiten** de bebouwde kom rijdt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd? 0
meestal? 0
soms? 0
meestal niet? 0
nooit? 0

Vraag 5. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten? keer

Vraag 6. Wanneer u op een weg **binnen** de bebouwde kom rijdt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd? 0
meestal? 0
soms? 0
meestal niet? 0
nooit? 0

Vraag 7. Hoe vaak was dat bij de laatste 10 ritten? keer

Vraag 8. Wanneer u een **korte** rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd? 0
meestal? 0
soms? 0
meestal niet? 0
nooit? 0

Vraag 9. Wanneer u een **lange** rit maakt, gebruikt u de gordel op de voorbank dan:

- altijd? 0
meestal? 0
soms? 0
meestal niet? 0
nooit? 0

Vraag 10. Wanneer u geen gordel om heeft, is dat dan omdat u:

- dat bent vergeten?
- het ongemakkelijk vindt?
- het niet nodig vindt?
- het gevaarlijk vindt?
- daarvoor een andere reden heeft?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen.

Vraag 11. Wanneer u de gordel wel om heeft, is dat dan omdat:

- het wettelijk verplicht is?
- het veiliger is?
- u bang bent voor een bekeuring?
- anderen willen dat u dat doet?
- het uw gewoonte is?
- u daarvoor een andere reden heeft?

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 12. Is er een verplichting tot het dragen van autogordels op de voorstoelen van bestelauto's?

- ja
- ja, als gordels aanwezig zijn
- ja, alleen voor kinderen
- nee

Vraag 13. Vindt u voor kinderen het dragen van gordels op de voorbank:

- belangrijker dan voor volwassenen?
- net zo belangrijk als voor volwassenen?
- minder belangrijk dan voor volwassenen?

Vraag 14. Vindt u het als bestuurder belangrijk om uw gordel om te doen om een voorbeeld te geven aan de passagiers?

- ja
 - nee
- indien nee, ga door met vraag 16

Vraag 15. Maakt het voor u daarbij verschil of het kinderen of volwassenen betreft?

- ja, als het kinderen betreft
- nee

Vraag 16. Ziet of hoort u wel eens voorlichting over het gebruik van autogordels en kinderzitjes?

- ja, over het gebruik van gordels voorin
- ja, over het gebruik van gordels achterin
- ja, over het gebruik van kinderzitjes

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

- nee

Vraag 17. Ziet of hoort u die voorlichting dan via:

- radio
- televisie
- dagbladen
- weekbladen en andere tijdschriften
- andere wijze, zoals:

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 18. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over gordelgebruik?

- ja
 - nee
- indien nee ga door met vraag 24

Vraag 19. Zo ja, hoe?

- televisie 0
- radio 0
- dagblad 0
- weekblad of ander tijdschrift 0
- huis aan huis blad 0
- posters of reclameborden 0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 20. Zo ja, had deze voorlichting dan betrekking op

- gebruik van de gordel in het algemeen 0
- het juiste gebruik van de gordel 0
- beide 0

Vraag 21. Bent u door deze voorlichting de gordel gaan dragen?

- ja 0
- nee 0
- ik droeg de gordel al 0

Vraag 22. Bent u de gordel anders gaan dragen?

- strakker 0
- niet gedraaid 0
- goed over de schouder 0
- laag over het bekken 0

U kunt hier meerdere antwoorden aankruisen

Vraag 23. Welk van de volgende leuzen werd bij de voorlichting gebruikt?

- autogordels vast en zeker 0
- ook kinderen vragen veiligheid 0
- autogordels altijd 0
- in de gordels of in de kreukels 0
- autogordel vast, man! 0
- gordeldragen wordt beloond 0

Vraag 24. Hebt u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over kinderzitjes?

- ja 0
- nee 0

Vraag 25. Heeft u het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over hoofdsteunen?

- ja 0
- nee 0

Tenslotte nog een aantal algemene vragen

Vraag 26. In welke gemeente bent u geënquêteerd?

gemeente

Vraag 27. Is die gemeente ook uw woonplaats?

- ja 0
- nee 0

Vraag 28. Wat is uw leeftijd?jaar

Vraag 29. Wat is uw geslacht?

- man 0
vrouw 0

Vraag 30. Heeft u kinderen?

- ja 0
nee 0

Vraag 31. Rijdt u het meest auto als:

- bestuurder? 0
voorpassagier? 0
achterpassagier? 0

Vraag 32. Waarvoor gebruikt u de auto het meest?

- zakelijk verkeer 0
woon-werk verkeer 0
sociale contacten, bezoek e.d 0
boodschappen doen 0
vrije tijdsbesteding 0

Vraag 33. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

- minder dan 8000 km 0
tussen 8000 en 18000 km 0
meer dan 18000 km 0

Vraag 34. Wat is het bouwjaar van uw auto?

19...

Vraag 35. Hoe groot acht u de kans om door de politie te worden gecontroleerd op het gebruik van de gordel?

- eenmaal per jaar 0
enkele malen per jaar 0
(bijna) nooit 0

Vraag 36. Bent u ooit bekeurd voor het niet dragen van de gordel?

- ja 0
nee 0

Vraag 37. Ondanks de gordel kan soms bij een frontale botsing het hoofd van de bestuurder met het stuur in aanraking komen. Bent u ervoor dat daarom ter aanvulling van de gordel een "air bag" verplicht wordt gesteld?

- nee 0
ja, maar dat mag niet meer dan f 500,- kosten 0
ja 0

Vraag 38. Zou u het een goede voorziening vinden als bij het instappen de gordel automatisch wordt omgedaan?

- ja 0
nee 0

Vraag 39. Bent u voor een verplichte voorziening aan de auto waardoor een waarschuwingssignaal klinkt als de gordel niet is omgedaan?

- ja 0
nee 0

Vraag 40. Wilt u in onderstaande schaal van 1 tot 5 door het omcirkelen van het cijfer aangeven wat uw oordeel is over de veiligheid van het verkeer in het algemeen?

zeer onveilig	1	
onveilig	2
	3	
veilig	4	
zeer veilig	5	

Wij danken u zeer dat u de moeite hebt willen nemen voor het invullen van deze enquête. U kunt het ingevulde formulier in de antwoordenvolpette zonder postzegel terugsturen. Zoals u in de begeleidende brief heeft kunnen lezen komt een van de inzenders in aanmerking voor een beloning. Aangezien de enquête anoniem is vragen wij u niet naar uw naam of adres. Als u wilt meedingen noteer dan hieronder uw telefoonnummer.

Kengetal abonneecnummer

	donderdag 17 april	vrijdag 18 april	zaterdag 19 april	zondag 20 april
I	Sneek 01.1 Quatrebas 01.2	Groningen 02.4 Hoogezand 02.3	Leeuwarden 01.3 Leeuwarden 01.4	Groningen 02.2 Groningen 02.1
II	Hoogeveen 03.1 Gieten 03.2	Almelo 04.4 Zwolle 04.3	Emmen 03.3 Assen 03.4	Goor 04.2 Enschede 04.1
III	Lelystad 05.1 Zeewolde 05.2	Arnhem 06.4 Apeldoorn 06.3	Emmeloord 05.3 Emmeloord 05.4	Ede 06.2 Arnhem 06.1
IV	Zeist 09.1 Leersum 09.2	Amsterdam 07.4 Haarlem 07.3	Nieuwegein 09.4 Utrecht 09.3	De Kooy 07.2 Hoofddorp 07.1
V	Zoeterwoude 08.1 Leidschendam 08.2	Middelburg 10.4 Middelburg 10.3	Den Haag 08.4 Rotterdam 08.3	Goes 10.2 Vlissingen 10.1
VI	Heerlen 12.1 Sittard 12.3	Eindhoven 11.4 Etten-Leur 11.2	Roermond 12.4 Venray 12.2	Breda 11.1 Tilburg 11.3

De eerste twee cijfers vormen de provincie-code:

Friesland 01	Overijssel 04	N-Holland 07	Zeeland 10
Groningen 02	Flevopolder 05	Z-Holland 08	N-Brabant 11
Drenthe 03	Gelderland 06	Utrecht 09	Limburg 12

Het derde cijfer is de wegcategorie:

1. autosnelweg
2. autoweg
3. gemengd binnen de bebouwde kom
4. lokaal binnen de bebouwde kom.

PROCENTUELE MARGES VAN STEEKPROEFUITKOMSTEN OP BASIS VAN DE
STEKPROEFOMVANG.

Omvang	Steekproefuitkomst in %.															
	50	55	60	65	70	75	80	85	88	90	92	94	95	96	97	98
	50	45	40	35	30	25	20	15	12	10	8	6	5	4	3	2
20	21,9	21,8	21,5	20,9	20,1	19,0	17,5	15,6	14,2	13,1	11,9	10,4	9,6	8,6	7,5	6,1
40	15,5	15,4	15,2	14,8	14,2	13,4	12,4	11,1	10,1	9,3	8,4	7,4	6,8	6,1	5,3	4,3
60	12,7	12,6	12,4	12,1	11,6	11,0	10,1	9,0	8,2	7,6	6,9	6,0	5,5	5,0	4,3	3,5
80	11,0	10,9	10,7	10,5	10,0	9,5	8,8	7,8	7,1	6,6	5,9	5,2	4,8	4,3	3,7	3,1
100	9,8	9,8	9,6	9,3	9,0	8,5	7,8	7,0	6,4	5,9	5,3	4,7	4,3	3,8	3,3	2,7
120	8,9	8,9	8,8	8,5	8,2	7,7	7,2	6,4	5,8	5,4	4,9	4,2	3,9	3,5	3,1	2,5
140	8,3	8,2	8,1	7,9	7,6	7,2	6,6	5,9	5,4	5,0	4,5	3,9	3,6	3,2	2,8	2,3
160	7,7	7,7	7,6	7,4	7,1	6,7	6,2	5,5	5,0	4,6	4,2	3,7	3,4	3,0	2,6	2,2
200	6,9	6,9	6,8	6,6	6,4	6,0	5,5	4,9	4,5	4,2	3,8	3,3	3,0	2,7	2,4	1,9
250	6,2	6,2	6,1	5,9	5,7	5,4	5,0	4,4	4,0	3,7	3,4	2,9	2,7	2,4	2,1	1,7
300	5,7	5,6	5,5	5,4	5,2	4,9	4,5	4,0	3,7	3,4	3,1	2,7	2,5	2,2	1,9	1,6
350	5,2	5,2	5,1	5,0	4,8	4,5	4,2	3,7	3,4	3,1	2,8	2,5	2,3	2,1	1,8	1,5
400	4,9	4,9	4,8	4,7	4,5	4,2	3,9	3,5	3,2	2,9	2,7	2,3	2,1	1,9	1,7	1,4
450	4,6	4,6	4,5	4,4	4,2	4,0	3,7	3,3	3,0	2,8	2,5	2,2	2,0	1,8	1,6	1,3
500	4,4	4,4	4,3	4,2	4,0	3,8	3,5	3,1	2,8	2,6	2,4	2,1	1,9	1,7	1,5	1,2
600	4,0	4,0	3,9	3,8	3,7	3,5	3,2	2,9	2,6	2,4	2,2	1,9	1,7	1,6	1,4	1,1
700	3,7	3,7	3,6	3,5	3,4	3,2	3,0	2,6	2,4	2,2	2,0	1,8	1,6	1,5	1,3	1,0
800	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2	3,0	2,8	2,5	2,3	2,1	1,9	1,6	1,5	1,4	1,2	1,0
900	3,3	3,3	3,2	3,1	3,0	2,8	2,6	2,3	2,1	2,0	1,8	1,6	1,4	1,3	1,1	0,9
1000	3,1	3,1	3,0	3,0	2,8	2,7	2,5	2,2	2,0	1,9	1,7	1,5	1,4	1,2	1,1	0,9
1200	2,8	2,8	2,8	2,7	2,6	2,5	2,3	2,0	1,8	1,7	1,5	1,3	1,2	1,1	1,0	0,8
1500	2,5	2,5	2,5	2,4	2,3	2,2	2,0	1,8	1,6	1,5	1,4	1,2	1,1	1,0	0,9	0,7
1800	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	1,8	1,6	1,5	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,8	0,6
2100	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,7	1,5	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6
2500	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,4	1,3	1,2	1,1	0,9	0,9	0,8	0,7	0,5
3000	1,8	1,8	1,8	1,7	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	0,8	0,8	0,7	0,6	0,5
4000	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,4
8000	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
12000	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
24000	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
32000	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2

De marges worden berekend met behulp van onderstaande formule.

$$\text{marge} = 1,96 * \frac{p * (100 - p)}{n}$$

waarbij: p = percentage steekproefuitkomst.

n = de steekproefomvang.

Vraag 1. Gebruik van de gordel buiten de bebouwde kom

	functie	jaar	geen antw.	altijd	meestal	soms	meestal niet	nooit	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	5	575	74	22	11	8	692	
		1995	0	590	75	24	12	11	712	
		1997	0	301	35	7	6	9	358	
	passagiers	1992	4	121	46	29	21	62	283	
		1995	2	105	48	33	33	100	321	
		1997	3	42	14	8	13	39	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	20	273	71	25	31	32	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	0	83	11	3	2	1	100
			1995	0	83	11	3	2	1	100
1997			0	84	10	2	2	2	100	
passagiers		1992	1	43	16	10	7	22	100	
		1995	1	33	15	10	10	31	100	
		1997	2	35	12	7	11	33	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	4	60	16	6	7	7	100	

Vraag 2. Hoe vaak was dat de laatste 10 ritten

	functie	jaar	geen antw.	1 t/m 8 keer	9 of 10 keer	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	125	83	504	712
		1997	70	34	254	358
	passagiers	1995	125	83	113	321
		1997	53	27	39	119
	bestuurders bedr.auto's	1997	133	77	242	452
	%	bestuurders pers.auto's	1995	18	12	71
1997			20	9	71	100
passagiers		1995	39	26	35	100
		1997	45	22	33	100
bestuurders bedr.auto's		1997	29	17	54	100

Vraag 3. Gebruik van de gordel binnen de bebouwde kom

	functie	jaar	geen antw.	altijd	meestal	soms	meestal	nooit niet	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	0	469	131	42	29	21	692	
		1995	0	455	141	47	38	31	712	
		1997	0	241	61	20	22	14	358	
	passagiers	1992	5	106	36	35	30	71	283	
		1995	3	75	52	30	35	126	321	
		1997	4	30	17	9	11	48	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	22	196	94	40	43	57	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	0	68	19	6	4	3	100
			1995	0	64	20	7	5	4	100
1997			0	67	17	6	6	4	100	
passagiers		1992	2	37	13	12	11	25	100	
		1995	1	23	16	9	11	39	100	
		1997	3	25	14	8	9	40	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	5	43	21	9	9	13	100	

Vraag 4. Hoe vaak was dat de laatste 10 ritten

	functie	jaar	geen antw.	1 t/m 8 keer	9 of 10 keer	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	124	171	417	712
		1997	60	74	224	358
	passagiers	1995	139	93	89	321
		1997	59	29	31	119
	bestuurders bedr.auto's	1997	133	135	184	452
	%	bestuurders pers.auto's	1995	17	24	59
1997			17	20	63	100
passagiers		1995	43	29	28	100
		1997	50	34	26	100
bestuurders bedr.auto's		1997	29	30	41	100

Vraag 5. Gebruik van de gordel bij korte ritten

	functie	jaar	geen antw.	altijd	meestal	soms	meestal	nooit	tot.	
							niet			
n	bestuurders pers.auto's	1992	0	428	131	52	48	33	692	
		1995	0	445	133	42	51	41	712	
		1997	0	225	61	24	26	22	358	
	passagiers	1992	5	97	38	22	36	85	283	
		1995	2	68	55	28	36	132	321	
		1997	6	24	18	10	14	47	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	20	189	83	34	57	69	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	0	62	19	7	7	5	100
			1995	0	63	19	6	7	6	100
1997			0	63	17	7	7	6	100	
passagiers		1992	2	34	13	8	13	30	100	
		1995	1	21	17	9	11	41	100	
		1997	5	20	15	8	11	40	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	4	42	18	8	13	15	100	

Vraag 6. Gebruik van de gordel bij lange ritten

	functie	jaar	geen antw.	altijd	meestal	soms	meestal	nooit	tot.	
							niet			
n	bestuurders pers.auto's	1992	1	632	38	11	3	7	692	
		1995	1	648	34	17	3	9	712	
		1997	0	328	13	7	3	7	358	
	passagiers	1992	2	141	41	23	17	59	283	
		1995	1	135	38	32	20	95	321	
		1997	4	45	13	11	9	37	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	21	317	49	18	20	27	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	0	91	6	2	0	1	100
			1995	0	91	5	2	0	1	100
1997			0	92	4	2	1	2	100	
passagiers		1992	1	50	14	8	6	21	100	
		1995	0	42	12	10	6	30	100	
		1997	4	38	11	9	8	31	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	5	70	11	4	4	6	100	

Vraag 7. Reden waarom geen gordel wordt gedragen

	functie	jaar	ver- geten	ongemak- kelijk	niet nodig	gevaar- lijk	andere reden	
n	bestuurders pers.auto's	1992	371	122	49	20	113	
		1995	303	129	67	14	123	
		1997	146	59	32	10	67	
	passagiers	1992	136	86	32	6	63	
		1995	92	98	53	6	72	
		1997	39	37	19	4	30	
	bestuurders bedr.auto's	1997	195	119	40	28	64	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	54	18	7	3	16
			1995	43	18	9	2	17
1997			41	16	9	3	19	
passagiers		1992	48	30	11	2	22	
		1995	29	34	17	2	22	
		1997	33	31	16	3	25	
bestuurders bedr.auto's		1997	43	26	9	6	14	

Vraag 8. Reden waarom wel gordel wordt gedragen

	functie	jaar	wett. verpl.	veiliger bek.	bang willen	andere gewoonte	ander reden		
n	bestuurders pers.auto's	1992	383	514	121	23	337	13	
		1995	396	569	135	24	375	11	
		1997	190	279	77	9	214	8	
	passagiers	1992	0	187	56	44	85	19	
		1995	188	47	17	66	84	16	
		1997	67	20	4	18	28	8	
	bestuurders bedr.auto's	1997	204	282	121	27	176	17	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	55	74	18	3	49	2
			1995	56	80	19	3	53	2
1997			53	78	22	3	60	2	
passagiers		1992	0	66	20	16	30	7	
		1995	59	15	5	21	26	5	
		1997	56	17	3	15	24	7	
bestuurders bedr.auto's		1997	45	62	27	6	39	4	

Vraag 9. Gordelaanwezigheid op de achterbank

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	5	460	227	692
		1995	3	607	102	712
		1997	7	292	59	358
%	bestuurders pers.auto's	1992	1	66	33	100
		1995	0	85	15	100
		1997	2	82	16	100

Vraag 10. Indien gordels aanwezig op achterbank, worden deze dan gebruikt door de passagiers, ongeacht of dit volwassenen of kinderen zijn?

	functie	jaar	geen antw.	altijd	meestal	soms niet	meestal	nooit	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	235	142	151	96	33	35	692
		1995	70	184	189	116	77	76	712
		1997	44	67	90	55	52	50	358
%	bestuurders pers.auto's	1992	34	20	22	14	5	5	100
		1995	10	26	27	16	11	11	100
		1997	12	19	25	15	15	14	100

Vraag 11. Reden waarom geen gordels op de achterbank

	functie	jaar	geen antw.	ja	nee, nooit pass.	nee, niet van mij	nee, wordt vervangen	nee, niet nodig	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	302	158	83	15	61	73	692
		1995	392	142	64	17	49	48	712
		1997	172	64	53	12	17	40	358
%	bestuurders pers.auto's	1992	44	23	12	2	9	10	100
		1995	55	20	9	2	7	7	100
		1997	48	18	15	3	5	11	100

Vraag 12. Mening over een verplichting tot dragen van de gordel op de achterbank

	functie	jaar	geen antw.	ja	ja, indien aanwezig	ja, alleen kinderen	nee	tot	
n	bestuurders pers.auto's	1992	29	177	434	9	43	692	
		1995	6	208	420	22	56	712	
		1997	10	105	215	11	17	358	
	passagiers	1992	9	63	194	3	14	283	
		1995	5	74	220	6	16	321	
		1997	3	22	86	1	7	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	6	195	222	1	28	452	
		bestuurders pers.auto's	1992	4	26	63	1	6	100
			1995	1	29	59	3	8	100
1997	3		29	60	3	5	100		
passagiers	1992	3	22	69	1	5	100		
	1995	2	23	69	2	5	100		
	1997	2	18	72	1	6	100		
bestuurders bedr.auto's	1997	1	43	49	0	6	100		

Vraag 13. Belangrijkheid zelf dragen van gordels op voorbank t.o.v. achterbank

n	functie	jaar	geen antw.	belangrijkheid t.o.v. achter			tot.	
				meer	net zo	minder		
n	bestuurders pers.auto's	1992	10	278	397	7	692	
		1995	8	290	408	6	712	
		1997	7	167	171	13	358	
	passagiers	1992	2	4	152	125	283	
		1995	5	3	160	153	321	
		1997	3	1	57	58	119	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	1	40	57	1	100
			1995	1	41	57	1	100
			1997	2	47	48	3	100
passagiers		1992	1	1	54	44	100	
		1995	2	1	50	48	100	
		1997	2	1	48	49	100	

Vraag 14. Mening belang dragen van de gordel door kinderen t.o.v. volwassenen

	functie	jaar	geen antw.	belang t.o.v. volwassenen			tot.
				meer	net zo	minder	
n	bestuurders pers.auto's	1992	11	267	410	4	692
		1995	6	299	404	3	712
		1997	6	146	203	3	358
	passagiers	1992	1	96	182	4	283
		1995	6	137	172	6	321
		1997	3	49	67	0	119
%	bestuurders pers.auto's	1992	1	39	59	1	100
		1995	1	42	57	0	100
		1997	1	41	57	1	100
	passagiers	1992	0	34	64	2	100
		1995	2	43	54	2	100
		1997	3	41	56	0	100

Vraag 15. Mening over gebruik van de gordel door kinderen op de voorbank t.o.v. de achterbank

	functie	jaar	geen antw.	belangrijkheid t.o.v. achter			tot.
				meer	net zo	minder	
n	bestuurders pers.auto's	1992	4	182	505	1	692
		1995	8	179	521	4	712
		1997	7	108	239	3	358
	passagiers	1992	3	88	191	1	283
		1995	5	96	220	0	321
		1997	3	36	80	0	119
%	bestuurders pers.auto's	1992	1	26	73	0	100
		1995	1	25	73	1	100
		1997	2	30	67	1	100
	passagiers	1992	1	31	68	0	100
		1995	2	30	69	0	100
		1997	3	30	67	0	100

Vraag 16. Mening over dragen van de gordel op de voorbank door kinderen t.o.v. volwassenen

	functie	jaar	geen antw.	belangrijkheid t.o.v. volw.			tot.	
				meer	net zo	minder		
n	bestuurders pers.auto's	1992	12	85	593	2	692	
		1995	12	121	578	1	712	
		1997	11	71	275	1	358	
	passagiers	1992	0	4	242	37	283	
		1995	8	49	264	0	321	
		1997	4	23	92	0	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	4	115	333	0	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	2	12	86	0	100
			1995	2	17	81	0	100
1997			3	20	77	0	100	
passagiers		1992	0	1	86	13	100	
		1995	2	15	82	0	100	
		1997	4	19	77	0	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	1	25	74	0	100	

Vraag 17. Gebruik van de gordel om voorbeeld te geven

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	6	545	141	692	
		1995	10	543	159	712	
		1997	11	265	82	358	
	passagiers	1992	1	185	97	283	
		1995	7	188	126	321	
		1997	5	73	41	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	2	334	116	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	1	79	20	100
			1995	1	76	22	100
1997			3	74	23	100	
passagiers		1992	0	66	34	100	
		1995	2	59	39	100	
		1997	4	61	35	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	0	74	26	100	

Vraag 18. Gebruik gordel als voorbeeld verschilt met betrekking tot kinderen of volwassenen

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	136	95	461	692	
		1995	164	107	441	712	
		1997	80	68	210	358	
	passagiers	1992	84	51	148	283	
		1995	115	70	136	321	
		1997	36	26	57	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	89	98	265	452	
		bestuurders pers.auto's	1992	20	14	66	100
			1995	23	15	62	100
1997	22		19	59	100		
passagiers	1992	30	18	52	100		
	1995	36	22	42	100		
	1997	30	22	48	100		
bestuurders bedr.auto's	1997	20	22	58	100		

Vraag 19. Gordels zijn bedoeld om te zorgen dat bij ongeval de inzittenden op hun plaats blijven en zodoende minder kans hebben op letsel. Schatting van de kans dat een kind op de achterbank, zonder gordel of zitje, bij een botsing naar voren schiet en op de voorbank terecht komt

	functie	jaar	geen antw.	onmo- gelijk	heel klein	rede- lijk	groot	weet niet	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	12	1	32	105	510	32	692	
		1995	6	3	19	118	546	20	712	
		1997	10	2	15	47	271	13	358	
	passagiers	1992	5	2	11	41	203	21	283	
		1995	6	1	15	36	241	22	321	
		1997	4	0	2	9	97	7	119	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	2	0	5	15	74	5	100
			1995	1	0	3	17	77	3	100
			1997	3	1	4	13	76	3	100
passagiers		1992	2	1	4	15	72	7	100	
		1995	2	0	5	11	75	7	100	
		1997	3	0	2	8	81	6	100	

Vraag 20. Mening over diezelfde kans voor een volwassene

	functie	jaar	geen antw.	onmo- gelijk	heel klein	rede- lijk	groot	weet niet	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	0	46	112	288	203	43	692
		1995	5	5	118	339	210	35	712
		1997	9	2	57	160	103	27	358
	passagiers	1992	9	4	52	109	84	25	283
		1995	4	4	58	150	79	26	321
		1997	3	2	17	57	31	9	119
%	bestuurders pers.auto's	1992	0	7	16	42	29	6	100
		1995	1	1	17	48	29	5	100
		1997	2	1	16	45	29	7	100
	passagiers	1992	3	1	18	39	30	9	100
		1995	1	1	18	47	25	8	100
		1997	3	2	14	48	26	7	100

Vraag 21. Ziet of hoort wel eens voorlichting over gordels en of kinderzitjes

	functie	jaar	gebruik voorin	gebruik achterin	kinder- zitjes	nee	
n	bestuurders pers.auto's	1992	502	472	347	105	
		1995	526	411	325	121	
		1997	263	155	143	75	
	passagiers	1992	202	199	115	46	
		1995	239	189	118	48	
		1997	89	62	47	18	
bestuurders bedr.auto's	1997	307	213	178	101		
	%	bestuurders pers.auto's	1992	73	68	50	15
			1995	74	58	46	17
1997			74	43	40	21	
passagiers	1992	71	70	41	16		
	1995	74	59	37	15		
	1997	75	52	40	15		
bestuurders bedr.auto's	1997	68	47	39	22		

Vraag 22. Ziet of hoort die voorlichting dan via:

	functie	jaar	radio	tele- visie	dag- bladen	weekbl/ tijdschr.	borden e.d.	andere wijze	
n	bestuurders pers.auto's	1992	167	532	210	181	0	199	
		1995	130	537	161	196	123	85	
		1997	80	261	66	79	0	80	
	passagiers	1992	75	222	74	69	0	75	
		1995	48	251	48	69	44	32	
		1997	30	98	19	22	0	20	
	bestuurders bedr.auto's	1997	117	330	83	65	0	81	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	24	77	30	26	0	29
			1995	18	75	23	28	17	12
1997			22	73	18	22	0	22	
passagiers		1992	27	78	26	24	0	27	
		1995	15	78	15	21	14	10	
		1997	25	82	16	18	0	17	
bestuurders bedr.auto's		1997	26	73	18	14	0	18	

Vraag 23. Het laatste half jaar iets van voorlichting gemerkt over gordelgebruik

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	10	471	231	712
		1997	11	224	123	358
	passagiers	1995	2	233	86	321
		1997	2	82	35	119
	bestuurders bedr.auto's	1997	10	278	164	452
	%	bestuurders pers.auto's	1995	1	66	32
1997			3	63	34	100
passagiers		1995	1	72	27	100
		1997	2	69	29	100
bestuurders bedr.auto's		1997	2	62	36	100

Vraag 24. Media via welke de voorlichting werd gehoord of gezien

	functie	jaar	tele- visie	radio	dag- blad	weekbl/ tijdschr.	huis blad	posters recl.bord
n	bestuurders pers.auto's	1995	392	87	102	108	22	287
		1997	191	47	32	32	9	131
	passagiers	1995	209	44	29	44	9	147
		1997	74	23	15	17	8	54
	bestuurders bedr.auto's	1997	230	78	47	36	15	170
%	bestuurders pers.auto's	1995	55	12	14	15	3	40
		1997	53	13	9	9	3	37
	passagiers	1995	65	14	9	14	3	46
		1997	62	19	13	14	7	45
	bestuurders bedr.auto's	1997	51	17	10	8	3	38

Vraag 25. Zo ja, waar deze voorlichting dan betrekking op had

	functie	jaar	geen antw.	gebruik algemeen	juist gebruik	beiden	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	234	336	22	120	712
		1997	130	167	5	56	358
	passagiers	1995	87	170	15	49	321
		1997	35	59	4	21	119
	bestuurders bedr.auto's	1997	166	206	17	63	452
%	bestuurders pers.auto's	1995	33	47	3	17	100
		1997	36	47	1	16	100
	passagiers	1995	27	53	5	15	100
		1997	29	50	3	18	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	37	45	4	14	100

Vraag 26. Door deze voorlichting gordel gaan dragen

	functie	jaar	geen antw.	ja	nee	droeg gordel al	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	212	15	93	392	712
		1997	122	7	35	194	358
	passagiers	1995	82	16	90	133	321
		1997	33	3	23	60	119
bestuurders bedr.auto's	1997	150	19	91	192	452	
%	bestuurders pers.auto's	1995	30	2	13	55	100
		1997	34	2	10	54	100
	passagiers	1995	26	5	28	41	100
		1997	28	3	19	50	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	33	4	20	43	100

Vraag 27. Bent u de gordel anders gaan dragen?

	functie	jaar	geen antw.	strak- ker	niet gedr.	goed over schouder	laag bekken	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	419	34	90	136	33	712
		1997	212	15	31	79	21	358
	passagiers	1995	213	12	22	69	5	321
		1997	89	3	6	15	6	119
bestuurders bedr.auto's	1997	238	35	58	98	23	452	
%	bestuurders pers.auto's	1995	58	4	12	19	5	100
		1997	59	4	9	22	6	100
	passagiers	1995	66	4	7	21	2	100
		1997	75	2	5	13	5	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	53	8	13	21	5	100

Vraag 28. Welke van de volgende leuzen werden gebruikt?

	functie	jaar	gordels vast en zeker	kinderen vragen veiligh.	auto- gordel altijd	gordel of kreukel	gordel vast	dragen wordt beloond
n	bestuurders pers.auto's	1995	378	46	206	223	6	9
		1997	181	3	37	5	0	1
	passagiers	1995	130	25	97	133	2	4
		1997	61	5	13	8	0	0
	bestuurders bedr.auto's	1997	208	9	55	23	2	2
%	bestuurders pers.auto's	1995	53	6	29	31	1	1
		1997	51	1	10	1	0	0
	passagiers	1995	40	8	30	41	1	1
		1997	51	4	11	7	0	0
	bestuurders bedr.auto's	1997	46	2	12	5	0	0

Vraag 29. Het laatste half jaar iets gemerkt van voorlichting over kinderzitjes

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	11	207	494	712
		1997	11	67	280	358
	passagiers	1995	8	38	275	321
		1997	7	27	85	119
	bestuurders bedr.auto's	1997	13	91	348	452
%	bestuurders pers.auto's	1995	2	29	69	100
		1997	3	19	78	100
	passagiers	1995	2	12	86	100
		1997	6	23	71	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	3	20	77	100

Vraag 30. Hebt u het laatste half jaar hoofdsteunen gekocht (1995) resp. iets van voorlichting daarover gemerkt (1997)?

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	9	89	614	712
		1997	11	259	88	358
	passagiers	1995	4	102	215	321
		1997	4	90	25	119
	bestuurders bedr.auto's	1997	8	328	116	452
%	bestuurders pers.auto's	1995	1	13	86	100
		1997	3	72	25	100
	passagiers	1995	1	32	67	100
		1997	3	76	21	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	2	72	26	100

Vraag 32. Is deze gemeente ook uw woonplaats?

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	14	251	426	692
		1995	6	262	444	712
		1997	10	119	229	358
	passagiers	1992	5	94	184	283
		1995	4	102	215	321
		1997	2	39	78	119
bestuurders bedr.auto's	1997	12	141	299	452	
%	bestuurders pers.auto's	1992	2	36	62	100
		1995	1	37	62	100
		1997	2	33	65	100
	passagiers	1992	2	33	65	100
		1995	1	32	67	100
		1997	2	33	66	100
bestuurders bedr.auto's	1997	3	31	66	100	

Vraag 33. Wat is uw leeftijd?

	functie	jaar	geen antw.	12-17	18-24	25-50	> 50	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	7		40	534	111	692	
		1995	15		34	568	95	712	
		1997	16		27	231	84	358	
	passagiers	1992	8	70	40	103	62	283	
		1995	3	74	35	84	125	321	
		1997	0	29	12	25	53	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	18		51	309	74	452	
		bestuurders pers.auto's	1992	1		6	77	16	100
			1995	2		5	80	13	100
1997	4			8	65	23	100		
passagiers	1992	3	25	14	36	23	100		
	1995	1	23	11	26	39	100		
	1997	0	24	10	21	45	100		
bestuurders bedr.auto's	1997	4		11	69	16	100		

Vraag 34. Geslacht

	functie	jaar	geen antw.	vrouw	man	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	4	212	476	692	
		1995	5	226	481	712	
		1997	10	117	231	358	
	passagiers	1992	8	183	92	283	
		1995	4	213	104	321	
		1997	5	84	30	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	7	84	361	452	
		bestuurders pers.auto's	1992	1	30	69	100
			1995	1	32	68	100
1997	3		33	65	100		
passagiers	1992	3	65	32	100		
	1995	2	66	32	100		
	1997	4	71	25	100		
bestuurders bedr.auto's	1997	1	19	80	100		

Vraag 35. Heeft u kinderen?

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	4	573	115	692	
		1995	9	602	101	712	
		1997	11	267	80	358	
	passagiers	1992	9	132	142	283	
		1995	8	139	174	321	
		1997	4	52	63	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	11	258	183	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	1	83	16	100
			1995	1	85	14	100
1997			3	75	22	100	
passagiers		1992	3	47	50	100	
		1995	2	43	54	100	
		1997	3	44	53	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	2	57	41	100	

Vraag 36. Rijdt u het meest auto als:

	functie	jaar	geen antw.	bestuurder	voor- pass.	achter- pass.	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	51	590	48	3	692	
		1995	4	663	42	3	712	
		1997	9	322	27	0	358	
	passagiers	1992	51	59	104	69	283	
		1995	5	109	124	83	321	
		1997	2	36	61	20	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	8	415	22	7	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	7	85	7	0	100
			1995	1	93	6	0	100
1997			2	90	8	0	100	
passagiers		1992	18	21	37	24	100	
		1995	2	34	39	26	100	
		1997	2	30	51	17	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	2	92	5	1	100	

Vraag 37. Waarvoor gebruikt u de auto het meest?

	functie	jaar	geen antw.	zake- lijk	woon/ werk	soc./ bezoek	bood- schap	vrije tijd	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	354	88	134	66	16	34	692	
		1995	5	177	275	212	24	19	712	
		1997	9	72	127	112	18	20	358	
	passagiers	1992	124	10	23	73	11	42	283	
		1995	6	21	42	189	19	44	321	
		1997	2	3	14	70	10	20	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	8	256	123	38	16	11	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	51	13	19	10	2	5	100
			1995	1	25	39	30	3	3	100
1997			3	20	36	31	5	5	100	
passagiers		1992	44	4	8	26	4	15	100	
		1995	2	7	13	59	6	14	100	
		1997	1	3	12	59	8	17	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	2	57	27	8	4	2	100	

Vraag 38. Hoeveel kilometer rijdt u per jaar?

	functie	jaar	geen antw.	minder 8000	8000- 18000	meer 18000	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	9	125	286	272	692	
		1995	7	124	280	301	712	
		1997	10	76	144	128	358	
	passagiers	1992	8	160	95	20	283	
		1995	8	179	108	26	321	
		1997	6	67	40	6	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	11	65	128	248	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	1	18	41	39	100
			1995	1	17	39	42	100
1997			3	21	40	36	100	
passagiers		1992	3	56	34	7	100	
		1995	2	56	34	8	100	
		1997	5	56	34	5	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	2	14	28	55	100	

Vraag 39. Wat is het bouwjaar van uw auto?

	functie	jaar	nieuw	1	2	3- 4	5- 7	ouder 7	onb.	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	82	79	102	118	180	118	12	692	
		1995	23	73	83	174	153	206	0	712	
		1997	16	46	17	65	80	114	20	358	
	passagiers	1992	50	44	51	55	46	26	11	283	
		1995	16	49	52	82	51	71	0	321	
		1997	12	1	19	8	20	31	28	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	30	38	71	46	73	90	104	452	
		bestuurders pers.auto's	1992	12	11	15	16	26	18	2	100
			1995	3	10	12	24	22	29		100
1997	5		13	5	18	22	32	5	100		
%	passagiers	1992	18	16	18	19	16	9	4	100	
		1995	5	15	16	25	16	22	0	100	
		1997	10	1	16	7	17	26	23	100	
	bestuurders bedr.auto's	1997	7	8	16	10	16	20	23	100	

Vraag 40. Hoe groot acht u de kans op controle gebruik gordel?

	functie	jaar	geen antw.	éénmaal jaar	enkele malen	nooit	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	7	132	158	395	692	
		1995	4	122	122	464	712	
		1997	10	59	77	212	358	
	passagiers	1992	8	59	70	146	283	
		1995	4	67	66	184	321	
		1997	3	22	36	58	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	8	75	133	236	452	
		bestuurders pers.auto's	1992	1	19	23	57	100
			1995	1	17	17	65	100
1997	3		16	22	59	100		
%	passagiers	1992	3	21	25	52	100	
		1995	1	21	21	57	100	
		1997	3	18	30	49	100	
	bestuurders bedr.auto's	1997	2	17	29	52	100	

Vraag 41. Bent u ooit bekeurd?

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.	
n	bestuurders pers.auto's	1992	0	23	669	692	
		1995	4	29	679	712	
		1997	9	10	339	358	
	passagiers	1992	5	1	277	283	
		1995	4	7	310	321	
		1997	3	1	115	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	6	44	402	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	0	3	97	100
			1995	1	4	95	100
1997			2	3	95	100	
passagiers		1992	2	0	98	100	
		1995	1	2	97	100	
		1997	2	1	97	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	1	10	89	100	

Vraag 42. Ondanks een gordel kan soms bij een frontale botsing het hoofd van de bestuurder met het stuur in aanraking komen. Reden om naast de gordel een 'air bag' verplicht te stellen

	functie	jaar	geen antw.	nee	ja, < f500	ja	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1995	8	216	198	290	712
		1997	9	103	117	129	358
	bestuurders bedr.auto's	1997	11	137	127	177	452
%	bestuurders pers.auto's	1995	1	30	28	41	100
		1997	2	29	33	36	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	2	30	28	39	100

Vraag 43. Zou u het een goede voorziening vinden als bij instappen de gordel automatisch wordt omgedaan?

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	8	347	337	692
		1995	4	417	291	712
		1997	6	199	153	358
	bestuurders bedr.auto's	1997	4	248	200	452
%	bestuurders pers.auto's	1992	1	50	49	100
		1995	1	59	41	100
		1997	2	55	43	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	1	55	44	100

Vraag 44. Bent u voor een verplichte voorziening waardoor een waarschuwingssignaal klinkt indien de gordel niet wordt omgedaan?

	functie	jaar	geen antwoord	ja	nee	tot.
n	bestuurders pers.auto's	1992	7	480	205	692
		1995	4	502	206	712
		1997	0	260	98	358
	bestuurders bedr.auto's	1997	6	265	181	452
%	bestuurders pers.auto's	1992	1	69	30	100
		1995	1	71	29	100
		1997	0	73	27	100
	bestuurders bedr.auto's	1997	1	59	40	100

Vraag 45. Oordeel over de veiligheid van het verkeer in het algemeen

	functie	jaar	geen antw.	zeer onv.	on- veilig	tamelijk veilig	veilig	zeer veilig	tot	
n	bestuurders pers.auto's	1992	17	17	154	250	248	6	692	
		1995	1	13	123	313	257	5	712	
		1997	4	13	53	147	134	7	358	
	passagiers	1992	11	8	61	104	93	6	283	
		1995	5	7	61	144	100	4	321	
		1997	4	3	22	51	38	1	119	
	bestuurders bedr.auto's	1997	8	6	65	136	235	2	452	
	%	bestuurders pers.auto's	1992	3	3	22	36	35	1	100
			1995	0	2	17	44	36	1	100
1997			1	4	15	41	37	2	100	
passagiers		1992	4	3	22	37	33	2	100	
		1995	2	2	19	45	31	1	100	
		1997	3	3	18	43	32	1	100	
bestuurders bedr.auto's		1997	2	1	14	30	52	0	100	